

ÖCKERÖ KOMMUN

SAMRÅDSREDOGÖRELSE

ÖVERSIKTSPLAN FÖR

ÖCKERÖ KOMMUN

UTBLICK ÖCKERÖ

Innehåll

INLEDNING	4
SAMMANFATTNING AV SYNPUNKTER	5
ÄNDRINGAR	5
SAMRÅDSYTTRANDEN	5
STATLIGA OCH REGIONALA MYNDIGHETER	5
Länsstyrelsen.....	5
Trafikverket	23
Göteborgsregionens kommunalförbund (GR)	28
Försvarsmakten	29
Statens geotekniska institut (SGI)	31
SMHI	32
Svenska kraftnät.....	32
Lantmäteriet	33
Havs- och vattenmyndigheten.....	33
Energimyndigheten.....	33
Luftfartsverket.....	34
Sjöfartsverket	34
Skogsstyrelsen	35
Statens fastighetsverk (SFV).....	35
Polismyndigheten lokalpolisområde Hisingen.....	36
KOMMUNER	38
Göteborgs stad	38
Kungälv kommun.....	38
KOMMUNALA NÄMNDER, FÖRVALTNINGAR OCH BOLAG	39
Nämnd/Förvaltning/Bolag	39
Säkerhetssamordnare	39
ORGANISATIONER OCH POLITISKA PARTIER.....	40
Miljöpartiet.....	40
Göteborgs ornitologiska förening.....	48
Björkö samhällsförening.....	51
Hyppeles samhällsförening.....	51
Öckerö ö-råd	51
Grötö ö-råd	52
Rörö ö-råd.....	53

Innehåll

Intresseföreningen Hälsö vänner	54
Hälsö fiskehamnförening.....	55
Björkö hamn.....	59
Öckeröarnas Naturskyddsförening	61
FÖRETAG	66
Skanova AB	66
Äng Hus.....	66
Tullhuset	66
Janab Marin AB.....	68
PRIVATPERSONER	69
Bostäder	69
Verksamheter	85
Natur och kultur.....	91
Infrastruktur och transporter	94
Omsorg och annansamhällsutveckling.....	101
Allmänt om öp.....	106
ICKE TILLGODOSEDDA SYNPUNKTER	107

Inledning

Samråd kring förslag till ny översiktsplan är en viktig del i framtagande av en översiktsplan. Översiktsplanen ska möjliggöra en hållbar utveckling av Öckerö kommun med utblick mot år 2040.

Översiktsplanen syftar till att beskriva hur en framtida utveckling ska ske i kommunen. Översiktsplanen visar var bostäder och verksamheter ska tillkomma. Den visar även att natur ska bevaras. I översiktsplanen medges ca 1 500 bostäder mellan 0-10 år och 150 bostäder mellan 10-20 år. Därtill medges områden för skola och omsorg, för verksamheter, flytande bostäder, vägar, pch bevarande eller stärkande av riksintressen.

Förslaget till Översiktsplan har varit föremål för samråd under tiden 20 november 2017 – 11 februari 2018. Planhandlingarna har funnits tillgängliga digitalt på kommunens hemsida, på kommunens anslagstavla och på Öckerö bibliotek. Kungörelse om samråd har anslagits på kommunens anslagstavla och annonserats i Göteborgsposten och Torslandatidningen. Samrådsmöte genomfördes 28/11 på Öckerö, 6/12 på Hälsö, 11/1 på Björkö, 16/1 på Hönö, 24/1 på Fotö samt 22/1 på Öckerö. Under samrådsmöten presenterades översiktsplanens syfte, planförslag och arbetsprocess. Under en företagsfrukost informerades det om arbete med översiktsplan och möjligheter under samrådstiden. Inför samrådsförslagets färdigställande träffades göteborgsregionens kommunalförbund och länsstyrelsen.

Totalt har 92 yttranden inkommit under samrådstiden. Samtliga yttranden finns att tillgå i sin helhet i Öckerö kommuns diarium (diarienummer SB 0353/13).

Flera av de synpunkter som inkommit är av generell karaktär och gäller t.ex. övergripande ändringar eller förtydligande i översiktsplanen. Andra yttranden är mer specifika till sin karaktär och handlar om konkreta teman eller platser i kommunen. Vidare har en del av förslagen och synpunkterna inte varit inom ramen för översiktsplanens innehåll och redovisas därför inte i denna samrådsredogörelse. Dessa synpunkter kan dock komma att spela en viktig roll i andra delar av kommunens arbete. Bedömningen, utifrån genomförda samrådsmöten, är att förslaget till översiktsplanen tas emot väl i den stora helheten, det finns ett brett stöd för strategierna. Bland annat avseende fokus på utveckling nära kollektivtrafik och service, utveckla lokala knutpunkter, och värna närnaturområden. Däremot efterlyses mer om planering av vattenområden, flytande bostäder och bl.a. gästhamnar. Flera synpunkter och förslag avser transportfrågor i övrigt. När det gäller specifika områden som föreslås för utveckling varierar synpunkterna. Flera har uttryckt en oro över att Öckerö centrum riskerar att konkurrera med Klåva.

De vid samrådet inkomna synpunkterna sammanfattas och kommenteras i denna samrådsredogörelse. Ett flertal synpunkter har lett till bearbetningar av såväl text- som kartmaterial. Utöver ändringar utifrån inkomna synpunkter har några ytterligare ändringar gjorts. På nästa sida följer en sammanfattning av inkomna synpunkter, inklusive kommentarer.

Ett stort tack till alla som medverkat i samrådet!

Ändringar

Efter samrådet har antalet föreslagna bostäder minskats, från dryga 1 600 till 1 200 inom planperioden 2018-2040.

Utställningsförslaget visar tre färre föreslagna områden för flytande bostäder, Hälsö, Björkö och Hönö Bustaden har tagits bort med hänsyn till grunda vikar.

Ettappindelning är efter samråd, kort sikt 0-10 år, medellång sikt 10-15 år, lång sikt 15-20 år samt ett tillagt kapitel ”efter år 2040”.

Efter samråd har ytterligare mindre ändringar och justeringar utförts för att förbättra och förtydliga planförslaget.

Samrådsyttranden

Yttranden som inkommit under samrådsperioden redovisas sammanfattat nedan, tillsammans med bemötande och eventuell åtgärd. Yttranden från privatpersoner redovisas indelat i teman. Inga personnamn anges. Yttranden finns att tillgå i sin helhet på Öckerö kommun. Yttranden som inkommit sent är yttranden från Göteborgsregionens kommunalförbund (GR), Göteborgsstad, Länsstyrelsen samt Kungälvskommun.

Statliga och regionala myndigheter

Länsstyrelsen

Allmänt om förslaget

Länsstyrelsen välkomnar att kommunen tagit fram ett förslag till ny översiktsplan. Förslaget till översiktsplan är tydligt och välstrukturerat och fokuserar på relevanta frågeställningar. Översiktsplanen ger överlag god

inriktning för den långsiktiga utvecklingen och hur den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras. Länsstyrelsen välkomnar strategin att samla bebyggelsen i kollektivtrafiknära lägen.

En översiktsplan ska omfatta hela kommunen, även vattenområden. Förslaget till översiktsplanen omfattar vissa delar av vattenområdet inom kommunen, men stora delar behandlas inte i väntan på statens havsplanearbete och den mellankommunala kustzonsplaneringen i Göteborgsregionens kommunalförbund. Båda dessa arbeten tar sannolikt längre tid än vad det tar för kommunen att arbeta fram och anta en ny översiktsplan. Översiktsplanen redovisar inte konsekvenserna av att vattenområden blir "oplanerade" under perioden. Länsstyrelsen anser att kommunen behöver planera vattenområdet mer aktivt redan nu för att ge vägledning för hur vattenområden ska användas.

Kommentar

I arbete med antagandehandlingar ska miljökonsekvensbeskrivning uppdateras för att innehålla beskrivning av konsekvenser av att lämna vattenområden oplanderade.

På grund av sent inkommet yttrande kommer någon uppdatering inte ske för än i antagandehandlingen.

Länsstyrelsens roll

Länsstyrelsen ska vid samråd om översiktsplan särskilt:

- ta till vara och samordna statens intressen,
- ge råd i fråga om sådana allmänna intressen enligt 2 kap. plan- och bygglagen (PBL) som hänsyn bör tas till vid beslut om mark- och vattenanvändningen,
- verka för att riksintressen tillgodoses – 3 och 4 kap. miljöbalken (MB), att miljökvalitetsnormer (MKN) enligt 5 kap. MB följs och att redovisningen av områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen är förenlig med 7 kap. MB,
- verka för att mellankommunala frågor samordnas på lämpligt sätt samt
- verka för att bebyggelse och byggnadsverk inte blir olämpliga med hänsyn till människors hälsa eller säkerhet eller risken för olyckor, över-svämning eller erosion.

En översiktsplan som vunnit laga kraft är vägledande för kommande beslut. För att den ska kunna vara vägledande i alla delar, är det viktigt att kommunen och staten är överens om sådant som berör statliga intressen.

Länsstyrelsens synpunkter gällande ingripandegrunder enligt 11 kap. 10 §

PBL**Riksintressen****Totalförsvaret militära del (3 kap. 9 § miljöbalken)**

Inom kommunens yta finns övnings- och skjutområden till havs som är av riksintresse för totalförsvarets militära del. Åtgärder som innebär att Försvarsmaktens verksamhet försvåras eller begränsas får inte ske. Det område som pekats ut för vindbruk i tidigare planering och som ingår som en del i översiktsplanen riskerar att påtagligt skada riksintresset för totalförsvaret, sjöövningsområde Stora Pölsan. Riksintresset för sjöövningsområdet Känso måste också beaktas och säkerställas i samband med naturreservatsbildning i södra delen av kommunen.

Totalförsvarets civila del (3 kap. 9 § miljöbalken)

Länsstyrelsen vill upplysa om att det just nu pågår ett arbete där Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) ser över den civila delen av riksintresset för totalförsvaret. MSB har ett bemyndigande att identifiera mark- och vattenområden som behövs för anläggningar som kan vara av riksintresse för totalförsvarets civila del. I ett första skede ska en sektorsbeskrivning och kriterier för riksintresseområdet tas fram. I ett nästa skede ska länsstyrelser och bevakningsansvariga myndigheter inom sitt ansvarsområde analysera om det finns anläggningar av riksintresse. Detta planeras att ske under hösten 2018.

Kommentar

Vindbruksområdet kvarstår men planförslaget revideras i text för att framtida eventuell exploatering inte ska skada riksintresset för totalförsvaret. Kommunen har arbetat vidare med vindbruksområdet utifrån tidigare kända fakta, yttrandet från Försvarsmakten i arbete med Vindbruksplan för Öckerö kommun. Där svarade Försvarsmakten följande: "Som meddelades i samrådet riskerar vindkraft alltid att störa radar. Området kan enligt Försvarsmakten uppfattning ligga kvar i översiktsplanen som vindkraftsområde. Om ett vindkraftprojekt blir aktuellt kan dock Försvarsmakten komma att ställa krav på att kompletterande radarutrustning placeras ut på lämplig plats för att kompensera radarskuggan, på exploitörens bekostnad".

Det är Länsstyrelsen som arbetar med det marina naturreservatet Vinga-Fotöskärgård. Större delen av området överlappar sjöövningsområdet. Arbetet med reservatsbildningen är försenat, men kommer att återupptas under våren 2018. Dialog om utformning av skyddet kommer att föras med Försvarsmakten.

Öckerö kommun välkomnar MSB:s arbete för att identifiera mark- och vattenområde som behövs för anläggningar för totalförsvarets civila del. Reviderat planförslag i kapitel Hänsyn.

Naturvård (3 kap. 6 § MB), kulturmiljövård (3 kap. 6 § MB), friluftsliv (3 kap. 6 § MB) och riksintresse den högexploaterade kusten enligt 4 kap. MB

Natura 2000

Beträffande översiktsplanens förväntade konsekvenser på Natura 2000-områdets Nordre älv estuarium värden bör konsekvenserna beskrivas tydligare i miljökonsekvensbeskrivningen. Kommunen behöver göra en bedömning även för åtgärder utanför Natura 2000-området om de riskerar att påverka de utpekade arterna och/eller naturtyperna. Störning från bullrande friluftsliv, etablering av vindkraft, försämrad vattenkvalitet från exempelvis avlopp och förlust av ålgräsängar är exempel på åtgärder som kan skada värdena i Natura 2000-området även om de utförs utanför området.

Vad gäller Natura 2000-området Sälöfjorden delar inte Länsstyrelsen kommunens bedömning att det utan vidare utredning kan bedömas att planerna för Rörö inte har påverkan på miljön i Natura 2000-området. Länsstyrelsens bedömning är att det inte går att utesluta att utvecklingsplanerna för Rörö är tillståndspliktiga. Enligt bevarandeplanen för området kan exploatering av mark- och vattenområdet (exempelvis byggnader, hamnar, bryggor och utfyllnader) i eller i närheten till området kan skada de utpekade naturtyperna och arterna negativt. Även ett allt för intensivt friluftsliv kan påverka naturtyperna negativt samt störa sälar och fåglar.

Det krävs tillstånd för att bedriva verksamheter eller vidta åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Om en verksamhet/åtgärd påverkar ett Natura 2000-område så kan denna vara tillståndspliktig även om den utförs utanför Natura 2000-området enligt 7 kap. 28§ miljöbalken.

Kommentar

I arbete med antagandehandlingar ska miljökonsekvensbeskrivning uppdateras för att innehålla beskrivning av konsekvenser på riksintresse för naturvård och Natura 2000 Sälöfjorden samt Nordre älvs estuarium.

På grund av sent inkommet yttrande kommer någon uppdatering inte ske för än i antagandehandlingen.

Riksintresse friluftsliv 3 kap. 6 § MB

I handlingarna hänvisar kommunen till riksintresse friluftsliv Öckerö- och Styröskärgårdarna FO05. Som kommunen också skriver har en översyn över riksintresse friluftsliv utförts. Naturvårdsverket fattade december 2017 beslut om ändringar, men beslutet har ännu inte kungjorts. Riksintresset som Öckerö numera berörs av heter Göteborgs skärgård FO12. Kommunen behöver uppdatera information om riksintresset när beslutet har kungjorts.

Det är positivt att kommunen planerar för att utreda kommunens friluftsvärden. Länsstyrelsens bedömning är att vindbrukspark och broförbindelse kan innebära risk för påtaglig skada på riksintressets värden. Kommunen behöver tydligare beskriva om utvecklingsområden inom strandskyddat område påverkar riksintressets värden och om det finns risk för att det blir så högt besöksstryck att det kan innebära skada på riksintressets upplevelsevärden.

Kommentar

Planförslag reviderat, hänvisar till riksintresse friluftsliv Göteborgs skärgård FO12.

I arbete med antagandehandlingar ska utvecklingsområden inom strandskyddat område redovisas. På grund av sent inkommet yttrande kommer någon ändring inte ske för än i antagandehandlingen.

Planförslag reviderat med följande tillägg, en exploatering av vindbruk ska föregås av en förstudie där följande underlag ska tas fram: en marin biotopkartering som omfattar bottenförhållanden där ledningar ska dras; konsekvenser för marina miljöer under anläggnings- och driftskede; bedömning av påverkan på fiskenäringen, såväl yrkesfiske som fritidsfiske; påverkan på fritidslivet, såväl lokalt som regionalt; påverkan på sjösäkerheten (St Pölsans fyr); frågan om rådighet på vattnet; riksintresse för försvarsmakten; hälsa och säkerhet; riksintresse för naturvård; bevarandevärden enligt 4 kap MB. I fortsatt arbete med förstudie ska samverkan med i första hand Göteborgs och Kungälv kommuner genomföras, i andra hand ska frågan väckas i GR för en samlad, delregional diskussion om nyttjande och bevarande av kustområdet. Område för vindbruk enligt vindbruksplanen ligger ca 700 m söder om Kungälv kommuns vindbruksområde, utpekade i översiktsplan för Kungälv kommun från 2010.

Riksintresse naturvård 3 kap. 6 § MB

Utifrån nu kända förutsättningar bedömer Länsstyrelsen att det finns risk för påtaglig skada på riksintresset för naturvård på Rörö vid utbyggnad enligt översiktsplanen. Kommunen har inte på ett tillräckligt sätt beskrivit vilka konsekvenser planerad markanvändning får på riksintressets värde. Enligt

värdebeskrivningen för området kan friluftsliv/turism ha negativ påverkan på riksintresset. Det går därför inte att utesluta att en hotellverksamhet på ett påtagligt sätt kan skada riksintresset för naturvård.

Riksintresseområdet Nordre älvs estuarium har bland annat ett värdefullt fågelliv och kan påverkas negativt av ökad turism och båttrafik. Konsekvenser på riksintressets värde bör beskrivas i miljökonsekvensbeskrivningen.

Kommentar

I arbete med antagandehandlingarna ska miljökonsekvensbeskrivning uppdateras för att innehålla beskrivning av konsekvenser på riksintresse för naturvård.

På grund av sent inkommet yttrande kommer någon uppdatering inte ske för än i antagandehandlingen.

Riksintresse 4 kap. MB

Länsstyrelsens bedömning är att det inte går att utesluta att riksintresset enligt 4 kap. 1 och 4 §§ miljöbalken påtagligt skadas om samtliga förslag till förändrad mark- och vattenanvändning som ingår i översiktsplanen verkställs. Kommunen bör precisera de värden som bör beaktas i enlighet med 4 kap. miljöbalken. Kommunen behöver på ett tydligare sätt samtidigt redogöra för konsekvenserna för riksintresset genom att förtydliga och göra en sammanvägd bedömning om hur utveckling som till exempel fast förbindelse, byggnation av höga byggnader, vindkraft, byggnation inom strandskydd samt utveckling i och i närheten av områden med höga värden påverkar riksintresset.

I flera kommunala bevarandeområden planeras nybebyggelse. Det är viktigt att tillkommande bebyggelse planeras utifrån respektive bevarandeområdes förutsättningar vad gäller skala och omfattning. Det är också viktigt att den infogar sig i landskapsbilden utifrån bestämmelserna i 4 kap. miljöbalken.

I översiktsplanen hänvisas på flera ställen till naturvårdsprogrammet från år 2014. Det står bland annat att biologisk mångfald ska bevaras och utvecklas enligt klassificeringen i naturvårdsprogrammet. Bebyggelse planeras ändå till viss del i områden som klassats högt i naturvårdsprogrammet. Det är viktigt att bestämmelserna i 4 kap. miljöbalken beaktas vid avvägningen.

Kommentar

I arbete med antagandehandling kommer kommunen precisera vilka värden som bör beaktas i enlighet med 4 kap. MB.

På grund av sent inkommet yttrande kommer någon precisering inte ske för än i antagandehandlingen.

Områden som planeras i natur med hög klassning enligt naturvårdsprogrammet kommer att hanteras i detaljplaneprocessen med prövning av lämplighet och eventuella kompensationsåtgärder.

Kommunikationer (3 kap. 8 § MB)

För vilka riksintressen för kommunikationer som berör Öckerö kommun, se Trafikverkets yttrande, daterat 2018-02-09.

Miljö kvalitetsnormer

Vatten

Den fysiska planeringen är ett viktigt verktyg som tillsammans med andra verktyg ska bidra till att miljö kvalitetsnormerna (MKN) för vatten uppnås. Av översiktsplanen framgår att befintliga vattenförekomster inte uppnår god status. Målet är att alla vattenförekomster ska uppnå god ekologisk status år 2021, men för vattenförekomsterna inom Öckerö kommun har tidsfristen förlängts till år 2027, då problematiken är av övergripande karaktär.

Kapaciteten i befintligt avloppsreningsverk räcker inte för att genomföra det som översiktsplanen föreslår. För att hantera detta har kommunen tagit fram förslag till möjliga platser för ett nytt reningsverk på Björkö. Etappindelningen av tillkommande bebyggelse behöver förhålla sig till detta för att det som föreslås i översiktsplanen inte ska bidra till att en miljö kvalitetsnorm enligt 5 kap. miljöbalken inte följs. Om det som föreslås i kommande detaljplaner kan antas leda till att en miljö kvalitetsnorm inte följs kommer Länsstyrelsen ta in planen för överprövning.

I sammanhanget är det lämpligt att också bedöma hur olika åtgärder i planförslaget kan påverka vattenförekomsten. Det handlar till exempel om åtgärder som utfyllnader, dumpning av sprängsten till havs, erosionsskydd, hamnar, bryggor eller andra anordningar som översvämningvallar och pirar.

Kommentar

Kommunen utreder lokalisering på Björkö. Ett reningsverk på Björkö kommer sörja för rening av spillvatten från förslagsvis Björkö, Kalvsund, Grötö och Hälsö. Det innebär att utrymme ges i befintligt reningsverk på Pinan som i framtiden ska sörja för rening av spillvatten från förslagsvis Fotö, Hönö och Öckerö. Kommunen ska under våren 2018 anta ett politiskt inriktningsbeslut. Det ska bland annat innehålla tidsplan för utveckling av nytt reningsverk.

Noterat.

Strandskydd och landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS)

Av översiktsplanen ska det, enligt 3 kap. 5 § PBL, framgå om det finns sådana områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen som avses i 7 kap. 18 e § första stycket miljöbalken. Länsstyrelsen kan inte se att detta framgår av översiktsplanen. Även om kommunen inte har några LIS-områden ska det framgå av översiktsplanen.

Kommentar

Planförslag reviderat, av utställningshandling framgår att inga LIS-områden föreslås.

Mellankommunal samordning

Väg 155

Länsstyrelsen ser utvecklingen av väg 155 som främst en mellankommunal fråga, som behöver hanteras i samverkan mellan Göteborgs Stad och Öckerö kommun. Problemen är inte bara utsläpp från fordon utmed vägen, utan i synnerhet trafiksäkerhet för oskyddade trafikanter, trängsel och trafikflöden. Både Öckerö och Göteborg är beroende av en god tillgänglighet. En grundförutsättning för att bygga fler bostäder i kommunen är att framkomligheten på väg 155 kan lösas på ett tillfredställande sätt. Länsstyrelsen och Trafikverket har tidigare uppmärksammat kommunen på detta, men även Polismyndigheten har framfört att myndigheten bedömer att kapacitetstaket för vägen är nått. Frågan måste få en lösning innan förslagen i översiktsplanen kan genomföras.

Reservat för fast förbindelse

I förslaget till översiktsplan finns ett reservat för fast förbindelse mellan Öckerö och Hisingen med. Länsstyrelsen delar Trafikverkets synpunkt att det krävs en åtgärdsvalsstudie, baserad på fyrstegsprincipen, innan en fast förbindelse beslutas. Innan ett område reserveras bör det undersökas om det finnas andra platser som kan vara mer lämpade för fast förbindelse. Ett reservat för fast förbindelse måste samordnas med Göteborgs stad.

Kommentar

Kommunen gör en annan bedömning än Länsstyrelsens och Trafikverket. Kommunen har fler frågor och intressen att hantera och väga än enbart en belastning på väg 155. Exempelvis har kommunen ett ansvar att tillgodose bostadsbehovet som är beskrivet i kommunens bostadsförsörjningsprogram. Kommunen har också ett ansvar att bidra med bostäder i ett regionalt perspektiv, vilket Länsstyrelsen pekar på i ett flertal dokument, exempelvis "Bostadsbehov, planeringsläge och bostadsbyggande i Västra Götalands län". Länsstyrelsen uppmanar även kommuner att ta fram bostadsförsörjningsprogram och följa dem. Länsstyrelsen har också uttryckt att de förväntar sig att Öckerö blir tydligare med hur bostadsförsörjningsprogrammet ska ligga i linje med de nationella målen om kraftigt ökat byggande av bostäder. Kommunens bedömning är att åtgärder enligt Trafikprognos, vilket översiktsplanen hänvisar till, är ett viktigt arbetssätt för att successivt minska resande med egen bil såväl inom kommunen som mellan kommunen och Göteborg. I tillägg pågår arbete för att tillskapa en personfärjeförbindelse till Göteborg.

Kommunens reservat för fast förbindelse möter Göteborgs reservat för väg enligt Göteborgs stads översiktsplan.

Hälsa och säkerhet eller risken för olyckor, översvämning eller erosion**Översvämning**

Översiktsplanen tar upp både regional handlingsplan för klimatanpassning och Länsstyrelsens handbok Stigande vatten, vilket är bra. Samtidigt vill Länsstyrelsen uppmärksamma kommunen på att Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut (SMHI) nyligen har presenterat nya underlag om framtida havsnivåer, vars resultat kommunen bör beakta. Av underlaget går att se att SMHI räknar med att medelhavsnivån i Öckerö kommer att stiga med 15 cm till år 2050 och med 50 cm till år 2100. Detta är räknat som medianvärden utifrån klimatscenario RCP 8.5. Då SMHI:s rapporter kräver ytterligare analys för att Länsstyrelsen fullt ut ska ge råd baserade på dem kan Länsstyrelsen i nuläget bara återrapportera att för den närmaste mätstationen som SMHI använt sig av räknar SMHI med en stormflod på 190 cm. Länsstyrelsen kommer under år 2018 att revidera Stigande Vatten.

I rekommendationer för kommunen som helhet ges ett tydligt ställningstagande till nivå + 3,5 meter. Samhällsviktiga funktioner och sammanhållen bebyggelse ska inte placeras på nivåer som understiger denna nivå med hänsyn till översvämningsrisk. Länsstyrelsen vill påminna om att vid placering och utformning även beakta framkomligheten till bebyggelse då en del utpekade områden för exploatering ligger lågt, till och med på nivåer där

Länsstyrelsen rekommenderar att utbyggnad undviks. En översyn av utpekade utvecklingsområden i relation till översvämningshotade områden kan behövas då frågan inte uppmärksammats överallt. Länsstyrelsen noterar till exempel att ett utvecklingsområde för skola finns utpekad på Hälsö längs Stuvövägen, väster om fotbollsplanen. Enligt översvämningsskarteringen så ligger detta område lågt och riskerar att översvämmas vid högt vattenstånd vilket inte nämns i översiktsplanen. Kommunen bör överväga annan placering eller i planeringen beakta framtida höga vattenstånd.

Det anges i översiktsplanen att flytande bostäder kan vara ett alternativ med hänsyn till klimatförändringarna och stigande havsnivåer. En fördjupad utredning av möjligheter till flytande bostäder föreslås. Länsstyrelsen anser att en fördjupad utredning är nödvändig för att bedöma om det är lämpligt med flytande bostäder någonstans i kommunen. Kommunen har som en ö-kommun ett utsatt läge när det gäller stormar och extremt väder, flytande bostäder bör främst ses som ett alternativ i ett skede när all mark bedöms orimlig att exploatera.

I översiktsplanen markeras ett område för utredning inför framtida flytt av räddningstjänstens lokaler. Platsen ligger i ett område som är utsatt för översvämningssrisk. Räddningstjänsten är en funktion som är samhällsviktig vilket ska beaktas vid val av placering och utformning.

Ett samordningsansvar ska utses som följduppdrag till denna översiktsplan där även skyfall ska inkluderas. Kommunen skriver att ett ställningstagande fram till dess att kunskap om riskområden och åtgärder är utformade *bör* vara att bevara grönytor. Länsstyrelsen anser att det är bra att ha ett sådant ställningstagande. Kommunen behöver förtydliga om det är ett ställningstagande som har gjorts eller inte.

Kommentar

Noterat, SMHI:s underlag används av kommunen i arbete med detaljplaner.

En översyn av utpekade utvecklingsområden i relation till översvämningshotade områden kommer genomföras till antagandehandlingen.

På grund av sent inkommet yttrande kommer någon översyn inte ske för än i antagandehandlingen.

Planförslaget förtydligat, flytande bostäder ska föregås av utredning för att bedöma om det är lämpligt med flytande bostäder på föreslagna platser.

Planförslag reviderat, ett större område vid Lammholmsvägen föreslås för räddningstjänsten. Ett område vid Hönö Lökholmsvägen föreslås också för räddningstjänsten. Planförslag förtydligat så att översvämningsrisken och krav på byggnader framkommer.

Planförslag förtydligat, kommunen ska bevara mindre grönytor för att avvakta kunskap som grönstrukturplan förväntas ge om vilka ytor som är av vikt för ekosystemtjänster och rekreation och vilka som kan bebyggas.

Farligt gods

I översiktsplanen skriver kommunen att det rekommenderade vägnätet för farligt gods utgörs av de primära transportvägarna Burövägen, Hälsövägen, Norgårdsvägen, Hönövägen, Göteborgsvägen, Tärnvägen, Andvägen, Öckerövägen och Skarviksvägen. Det är Länsstyrelsen som i samverkan med andra aktörer pekar ut rekommenderade vägar för transport av farligt gods. I Öckerö kommun är det endast Göteborgsvägen (väg 155), från färjeläget fram till rondellen med Öckerövägen, Lökholmsvägen och Hönövägen, som är utpekad som primär transportväg för farligt gods. Det är dock bra att kommunen har kunskap om var de flesta transporter med farligt gods förekommer så att riskerna som dessa utgör kan beaktas i den fysiska planeringen.

Kommunen anger att säkerhetsavstånd om minst 30 meter till väg 155 ska respekteras på grund av farligt gods. Länsstyrelsen vill påminna om att en riskbedömning ska göras vid exploatering inom 150 meter från farligt godsled i enlighet med Länsstyrelsens riskpolicy. Länsstyrelsen förespråkar dock ett bebyggelsefritt avstånd om 30 meter.

Kommentar

Översiktsplanens del 2 är reviderat med korrekt information om rekommenderat vägnät för farligt gods. Reviderat planförslag med tillägg at en riskbedömning ska göras vid exploatering inom 150 meter från farligt gods led.

Geoteknik

Länsstyrelsen rekommenderar, i likhet med Statens Geotekniska Institut (SGI) i yttrande daterat 2018-01-19, att översiktsplanens beskrivning av geologiska förhållanden inom kommunen kompletteras med en jordartskarta. Lämpligen kompletteras översiktsplanen också med en karta som översiktligt redovisar geotekniska riskområden där det bedöms finnas risk för ras och skred i berg och/eller jord samt risk för erosion.

Trafikbuller och vibrationer

Det framgår av översiktsplanen att en översiktlig bullerutredning genomfördes år 2009, där ett trettiotal bostäder främst på Öckerö och Hönö och någon enstaka bostad på Björkö och Hälsö var utsatta för bullernivåer över riktvärden. Det framgår också att trafikmängden har ökat sedan utredningen och bullernivån kan antas vara högre idag. Inom kommunen finns därutöver ett antal verksamheter som ger upphov till buller.

Det är lämpligt att bullernivåer inom kommunen framgår av kartmaterial i översiktsplanen och att det framgår om bullernivåerna beaktats vid förslag till lämplig lokalisering av nya bostäder. Det är lämpligt att inga bostäder planeras där det finns risk för överskridanden av gällande riktvärden.

Förorenade områden

Av översiktsplanen framgår att det finns drygt 30 identifierade förorenade områden i kommunen. Länsstyrelsen rekommenderar att dessa åskådliggörs på karta. Vidare behöver det förtydligas på vilket sätt kommunen beaktat informationen för val av lämplig markanvändning i översiktsplanen.

Kommentar

Ingen åtgärd avseende kartor om jordarter, geotekniska riskområden rörande ras och skred. I arbete med kommunens riskhantering är ras och skred inte bedömd som en kommunal risk.

Ingen åtgärd avseende kartor över bullernivåer.

Ingen åtgärd avseende karta om förorenade områden. Reviderad handlingsplan, tillagt arbete med förorenad mark.

Länsstyrelsens rådgivande synpunkter - övriga allmänna intressen

Bebyggelsestruktur och hållbara transporter

Länsstyrelsen finner kommunens ambitioner om kollektivtrafiknära bebyggelse som god. Det stärker chanserna till att öka andelen resor med kollektivtrafik, samtidigt som orörda kustområden kan bevaras. Länsstyrelsen vill påminna om att det inom Göteborgsregionen finns mål om 40 procents kollektivtrafikandel av transporter. Det bör även omfatta Öckerö kommun.

Ambitionerna om nära till hållplats bör dock kompletteras med tillgång till turtäthet, i synnerhet vad gäller arbetspendling. För att kunna se möjligheten till att realisera ambitionerna kring transporter bör dessa stämmas av mot möjligheterna till utveckling enligt Västra Götalandsregionens trafikförsörjningsprogram för kollektivtrafiken. Om kommunen har högre

ambitioner avseende trafikering än vad som finns möjlighet till enligt trafikförsörjningsprogrammet finns möjlighet till tillköp av kollektivtrafik. Kommunens ställningstagande till tillköp av kollektivtrafik kan redovisas under ekonomiska konsekvenser av planen.

Kommentar

I översiktsplanen anges att målet bör vara att 40% av pendeltrafiken ska genomföras med hållbar mobilitet.

Noterat. Ingen åtgärd avseende komplettering av turtäthet.

Noterat. Inget tillägg om tillköp av kollektivtrafik under ekonomiska konsekvenser, kommunen hänvisar till västtrafiks uppdrag och en pågående diolo

Social hållbarhet

Länsstyrelsen välkomnar att kommunen arbetat med en analys av förslaget sociala konsekvenser. Det kompletterar miljökonsekvensbeskrivningen på ett bra sätt. Flera viktiga aspekter lyfts och kommunens fem planeringsstrategier har översatts till konkreta principer för markanvändningen. Genom att primärt planera för nybyggnation på redan ianspråktagen mark och i anslutning till kommunens kommunikationsnoder verkar översiktsplanen för ett sammanhållet samhälle med fler och utvecklade mötesplatser. Översiktsplanens förslag till sammanbindning av områden och öar hjälper sannolikt till att bryta barriärer.

Av översiktsplanen framgår att kommunen arbetat med bland annat fokusgrupper och workshops för att fånga olika gruppers förutsättningar. I översiktsplanens strategier och utgångspunkter finns också checklistor som bör användas i kommande planering. Länsstyrelsen ser positivt på att olika grupper, särskilt barn, uppmärksammas.

Om kommunen vill utveckla den sociala konsekvensanalysen kan den tydligare stämmas av mot nationella mål inom området. Det kan handla om att analysera i vilken grad den rumsliga strukturen i översiktsplanen leder till exempelvis ökat jämlikhet, jämställdhet och integration. Om kommunen kan komplettera översiktsplanen med detta blir det ännu tydligare hur den rumsliga strukturen i översiktsplanen, och det den ger förutsättningar för, leder till social hållbarhet.

Kommentar

Underlag för nationella mål inom social hållbarhet är tillagt i planhandlingen. Den sociala konsekvensanalysen är delvis uppdaterad.

Natur

Naturresevat enligt 7 kap. miljöbalken

Enligt föreskrifterna för naturresevatet Rörö är det förbjudet att uppföra helt ny byggnad (med vissa undantag). Nya bostäder kommer med stor sannolikhet strida mot naturresevatets syften. I översiktsplanens text står det att de västliga områdena för bostäder ligger inom naturresevatet. Vid en granskning av kartorna är det dock inte helt tydligt att planerade områden för bebyggelse är inom naturresevatet. Det är viktigt att översiktsplanen förtydligas vad gäller detta.

Strandskydd

Länsstyrelsen rekommenderar att kommunen på ett tydligare sätt redogör för vilka utvecklingsområden och stråk som utgörs av strandskydd. Förslagsvis kan det redogöras på en karta för varje ö. Strandskyddet kan ha en avgörande roll om utvecklingen är lämplig och möjlig att utföra.

Vid upphävande av befintliga detaljplaner i strandnära områden återinträder eller inträder strandskyddet om strandskyddet inte är upphävt genom annat beslut. Kommunen bör i så tidigt skede som möjligt undersöka om lucktomter och områden som planeras för flytande bostäder, och utvecklingsområden hamnar inom strandskyddat område vid upphävande av befintlig detaljplan. Inom strandskyddat området kan dispens för nya byggnader ges endast om det finns särskilda skäl som är något av 7 kap 18 c 1-6 miljöbalken. Efter ändring av strandskyddslagen år 2009 har utrymmet för att ge dispens inom lucktomt minskat. Bedömningen får istället göras utifrån om platsen är ianspråktagen på ett sätt som gör att den saknar betydelse för strandskyddets syften.

Det är positivt att kommunen vid detaljplanering av havsnära områden planerar passage genom ny bebyggelse för att säkerställa allmän tillgång till kusten. Det är också positivt att kommunen lyfter att ålgräsängar har en unik ekologisk roll i svenska hav och att det är viktigt att bottentyper med ålgräs inte störs av exploatering. Samtidigt ser det ut som att delar av planerad gång- och cykelväg på Hälsö vid Kilen, Skäggholmen och gästhamnen är inom ett strandskyddat område, där den dominerande vegetationen mellan Skäggholmen och gästhamnen vid sträckan för cykelbanan vid vattenområdet är just ålgräsängar. Länsstyrelsen har inte granskat hur det ligger till med alla sträckor för nya gång- och cykelvägen utan detta lämnas till kommunens ansvar att undersöka, gärna till utställningsskedet av översiktsplanen. Länsstyrelsen anser att inga åtgärder som riskerar att skada ålgräsbestånden i kommunen bör utföras. Grunda områden med ålgräs är avgörande betydelse för reproduktion av kommersiellt viktiga fiskarter.

På Björkö, område C, Bångebo, planeras bostäder inom strandskyddat område. Strandskyddet kan endast upphävas om det finns särskilda skäl. Kommunen har inte angett något särskilt skäl. Förutsättningarna för om det är möjligt att upphäva strandskyddet bör utredas innan området planläggs för bostäder i översiktsplanen.

Kommunen behöver bevaka regeringens beslut gällande överklagan av länsstyrelsens beslut om utvidgat strandskydd (12 januari 2017) som förväntas komma under 2018. Om domen kommer innan granskningsskedet bör planhandlingarna uppdateras.

Naturum

I planhandlingarna står det att kommunen har planer på att uppföra ett naturum. Den som vill nyttja namnet naturum ska ansöka om detta hos Naturvårdsverket. Innan ansökan om att bli naturum skickas in, ska samråd ske med Länsstyrelsen samt med Naturvårdsverket. Något samråd har inte utförts.

Kommentar

Planförslag är förtydligat, bostadsområde på Rörö ligger inom riksintresse för naturvård, inte inom naturreservat som det kunde utläsas i samrådshandlingen.

Angående gc-väg på Hälsö kommer den andra etappen som berör Skäggholmen utredas utifrån sin påverkan på strandskyddet i arbetet med antagande handlingen.

Björkö, Bångebo - område C - planförslag reviderat område inte med i utställningshandling.

Angående Naturum, planförslag reviderat. Ingen användning av namnet i utställningshandling.

Vatten och avlopp (VA)

Avloppsreningsverket

Det kommunala avloppsreningsverket på Hönö, som omhändertar spillvatten från Källö-Knippla, Hälsö, Björkö, Öckerö, Hönö, Kalvsund, Grötö och Fotö är idag nära kapacitetstaket. Ledningsnätet har problem med mycket stora mängder ovidkommande vatten. Bräddningar är vanligt. Det framgår av samrådshandlingen att en utredning med syfte att utreda kapaciteten i kommunens VA-nät pågår. Länsstyrelsen ser positivt på den utredning som genomförs. Det är en förutsättning att åtgärder vidtas och avloppssituationen löses innan de bostäder som översiktsplanen föreslår kan förverkligas.

Dricksvatten

Det framgår av översiktsplanen att dricksvattensituationen håller på att utredas för den tillkommande bebyggelsen. Det är viktigt att dricksvattenförsörjningen löses innan kommunen påbörjar detaljplanering av ytterligare bostäder.

Vattenverksamhet

Allt arbete i vattenområde kan kräva anmälan eller tillstånd om vattenverksamhet enligt 11 kap. § 9 miljöbalken. Det är bra om det tydligt framgår av översiktsplanen.

En naturvårdsplan för vattenområdet skulle troligtvis vara till hjälp för kommunen vid planering av anläggningar i vattenområdet.

Kommentar

Noterat

I arbetet med antagande handlingen kommer det framgå att anmälan eller tillstånd kan krävas för vattenverksamhet.

På grund av sent inkommet yttrande kommer någon uppdatering inte ske för än i antagandehandlingen.

Masshantering

Länsstyrelsen välkomnar att kommunen pekar ut områden för masshantering. Det är viktigt att dessa ytor placeras och utformas på ett sådant sätt att spridning av eventuella föroreningar förhindras. Ytor för masshantering kan vara anmälnings- eller tillståndspliktig verksamhet enligt miljöbalken, vilket bör framgå i översiktsplanen. I en tillståndsprövning kan det komma att krävas en lokaliseringssprövning.

Vad gäller platsen för masshantering på Hälsö kan Länsstyrelsen konstatera att området ser ut att vara ett blött område och dessutom i nära anslutning till område med höga naturvärden. Länsstyrelsen instämmer med kommunen att en utredning behövs innan det kan avgöras om platsen är lämplig för ändamålet. Det är bra om sådan utredning kommer till innan översiktsplanen ställs ut.

Kommentar

I arbetet med antagande handlingen kommer det framgå att anmälan eller tillstånd kan krävas för masshantering, samt ev en lokaliseringssprövning.

Angående platsen för masshantering på Hälsö så är planförslaget reviderat området finns inte med i utställningshandlingen.

Jordbruks- och betesmark

Det förekommer bete på relativt stora arealer, vilket skulle kunna beskrivas tydligare i avsnittet djurhållning under Areella näringar.

Kommunen har, enligt översiktsplanen, endast ett par mindre jordbruksföretag och de påverkas inte av planen.

Luftfart

I översiktsplanen uppmärksammas inte flyghinder för den civila luftfarten. Det är bra om det av översiktsplanen framgår vad som gäller. Alla byggnadsobjekt oavsett typ som är högre än 20 meter över mark eller vattenyta ska remitteras till Luftfartsverket. Befinner sig objektet till havs ska även Kustbevakningen remitteras.

Kommentar

I antagandehandlingen kommer avsnittet djurhållning tydliggöras under Areella näringar

Angående remittering av byggnadsobjekt som är högre än 20 meter över marken så sker redan remittering av dessa till Luftfartsverket. Till lika Kustbevakningen om de befinner sig till havs.

Kommunen redovisar en ambitiös handlingsplan för kommande planeringsunderlag och utredningar. Många av dem är relevanta och angelägna. Utifrån Länsstyrelsens ingripandegrunder enligt plan- och bygglagen är de allra mest angelägna underlagen trafiksäkerhetsplanen/trafiksäkerhetsanalysen samt vatten- och avloppsförsörjningsplanen.

Efter samrådet avser kommunen att ta fram en etappindelning för tillkommande bostadsbebyggelse. Etappindelningen ska utgå från bostadsförsörjningsbehovet i kommunen och redovisas i översiktsplanens granskningshandling. Det är positivt att etappindelning ska utgå från just bostadsförsörjningsbehovet snarare än från en mer allmän efterfrågan. Etappindelningen för exploateringen behöver också tydligt kopplas till den problematik som finns kring infrastruktur och vatten- och avloppsfrågan. Det gäller till exempel kommunens möjligheter att styra trafikalstringen och att dämpa belastningen på vägnätet samt bedömningar av hur stor del tillkommande exploatering som kan tillkomma genom kommunens planerade uppdimensioneringar av ledningsnät och reningsverk. Åtgärderna bör redovisas i en tidplan i samband med etappindelningen.

Det är bra att det av översiktsplanen framgår vilken detaljplanelagd mark som finns i kommuns olika delar. I översiktsplanen står det att ett flertal detaljplaner inte är anpassade efter dagens normer och behov. En genomgång av vilka detaljplaner som behöver anpassas efter dagens behov är lämplig för att minska

behovet av att helt ny mark planeras för bostäder. Genom att utnyttja de planer som finns kan en del av bostadsförsörjningsbehovet tillgodoses.

Kommunen lyfter i översiktsplanen fram behovet av riktlinjer för utformning av hamnmiljöer och offentliga rum samt byggnader överlag. Tydliga principer för utformning kan ge bra stöd i den kommande handläggningen av detaljplaner och bygglov.

Lantmäteriet har i ett yttrande, daterat 2018-01-17, föreslagit att kommunen i översiktsplanen kan överväga att ta fram en strategi för inom vilka områden kommunen avser tillämpa enskilt huvudmannaskap för allmänna platser i detaljplaner. Det finns inget sådant krav på översiktsplanen, men kommunen kan bedöma om det kan vara lämpligt att ta med detta i översiktsplanen. Enskilt huvudmannaskap för allmänna platser kan tillämpas om det finns särskilda skäl för det. De särskilda skälen för dessa områden kan för att underlätta efterföljande planering redovisas redan i översiktsplanen.

Kommentar

Noterat

Gällande åtgärder för vatten- och avlopp som bör redovisas i samband med etappindelningen av planförslaget så hänvisar kommunen till den Flödes och kapacitetsberäkning genomförs parallellt med översiktsplanen och kommer ligga till grund för utbyggnad av föreslagna områden.

Gällande trafikallsträng så hänvisar kommunen till pågående arbete i detaljplaneskedet med utgångspunkt i trafikprognosen samt en pågående dilaog med västtrafik.

Gällande enskilt huvudmannaskap så behandlas frågan utanför arbetet med översiktsplanen.

Beredning

Yttranden över planen har till Länsstyrelsen inkommit från Energimyndigheten, Försvarmakten, Havs- och Vattenmyndigheten, Lantmäteriet, Luftfartsverket, Polismyndigheten, Sjöfartsverket, Skogsstyrelsen, Statens Fastighetsverk, Statens Geotekniska Institut, Svenska Kraftnät, Sveriges geologiska undersökning, Trafikverket och Vattenfall Eldistribution AB. Kopior av yttrandena överlämnas till kommunen för kännedom.

Samrådsyttrandet utgör statens samlade uppfattning om planförslaget.

Trafikverket

Ärende

Trafikverket bevakar frågor som rör transportsystemet och viktiga aspekter som behöver behandlas i en översiktsplan. Att dessa aspekter beaktas är en förutsättning för att kommunens transportsystem som helhet ska fungera väl utifrån tillgänglighet, jämställdhet och långsiktig hållbarhet. I översiktsplanen skall kommunen redovisa grunddragen i den avsedda mark- och vattenanvändningen, hur den byggda miljö ska användas, utvecklas och bevaras, vilken hänsyn som ska tas till allmänna intressen och hur riksintressen och miljö kvalitetsnormer tillgodoses.

Hur infrastrukturen planeras kan i hög grad påverka om inriktningen kan leda till en hållbar samhällsutveckling. Trafikverket anser att det är önskvärt att kommunens översiktsplan innehåller en långsiktig strategi med ett helhetsgrepp kring trafikfrågor. Av planen bör också framgå hur kommunen tar hänsyn till nationella och regionala mål, planer och program.

Infrastruktur

Nedan beskrivs vilken infrastruktur Trafikverket har inom kommunen i dagsläget.

Väg

Trafikverket är väghållare för den regionala vägen väg 155 (Göteborgsvägen). Inom kommunen går vägen från Hönö Pinans färjeläge till cirkulationsplatsen där den ansluter till de kommunala vägarna Hönövägen, Öckerövägen och Lökholmsvägen. På Hisingen i Göteborgs kommun fortsätter väg 155 genom Hjuvik och vidare mot centrala Göteborg där den ansluter till bland annat Lundbyleden, Hisingsleden och Älvsborgsbron på det statliga vägnätet.

På Hönö har väg 155 en skyltad hastighet på 50 km/timmen och en uppmätt årsdygnstrafik på 7 167 fordon per årsmedeldygn varav 478 är lastbilar (uppmätt januari 2013). Vägen är utpekad som en del av det funktionellt prioriterade vägnätet med avseende på dagliga personresor samt kollektivtrafik.

Vägen är, främst på Hisingen, kraftigt belastad i dagsläget. Trafikverket har sedan 2015 gjort ett ställningstagande där man anser det olämpligt att, utifrån rådande trafiksituation, exploatera på ett sätt som ger ytterligare trafikökningar på väg 155, sträckan Gossbydal – Lilla Varholmen (TRV 2015/26052). Öckerö kommun är medveten om problemen på vägsträckan sedan tidigare.

Färjeleder

Trafikverket driver flera färjeleder till och inom kommunen.

Hönöleden går mellan Lilla Varholmen i Göteborgs kommun och Hönö Pinan. Färjeleden trafikerades år 2016 av ca 3 200 000 personbilssekvivalenter (PBE). PBE är en sätt att sammanräkna personbilar, lastbilar, bussresenärer, fotgängare, cyklister samt motorcyklar och konvertera dessa till ett teoretiskt motsvarande antal personbilar.

Björköleden går mellan Lilla Varholmen i Göteborgs kommun och Björkö. Färjeleden trafikerades år 2016 av ca 670 000 PBE.

Nordöleden går mellan Burö, Knippla, Hyppeln och Rörö inom Öckerö kommun. Färjeleden trafikerades år 2016 av ca 200 000 PBE.

Hönöleden och Björköleden ansluter till väg 155 vid Lilla Varholmen och Hönöleden även till väg 155 på Hönö. Nordöleden är inte i direkt anslutning till någon statlig väg. Trafikverket har för Nordöleden endast ansvar för färjeleden samt färjelägen till och med vägbom.

Farleder

Trafikverket bevakar inom kommunen riksintressen för sjöfarten i form av farleder och djupa/skyddade områden.

Mellan Björkö och de sammanbyggda öarna går farled 106, sträckan St Sillesund-Danafjord av farledsklass 3 samt farled 107, sträckan Stora Pölsan-Danafjord av farledsklass 3.

Genom sydöstra delarna av kommunen går farled 161, sträckan Trubaduren-Skandiahammen av farledsklass 1. Farleden är en del av det utpekade TEN-T-nätet.

I västra delarna av kommunen går farled 12, sträckan Oslofjorden-Öresund av farledsklass 2 samt farled 10, sträckan Skagen-Trubaduren av farledsklass 1.

I sydöstra delen av kommunen finns även djupområdet Danafjord, som även det är utpekade som riksintresse.

Övrigt

Kommunen påverkas till viss del av riksintresset för Säve flygplats och Landvetter flygplats, genom att samtliga bebodda öar ligger inom de så kallade MSA-ytorna. MSA-tytor är ett område inom en 55 km radie från instrumentflygplatser där det finns en risk för att flygtrafikens navigationshjälpmedel och landningsprocedurer störs vid etableringar av ledningsmaster och högspänningsledningar.

Synpunkter

Allmänt

Trafikverket ställer sig till stora delar positiva till förslaget för ny ÖP. Kommunen anger att man ska verka för samlad bebyggelse och har mål om att 90 % av all ny bebyggelse ska anläggas med närhet till kollektivtrafik. Trafikverket ser positivt på detta mål då det kan minska bilberoende och därmed minska risken för ytterligare trafikbelastning på väg 155.

I början av 2015 bedömde Trafikverket att kapaciteten på väg 155 överskrids under eftermiddagen och var nära kapacitetstaket på förmiddagen. Bristerna i framkomlighet skapar framförallt restidsosäkerheter för busstrafiken, bristande trafiksäkerhet och försämrade tillgänglighet men bidrar även till bullerstörningar och sämre luftmiljö.

Trafikverkets ställningstagande att ingen bebyggelse som genererar ytterligare trafikbelastning på väg 155 mellan Gossbydal och Lilla Varholmen (TRV 2015/26052 daterat 2015-04-02) kvarstår och därmed anser Trafikverket att frågan kring väg 155 måste få en lösning innan ny bebyggelse kan tillåtas.

I planhandlingarna hänvisas till kommunens Trafikstrategi och Trafikprognos. Kommunen anger att de i likhet med dessa handlingar ska prioritera gång- och cykeltrafik samt kollektivtrafik över andra trafikslag. Trafikverket anser att det bör tydliggöras i kartmaterial var och hur man menar att gång och cykel ska prioriteras. Detta kan bland annat göras genom utpekade stråk för gång och cykel. Trafikverket ser inte hur denna satsning görs och efterfrågar en tydligare beskrivning av detta arbete i planhandlingarna.

Trafikverket ser positivt på att kommunen i planförslaget nu valt att redovisa ett reservat för en framtida fast förbindelse. Det gäller även förslaget om att skapa nya färjelinjer i kommunal regi. Sammantaget kan detta i framtiden ge en viss avlastning på de hårt utnyttjade statliga färjelederna. Kommunala personfärjor kan även ge kommuninvånare bättre möjligheter att nyttja andra trafikslag än bil för sina dagliga resor.

Trafikverket noterar att det i planhandlingarna anges att Vägverket driver färjetrafik inom kommunen. Sedan 2010 är dessa uppgifter övertagna av Trafikverket.

Reservat för fast förbindelse

Trafikverket tar i detta skede ingen ställning för eller mot fast förbindelse. Tidigare utredningar har gjorts av dåvarande Vägverket visar tydligt på komplexiteten i frågan. Sådana frågor som lämplig lokalisering och utformning, teknisk genomförbarhet, påverkan på landskap, miljö och andra intressen till exempel utpekade farleder för sjöfarten måste utredas vidare. Trafikverket anser

därför att en åtgärdsvalstudie, baserad på fyrstegsprincipen, måste utföras innan en fast förbindelse beslutas.

Öckerö kommun anger i miljökonsekvensbeskrivning att en fast förbindelse inte kommer bli aktuell under tidshorizonten för ÖP men att reservatet ska beaktas för eventuell framtida planering. Trafikverket vill understryka att det innan ett område reserveras bör det vidare undersökas om det finnas andra platser som kan vara mer lämpade för fast förbindelse. Kommunen måste då vara medveten om att den mellankommunala frågan om ett gemensamt reservat för framtida mark- och vattenanspråk måste samordnas för att en fast förbindelse ska möjliggöras.

Det bör av planhandlingarna framgå tydligare att det är kommunen som har pekat ut reservatet för fast förbindelse. Detta med tanke på att Trafikverket inte har gjort en lokaliseringsutredning i närtid och att fast förbindelse inte ligger i Trafikverkets investeringsplan.

Nordöarna

Trafikverket har driftsansvar för Nordöleden som sammankopplar Rörö, Hyppeln och Knippla med de sammanbyggda öarna. Trafikverket noterar att kommunen föreslår en utökning av pendelparkeringen vid Burö färjeläge. Detta ser Trafikverket som ett positivt förslag som kan minska påfrestningen av färjeleden under sommarhalvåret då belastningen av färjetrafiken tidvis är hårt ansatt.

Kommunen föreslår även en viss bostadsexploatering på både Rörö, Hyppeln och Knippla. Med tanke på hur belastningen på färjeleden ser ut i dagsläget utgår Trafikverket från att kommunen i samband med nämnda exploateringar kommer att arbeta med att säkerställa möjligheter att nyttja alternativa transportmedel förutom bil.

Väg 155 på Hönö

Trafikverket noterar att området Pinan anges som ett utbyggnadsområde för verksamheter och att området söder om väg 155 planeras för utbyggnad. Trafikverket vill uppmärksamma kommunen på den ansträngda trafiksituationen som finns på väg 155 på Hönö, främst under morgonens rusningstrafik, då köer till färjorna ofta byggs upp. Det kan av denna anledning vara svårt att utöka möjligheten för fordon att angöra området Pinan via Tärnvägen. Trafikverket är i sak inte negativa till en utökad exploatering inom Pinan men anser att kommunen i så fall måste arbeta med alternativa färdssätt för att inte riskera framkomligheten till färjeläget Hönö Pinan.

Väg 155 på Hisingen

Trafikverket vill påpeka att det är viktigt att tänka på att det finns ett samband mellan kapaciteten på färjelederna till Lilla Varholmen och kapaciteten på väg 155

på Hisingen. För att lyckas med förbättringar i kapaciteten på sträckan Öckerö kommun – Torslanda måste ett helhetsgrepp tas kring båda delar.

På väg 155 utanför kommunen finns kapacitetsproblem på väg 155, som kommunen nämner i flera sammanhang i planhandlingarna. Trafikverket är medvetna om den ansträngda situationen som finns längs sträckan och väg 155 Torslanda – Öckerö är av Västra Götalandsregionen utpekad som en av de högst prioriterade brister där åtgärdsvalsstudier kan påbörjas 2018 i Förslag till regional plan för transportinfrastrukturen i Västra Götaland 2018-2029, remissversion, daterad juni 2017. Trafikverket har i dagsläget inte tagit emot ett uppdrag att utföra en åtgärdsvalstudie på vägsträckan men är beredda att göra det om ett uppdrag kommer från Västra Götalandsregionen.

Trafikverket noterar att planhandlingarna anger att en åtgärdsvalstudie för väg 155 påbörjades under hösten 2016 utav Göteborgsregionen, Öckerö kommun och Göteborgs stad. Trafikverket anser att om studien nämns bör även förväntat färdigställande tas upp för att ge en uppfattning av relevansen av studien.

Klimatanpassning

En havsnivåhöjning på grund av klimatförändringar kan i framtiden påverka Trafikverkets färjelägen samt väg 155 i Öckerö kommun. Trafikverket anser att ökade översvämningsrisker och havsnivåhöjning till följd av klimatförändringar är en fråga som gäller samtliga aktörer, kommunala såväl som statliga. Trafikverket vill uppmana till fortsatt arbete samt samarbete kring frågan där Trafikverket är villiga att delta. Informationen presenterad i ÖP är en bra start på ett samarbete i frågan.

Övrigt

Trafikverket ser fram emot fortsatt deltagande i ärendet.

Kommentar

Beskrivningen gällande Vägverket är korrigerat till Trafikverket i utställningshandlingen

I utställningshandlingen har kommunen tydliggjort att vidare utredningar och konsekvensanalys ska tas fram efter ett eventuellt positivt beslut om en fast förbindelse. I en utredning för väg 155 ska alla möjligheter att minska belastning på vägen undersökas.

Nordöarna, noterat, kommunen arbetar för att successivt minska resande med egen bil såväl inom kommunen som mellan kommunen och Göteborg.

Väg 155 Hönö - Verksamhetsområde Pinan har ett gott utgångsläge för att kommunen skall kunna arbeta med alternativa färd sätt för etableringar här.

Kommunen gör en annan bedömning än Länsstyrelsens och Trafikverket. Kommunen har fler frågor och intressen att hantera och väga än enbart en belastning på väg 155. Exempelvis har kommunen ett ansvar att tillgodose bostadsbehovet som är beskrivet i kommunens bostadsförsörjningsprogram. Kommunen har också ett ansvar att bidra med bostäder i ett regionalt perspektiv, vilket Länsstyrelsen pekar på i ett flertal dokument, exempelvis "Bostadsbehov, planeringsläge och bostadsbyggande i Västra Götalands län". Länsstyrelsen uppmanar även kommuner att ta fram bostadsförsörjningsprogram och följa dem. Länsstyrelsen har också uttryckt att de förväntar sig att Öckerö blir tydligare med hur bostadsförsörjningsprogrammet ska ligga i linje med de nationella målen om kraftigt ökat byggande av bostäder. Kommunens bedömning är att åtgärder enligt Trafikprognos, vilket översiktsplanen hänvisar till, är ett viktigt arbetssätt för att successivt minska resande med egen bil såväl inom kommunen som mellan kommunen och Göteborg. I tillägg pågår arbete för att tillskapa en personfärjeförbindelse till Göteborg.

Mark- och miljödomstolen uttrycker i domen för mål nr F 4182-15 att ett enskilt statligt verk inte har mandat att stoppa en kommuns bostadsprogram med argumentet att enda vägen till kommunen inte tål mer trafik. Framför allt när det beror på att samma myndighet inte har avsatt tillräckligt med färjor mellan fastlandet och Öckerö kommun för att minska köbildningen under rusningstrafiken.

Den text gällande den åtgärdsvalstudie som påbörjats av Göteborgsregionen, Öckerö kommun och Göteborgs stad och omnämns i samrådshandlingen har plockats bort i utställningshandlingen.

Klimatanpassning. Noterat

Göteborgsregionens kommunalförbund (GR)

GR ser mycket positivt på att Öckerö kommuns förslag till översiktsplan följer intentionerna i GR:s mål och strategidokument Hållbar tillväxt och Strukturbild för Göteborgsregionen.

Förslag till översiktsplan sammanfattas på ett pedagogiskt sätt genom handen – översiktsplanen på fem fingrar. Intentionerna med kommunens förslag till översiktsplan och hur de vill utvecklas fram till år 2040 genom de fem strategierna framgår tydligt.

Kommunen vill vara "en levande skärgårdskommun med människan i centrum". För att fortsätta vara en levande skärgårdskommun krävs det bl a att invånarna har tillgång till boende för året om och förvärvsarbete i närområdet eller möjlighet till arbetspendling. I GR:s mål och strategidokument Hållbar tillväxt

framkommer att kustzonens större orter skall stärkas. GR ser att Öckerös roll i regionen i fråga om att utveckla kustzonens större orter är viktig. GR ser gärna att Öckerö går före vad gäller att finna en än högre bostadsproduktion och finner det intressant att pröva möjligheten med flytande bostäder då markytan är begränsad.

Öckerö kommun ser havet både som en tillgång och ett hot. Havet ska tillåtas flera möjligheter för utveckling såsom ovan nämnda flytande bostäder, maritimt vattenbruk, havsbaserad energiproduktion men främst för rekreation och hållbar besöksnäring. Kommunen deltar i det pågående projektet mellankommunal kustzonsplanering i Göteborgsregionen, Orust och Uddevalla. Kustzonen har stor attraktionskraft och är identitetsskapande för hela regionen. GR ser att Öckerö kommun har en betydande roll i detta sammanhang.

Kommunens önskan om en utveckling med ökad förtätning, fler bostäder och ökat antal invånare påverkar trafikstrukturen och trafikeringen mellan öarna och till fastlandet. GR stödjer kommunen i vikten av att arbeta med att ändra resvanor och minska biltrafiken till förmån för kollektivtrafik, gång och cykel.

Enligt översiktsplanen pågår det en utredning för parkeringshus på Burö för att underlätta nuvarande kapacitetsbrist på vägfärjorna till nordöarna. GR bistår gärna Öckerö kommun i arbetet med att finna mobila alternativ lämpliga för nordöarna.

Öckerö kommuns förbindelse med fastlandet sker med Trafikverkets vägfärjor. Den ökande arbetspendlingen har ökat trycket på väg 155. Kommunen arbetar med förändrade resvanor, men ser också över möjligheten till andra förbindelser och har i planen reserverat ett område för en eventuell fast förbindelse. Väg 155 är beslutad som prioriterad av GR:s förbundsstyrelse i samband med revideringen av regional transportinfrastrukturplan. Det är angeläget att finna en långsiktig hållbar lösning på trafiksituationen som gynnar utvecklingen i regionen. I förslag till regional plan för transportinfrastrukturen i Västra Götaland 2018-2029 finns medel avsatt för en åtgärdsvalsstudie för väg 155.

Planförslaget är lättläst, GR ser dock att kartmaterialet och illustrationerna med fördel skulle kunna förtydligas.

Kommentar

Kartmaterialet har förtydligats.

Försvarsmakten

Försvarsmakten har följande att erinra i rubricerat ärende.

Försvarmakten framför erinran mot det vindbruksområde och naturområde som pekats ut inom övnings- och skjutområden till havs. Av kartmaterialet i förslaget till ny översiktsplan framgår att "reservat för vindbruk" sträcker sig in över sjöövningssområde Stora Pölsan. Område markerat som "utredning utökat naturområde" sträcker sig in över sjöövningssområde Känsö.

Försvarmaktens övnings- och skjutområden till havs anmäldes som riksintresse för totalförsvarets militära del i skrivelse till länsstyrelser och kommuner 2010-02-17 och finns redovisade i Försvarmaktens riksintressekatalog, se karta i slutet av dokumentet.

Försvarmaktens huvuduppgift enligt riksdagsbeslut är förmågan till väpnad strid. För fartygsförbanden i samverkan med flyg- och helikopterförband krävs därför marina skjutområden. Övningar och utbildning vid de marina skjutområdena måste kunna genomföras utan störningar av såväl fysiska som tekniska hinder (hinderfrihet). Det är viktigt att övningar kan genomföras på ett säkert sätt för förbanden men också för allmänheten samt civil sjö- och flygtrafik. Det är av vital betydelse för Försvarmakten att övningsverksamheten på de befintliga skjutområdena kan säkerställas även på fortsatt lång sikt. Försvarmakten motsätter sig således åtgärder som innebär att Försvarmaktens verksamhet försvåras och begränsas. I övrigt är riksintressena för totalförsvarets militära del korrekt beskrivna i översiktsplanen, vilket är positivt. Försvarmakten har dock olyckligtvis lämnat felaktigt underlag avseende exakt lokalisering av sjöövningssområdet Stora Pölsan i kommunen. Korrekt underlag lämnas här.

Kommentar

Vindbruksområdet ligger i närheten av ett övningsområde till havs. Inom ramen för översiktsplanen bekräftas kommunens Vindbruksplan (antagen 2011, Dnr SB 0725/07). Enligt denna skall vidare utredningar genomföras för att inhämta underlag om bl.a. påverkan på sjösäkerheten (St Pölsan). Vindbruksområdet kvarstår men planförslaget revideras i text för att framtida eventuell exploatering inte ska skada riksintresset för totalförsvaret. Kommunen har arbetat vidare med vindbruksområdet utifrån tidigare kända fakta, yttrandet från Försvarmakten i arbete med Vindbruksplan för Öckerö kommun. Där svarade Försvarmakten följande: "Som meddelades i samrådet riskerar vindkraft alltid att störa radar. Området kan enligt Försvarmakten uppfattning ligga kvar i översiktsplanen som vindkraftsområde. Om ett vindkraftprojekt blir aktuellt kan dock Försvarmakten komma att ställa krav på att kompletterande radarutrustning placeras ut på lämplig plats för att kompensera radarskuggan, på exploitörens bekostnad".

Det är Länsstyrelsen som arbetar med det marina naturreservatet Vinga-Fotöskärgård. Större delen av området överlappar sjöövningsoområdet. Arbetet med reservatsbildningen är försenat, men kommer att återupptas under våren 2018. Dialog om utformning av skyddet kommer att föras med Försvarsmakten.

Statens geotekniska institut (SGI)

SGI:s yttrande avser geotekniska säkerhetsfrågor såsom ras, skred och erosion. Grundläggnings- och miljötekniska frågor, exempelvis hantering av radon, ingår således inte.

SGI rekommenderar att översiktsplanens beskrivning av geologiska förhållanden inom kommunen kompletteras med en jordartskarta för att ge bättre översyn. SGI rekommenderar också att översiktsplanen kompletteras med en karta som översiktligt redovisar geotekniska riskområden där det bedöms föreligga ras- och skredrisk i berg och/eller jord samt risk för erosion.

Värderingar av förutsättningar för ras och skred kan göras utifrån topografiska och geologiska kartor inom områden där kartering helt saknas samt från SGI:s kartering av stranderosion och skredriskhantering, risk- och sårbarhetskarteringar etc. Informationen är från geoteknisk synpunkt värdefull vid strategiska val av lämplig markanvändning. Där mer detaljerade utredningar finns bör dessa nyttjas.

SGI:s yttranden avser inte grundläggnings- och miljötekniska frågor, men det rekommenderas att fortsatta geotekniska detaljplaneutredningar innehåller översiktliga bedömningar av dessa frågor.

SGI vill också framhålla vikten av att vid prövning av markens lämplighet för avsett planändamål utgå från livslängden hos bebyggelse, anläggningar etc. och därför beakta förväntade effekter av ett förändrat klimat i de geotekniska utredningarna. Klimatscenerierna indikerar att havsnivåhöjningar kommer ske de kommande 100 åren. Detta medför ökade risker för erosion och översvämningar, eventuellt också ras och skred, vilket bör värderas vid bedömning av framtida markanvändning (för såväl befintlig som tillkommande bebyggelse). Översvämningsförebyggande åtgärder, t ex uppfyllnader och vallar, medför geotekniska konsekvenser, vilket också måste beaktas.

Kommentar

Synpunkten noteras. I kommunens arbete med risk- och sårbarhetsanalys har frågan om risk för ras och skred inte behandlats med hänsyn till att sannolikheten för risk för ras och skred är låg. Ingen åtgärd avseende kartor för jordarter eller geotekniska riskområden.

SMHI

Vid planering av samhället bör hänsyn tas till det framtida klimatet. Exempelvis förväntas lufttemperaturen att stiga, risken för skyfall öka och flödena i våra vattendrag förändras med ändrade nederbördsförhållanden och snötillgångar. Stormar förväntas inte bli värre eller vanligare än vad de historiskt har varit. Havsvattennivån stiger men landhöjningen kompenserar till viss del den stigande nivån, mer i norra Sverige än i södra. Förändrade risker för översvämningar bör också tas hänsyn till. På SMHIs hemsida finns mer information.

Framtida medelvattenstånd åksåddliggörs genom kartor på gis.swedgeo.se.

Kommentar

Noterat.

Svenska kraftnät

Svenska kraftnät har tagit del av handlingarna för rubricerat ärende och har ingenting att erinra mot upprättat förslag.

Vi vill dock påminna om att all utbyggnad av elproduktion kräver anslutningsnät. Vid större produktionsetableringar krävs ofta förstärkningar av såväl lokal-, region- som stamnät. All produktionsutbyggnad medför därmed utbyggnad av infrastrukturen för el. Detta bör beaktas vid planering av utbyggnad av elproduktion.

Svenska kraftnät vill även påminna om de tekniska krav som omfattar alla vindkraftverk och vindkraftsparker med kapacitet större än 1,5 MW. Vi vill slutligen upplysa om att uppförande av den här typen av anläggningar i, eller nära ett vattenområde kan behöva prövas enligt elberedskapslagen innan tillstånd enligt 11 kap. i miljöbalken kan ges. I vår föreskrift (SvKFS 2013:2) anges vilka anläggningar som omfattas, den återfinns på vår hemsida under sökväg Aktorsporta- len/Elberedskap/Regelverk. Här finns även blanketter för anmälan samt ”Frågor och svar om Elberedskapsföreskriften”.

Samråd ska hållas med Svenska kraftnät när åtgärder planeras inom 250 meter från stamnätsledning och stationer.

Kommentar

Noterat.

Lantmäteriet

Vid genomgång av planförslagets samrådshandlingar (daterade 2017-11-14) har följande noterats: Lantmäteriets synpunkter. Lantmäteriet har enligt 3 kap. 9-10 §§ PBL ingen fristående roll i samrådsförfarandet när översiktsplaner tas fram. Lantmäteriet ska vid förfrågan lämna sina synpunkter till länsstyrelsen och har därför inte några synpunkter att lämna till kommunen i detta ärende.

Kommentar

Noterat.

Havs- och vattenmyndigheten

Myndigheten avstår från att yttra sig över underlaget. Det innebär inte att myndigheten tagit ställning i sakfrågan eller till handlingarna i ärendet.

Kommentar

Noterat.

Energimyndigheten

Energimyndigheten har granskat Öckerö kommuns Översiktsplan samt Tematiska tillägg (vindbruksplan) för energiändamål, då kommunen hänvisar till tillägget i planen.

Energimyndigheten ser positivt på att kommunen har förhållit sig till hur möjligheterna för att bygga ut vindkraft i kommunen ser ut inte bara i förhållande till områden för riksintresset för vindbruk utan även överallt i kommunen. Kommunen har dessutom gjort en utförlig bedömning om det området som är bäst anpassat för vindkraftsutbyggnad i förhållande till andra riksintressen samt de kommunala intressen som existerar. Att kommunen använder flera vetenskapliga studier gällande vindkraftutbyggnadens påverkan på exempelvis landskapsbilden, buller, och den naturliga miljön ser Energimyndigheten också positivt på.

Energimyndigheten vill lyfta fram vikten av att möjliggöra en resurseffektiv utbyggnad av förnybar energiproduktion. Detta med hänsyn tagen till Sveriges mål om ett 100 % förnybart elsystem till 2040. En ökad elproduktion från förnybara energikällor är därför ett nationellt intresse som måste få tillgång till mark- och vattenområden. Energimyndigheten uppmuntrar kommunen att uttryckligen hänvisa till detta mål i både Översiktsplanen och i det tematiska tillägget.

För att kunna nå Sveriges mål om ett 100% förnybart elsystem till 2040 är det viktigt att kommuner ser till att möjligheter till förnybar energi hanteras i den fysiska planeringen, vilket Öckerö kommun har gjort tydligt.

Kommentar

Noterat.

Luftfartsverket

I översiktsplanen nämns ingenting om flyghinder för den civila luftfarten. LFV vill påminna kommunen om att följande gäller för civil luftfart:

Alla byggnadsobjekt oavsett typ som master, torn, pyloner, skyltar, konstverk, byggnader etc. som är högre än 20 meter över mark eller vattenyta skall remitteras till LFV. Detta gäller oavsett position på svenskt territorium. Befinner sig objektet till havs eller i insjö skall även Kustbevakningen i Karlskrona remitteras.

Observera att som en konsekvens av ovanstående skall även alla vindkraftverk som är högre än 20 meter över mark eller vattenyta, oberoende av position, remitteras till LFV. Detta gäller överallt, även inom områden speciellt utpekade för vindkraft.

Kommentar

Noterat.

Sjöfartsverket

Yttrande

Sjöfartsverket ser positivt på det förslag till ÖP som Öckerö kommun upprättat och har inget att erinra i sak.

Övriga synpunkter

Kommunen har i samrådsunderlaget på ett tydligt sätt redogjort för att nu föreslagen ÖP i första hand behandlar landområdena och att en planering av vattenområden kommer att göras i ett senare skede.

I samrådsunderlaget har kommunen redogjort för farleder/sjövägar på ett bra sätt, både hur farlederna är kopplade till riksintresset för kommunikationer (sjöfart) men också hur de nyttjas både inom och utanför kommunen.

Sjöfartsverket avser att delge Öckerö kommun digitalt GIS underlag med farledsytor så att farlederna på ett bättre sätt kan åskådliggöras i den kommande översiktsplanen.

Sjöfartsverket ser att frågan kring framtida kommunikationer med fastlandet och mellan kommunens öar alltjämt är en stor utmaning, i synnerhet då kommunen har en vision om att öka invånarantalet. Det är positivt att områden har reserverats för framtida fasta förbindelser men Sjöfartsverket vill peka på att just dessa områden måhända inte är de som på sikt kommer att tas i anspråk då någon helhetslösning för fasta förbindelser ännu inte finns på plats.

Det är av vikt att eventuella fasta förbindelser planeras sammantaget så att risken för framtida inlåsnings effekter kan minimeras.

Sjöfartsverket ställer sig positivt till den vindbruksplan som redan finns inom kommunen.

Sjöfartsverket har medverkat vid beredningsmöte hos Länsstyrelsen inför Länsstyrelsens yttrande i detta ärende.

Kommentar

Noterat.

Skogsstyrelsen

Skogsstyrelsen har inga synpunkter angående aktuellt förslag, men vill påminna om att information om natur- och kulturmiljövärden i området finns tillgänglig via Skogens Pärlor på Skogsstyrelsens webbplats <http://www.skogsstyrelsen.se/skogensparlor>.

Kommentar

Noterat.

Statens fastighetsverk (SFV)

Inledning

SFV har ett långsiktigt förvaltningsperspektiv och många av SFV:s objekt är statliga byggnadsminnen (SBM) med Riksantikvarieämbetet som tillsynsmyndighet.

SFV förvaltar cirka 3000 byggnader och en sjundedel av Sveriges markyta. I Västra Götalands län har SFV bland annat fästningar, residens, kungsgårdar och

en mängd kronoholmar. Södra Risö, östra Stora Tanneskår, Benskår, Bolleskår, Torrbeskår mfl kronoholmar inom Öckerö kommun förvaltas av SFV.

Sammanfattning

SFV har inga synpunkter på förslaget till Översiktsplan för Öckerö kommun.

Planförslaget

Riksintressen

Kommunen berörs av flera riksintressen enligt såväl Miljöbalken kapitel 3 som kapitel 4. Översiktsplanen beskriver hur riksintressena ska tillgodoses och hur avvägningarna mot eventuella motstridiga intressen ska göras. SFV har inget att invända mot beskrivningarna.

Allmänna intressen och SFV:s fastigheter

Flera av SFV:s fastigheter har höga naturvärden och/eller innehåller fornlämningar. För dessa finns olika former av skydd. Av SFV:s fastigheter är det endas Risö som har någon bebyggelse - ett tidigare vandrarhem som arrenderas ut till en förening.

I förslaget till översiktsplan föreslås inga förändringar varken för markanvändning på SFV:s fastigheter eller för skydd för kultur- och naturvärden på dem. SFV har därför inte några synpunkter på förslaget till översiktsplan.

Kommentar

Noterat.

Polismyndigheten lokalpolisområde Hisingen

Vi har studerat översiktsplanen Utblick Öckerö utifrån ett säkerhets- och trygghetsperspektiv.

Ett större invånarantal innebär normalt att fler personer uppehåller sig i offentlig miljö. Denna ökade närhet till andra människor kan ofta, i välplanerade områden, ge en förbättrad trygghetsupplevelse.

Den möjliga förtätning som beskrivs synes vara väl fördelad mellan de olika öarna, och det ökande antalet hushåll och innevånare bedöms inte utgöra något hinder för väl fungerande kommunikationer inom kommunen.

Kommunens förbindelse med Göteborg via väg 155 är redan idag mycket hårt belastad, vilket också framgår i materialet. Denna väg ligger inom

lokalpolisområdets ansvarsområde, och våra polispatruller har dagligen att där hantera olika trafikrelaterade händelser; trafikolyckor och annat.

I del 3, avsnitt 5.3, står bl.a. följande: ”Kapacitetstaket för vägen är enligt Trafikverket och Länsstyrelsen nått och den tål ingen ytterligare ökning av trafiken.” Detta är också vår uppfattning, och vi vill betona vikten av att denna omständighet beaktas.

Kommentar

Öckerö kommun avser att arbeta för att åstadkomma förändrade resvanor som innebär en minskad belastning på v 155. Arbetet pågår för att en lägre andel resor ska göras med egen bil, både inom kommunen och mellan Öckerö och Göteborg stad. Öckerö kommun ska aktivt delta i arbetet med en eventuell åtgärdsvalsstudie för väg 155.

Kommuner

Göteborgs stad

Göteborgs Stad är positiv till Öckerö kommuns samrådshandling gällande ny översiktsplan. Staden hade dock uppskattat en längre svarstid.

Det är positivt att planförslaget innehåller ett reservat för en fast förbindelse mellan Björkö/Öckerö och Hisingen. Detta reservat stämmer väl överens med Göteborgs Stads översiktsplan. Arbetet pågår med att ta fram en ny översiktsplan för Göteborg, i det arbetet görs avvägningar gällande fast förbindelse. Göteborgs kommunfullmäktige beslutade 2017-01-26 att bifalla en motion av Jonas Ransgård (M) och Hampus Magnusson (M) om förbättrad trafiksituation i Torslanda bland annat genom en bro till Öckerö kommun.

Enligt planförslaget avser Öckerö kommun att fokusera all nybyggnation kring redan befintliga kollektivtrafikstråk inom kommunen, vilket ska ge ett större underlag för ökad kollektivtrafik. Göteborgs Stad ser positivt på ambitionen att öka säkerhet och komfort för hållbara trafikslag vilket kan leda till minskad bilanvändning så att väg 155 inte belastas ytterligare vid nybyggnation.

Göteborgs Stad ser fram emot samverkan med bland andra Öckerö kommun när det gäller de mellankommunala frågorna i det pågående arbetet med en ny översiktsplan för Göteborg.

Kommentar

Öckerö kommun avser att arbeta för att åstadkomma förändrade resvanor. Arbetet pågår för att en lägre andel resor ska göras med egen bil, både inom kommunen och mellan Öckerö och Göteborg stad. Öckerö kommun ska aktivt delta i arbete med åtgärdsvalsstudie för väg 155.

Samrådstiden för översiktsplanen har varit tolv veckor. På grund av tidsplanen kunde en längre svarstid inte medges.

Öckerö kommun ser fram emot samverkan när det gäller de mellankommunala frågorna i arbete med översiktsplaner.

Kungälv kommun

Kungälv kommun har tagit del av remissen, men lämnar inga synpunkter.

Kommentar

Noterat.

Kommunala nämnder, förvaltningar och bolag

Säkerhetssamordnare

Yttrande

Tydliggörande och beaktande inom några områden som redovisas nedan:

Nödvattenbrunnar

På flera håll i förslaget till översiktsplan går det att läsa om kommunens nödvattenbrunnar som en resurs att nyttja för dricksvatten vid vattenbrist. Dessa brunnar har inte kontrollerats på flera år och vattenkvalitén är osäker. Därmed kan brunnarna inte användas för dricksvatten, frågan ska därför gärna ett förtydligas i översiktsplanen.

Beredskap

I samråd med andra säkerhetssamordnare i regionen och med tanke på att översiktsplanen sträcker sig över decennier anser jag att det är bra att hålla detta avsnitt övergripande och inte beskriva nuläget så detaljerat. Kommunens organisation för krisberedskap förändras kontinuerligt och det kan därmed vara svårt att överblicka hur detta kommer utvecklas under översiktsplanens levnadstid.

Disposition

För att öka läsförståelsen rekommenderas att lägga en lista över förkortningar i slutet av dokumentet.

Kommentar

Informationen om nödvattenbrunnar uppdateras. I planförslaget går nu att läsa att nödvattenbrunnarna skall kontrolleras och användas som reservvatten vid behov. Vattnet i nödbrunnarna kommer inte vara av dricksvattenkvalité.

Avsittet Beredskap har reviderats.

I slutet av dokumentet finns en ordlista.

Organisationer och politiska partier

Miljöpartiet

Miljöpartiet har läst handlingarna, deltagit i samrådsmöten och diskuterat internt. I stort är vi mycket positivt inställda till det mesta som står i Utblick men vill göra nedanstående ändringar, tillägg och kommentarer.

Allmän kommentar om kollektivtrafik på land

Det är bra att ny byggnation av bostäder inte skall få ske längre bort än 300 m från kollektivtrafikhållplats. Men, det skall noteras att busslinjer, som idag går i områden som är relativt glest befolkade och där villabebyggelse dominerar, inte är garanterade buss framöver. I lägen med sämre samhällsekonomi riskerar sådana sträckningar att läggas ner och då blir bilberoendet totalt. MP anser därför att bostäder skall prioriteras längs utvalda stråk där sannolikheten för nedläggning är minimal. Sådana stråk bör väljas och sedan markeras i kartorna med busslinjer.

Dessutom görs i Utblick, varken i text eller kartor, någon skillnad på lägen som förses med gles busstrafik och dem med tätare trafik. Kan man t ex säga att någon del av Björkö idag är försedd med tillräcklig kollektivtrafik då det inte går några som helst bussar från fredag kl 19 till måndag morgon? Inte heller trafikeras Björkö några andra kvällar efter kl 19.

Genom att fokusera bostadsbyggande och service till valda huvudstråk förbättras chansen till att dessa stråk även i framtiden skall förbli försedda med god kollektivtrafik. Ett sådant exempel är den idag planerade utbyggnaden av Öckerö centrum.

Äldre detaljplaner

Det bör kanske påpekas någonstans i texten att även om det funnes önskemål om det, kan inte äldre detaljplaner återtas varför en ny Ö-plan till del är bestämd av tidigare beslut.

Snöröjning

MP saknar diskussion om och plats för snö i fall av att omfattande snöröjning måste ske. Allmänt är snö från vägar så förorenad att, för deponi, måste man säkerställa att inte omgivningen kontamineras.

Medborgarinflytande och utformning av bebyggda miljöer

Trivsel och välmående för boende och besökande ökar om människor tycker om byggmiljöerna. I Dagens samhälle fanns 2017 en artikel med rubriken "Arkitekter

ritar för andra arkitekter, inte för invånarna.” I artikeln framfördes åsikten att medborgare bör involveras mycket tidigt i byggprocessen. MP anser att sådana kloka råd bör följas, speciellt vad gäller utemiljöerna. Det är mycket olyckligt när byggmiljöer, som människor i kommunen uppskattar, försvinner samtidigt som dessa ersätts med miljöer där människor inte känner sig hemma. MP anser också att speciell hänsyn skall tas till att det på många platser i skärgården blåser mycket. Byggnader bör utformas så att läga platser bildas, kanske med kringbyggda gårdar. Sådan planering ger också upphov till fler platser för spontan lek och möten mellan människor.

Kolonilotter

MP anser att man borde fundera över om kolonilotter skulle kunna anläggas på en eller flera platser i kommunen, se t ex kommentar om Björkö nedan. Koloniodling befrämjar social interaktion och miljömedvetenhet. Dessutom stärks miljö och ekologi genom att ökad mängd vegetabilier kan bli närodlade.

Reningsverk

I kommunen finns några mindre reningsverk och det skrivs också att ett nytt sådant planeras på Björkö. Hur är det med kraven på reningsverk av olika storlek? Det intressanta är ju hur mycket närsalter, tungmetaller, miljögifter och läkemedelsrester som kommunen Öckerö totalt släpper ut till havet och hur det kan minimeras. Kommunen borde också ta höjd för eventuella ökade reningskrav, t ex av läkemedelsrester, i framtiden. Skulle det vara mer klokt att samla all rening till ett enda modernt reningsverk eller dela upp på flera mindre? Denna diskussion borde finnas med i Utblick.

Gång- och cykelvägar

Vi vill ha sammanhängande och säkra GC-vägar till alla skolor och förskolor, för att öka trafiksäkerheten och begränsa biltrafiken runt skolor och förskolor.

Upplåtelseform

På flera ställen i dokumenten skrivs att kommunen ska säkerställa att boende i alla former skall förekomma på alla öar. Det är ju bara när exploateringsavtal skrivs eller när ÖFAB bygger som kommunen kan styra vilken typ av upplåtelseform som ska förekomma. Som det står nu i texten kan människor förledas tro att detta är något kommunen kan styra fullt ut. Tidigare givna bygglov/detaljplaner kan ju inte heller ändras, varför en målsättning om flerbostadshus inte är genomförbar på många ställen.

Trafik

P-avgifter - jättebra, äntligen. En plan för att förse fler platser i kommunen med snabbbladdare bör göras.

25 % kollektivtrafik redan uppnådd. Hur har det mätts och var??Väntkurer förbättras- ja, det ser vi kollektivresenärer gärna, men kan kommunen påverka det?

Personfärja nordöarna- sammanhängande utredas. Bra. Vem gör den utredningen och när?

Mindre buller på vissa genomfartsleder kan billigast åstadkommas med hastighetsbegränsning.

Kommentarer till öarna var för sig

Rörö

MP är helt emot det så kallade Naturhotellets placering, det skulle väsentligt inkräkta på naturupplevelsen i reservatet.

Öckerö

MP har tidigare uttryckt sitt ogillande av att de oexplaterade områdena på västra Öckerö bebyggs. Denna ståndpunkt vidhåller vi och föreslår att utbyggnadsområdena B, C och D tas bort. Se även ovan: argument rörande säkerställande av kollektivtrafik i vissa stråk.

Cykelväg över vattnet via Lammholmen från Öö hamn till Pinan låter visserligen lockande, men skulle störa fågellivet så att det inte är lämpligt. Hellre då vindskydd på de mest utsatta sträckorna på befintlig GC-väg.

Hönö

Vi ser det som positivt med bevarande av naturområden på västra Hönö för friluftsliv och biologi.

Vi vill undvika att nagga friluftsområden/grönområden i kanten och önskar inte att mark reserveras i Jungfruviksområdet för skola. Vi resonerar på samma sätt kring berget vid Hedens by, också det ett område som används för barns spontanlek.

Vi ser det som viktigt att bevara / vårda grunda havsvikar och vill därför inte lägga flytande bostäder på just dessa platser (5 och 6). Av samma skäl vill vi undanta den grunda havsviken från utvecklingsområde 2. Flytande bostäder ska också ligga nära service och kollektivtrafik.

Det är viktigt att vattengenomströmningen är god i sundet mellan Hönö och Öckerö, därför vill vi öppna upp och bredda kulvertar under bron för att öka

genomströmningen. Vi vill också minska utvecklingsområde 2 så att vattenflödet inte riskerar att begränsas.

Värdet och kostnaden av GC-bro över Lammholmen står inte relation till nyttan av densamma, efter att GC-bana anlagts på Göteborgsvägen. Vi vill därför inte ha GC-väg över Lammholmen.

Fotö

Vad MP förstår utgör område C ett viktigt rekreativt område för bl a barn och är dessutom svårt att bebygga utan stora ingrepp i naturen. MP önskar därför att detta område skall bevaras som natur.

Grötö

Bra att den kommunägda triangelformade marken syd Grötö 1:2 inte tagits upp som boende, men marken kunde markeras med ljusgrönt, dels då denna plats har betydelse för landskapsbilden. Marken används för spontan lek och vila av många besökare och boende. Den omgärdas dessutom på två sidor av rester av stengärdesgårdar som alltså utgör en kulturrest från den tid då inägorna skyddas från betande djur.

På Grötö finns ett av Bohusläns rikaste bestånd av orkidén Kärrnipprot, *Epipactis palustris*, två varianter, gul och vit. Detta område borde markeras med mörkgrönt och skulle i framtiden kunna omfattas av biotopskydd.

Björkö

Miljöpartiet Öckerö är ur ett miljö och rekreativt perspektiv tveksamma till att bygga i område C. Med tanke på områdets topografi skulle bebyggelse kräva att man planspränger berg, då höjdskillnaderna är 30 meter på vissa platser i området. Det skulle innebära en oåterkallelig förstörelse av kustmiljön. Det nationella målet att tillgodose storstadnära bevarandevärd natur för framtida generationers behov av att fritt kunna ströva i berg och natur, gör att södra delen av västra Björkö liksom området norr om samhället, för framtiden bör bevaras fritt från bebyggelse.

Av det skälet anser Miljöpartiet Öckerö att område B Tabor är bättre att exploatera än område C. I Tabor bör den nya F-9 skolan byggas, då det möjliggör en skola centralt på Björkö, i ett naturskönt område där utevistelse i naturen kan bli en del av pedagogiken. Att bygga en ny modern F-9 skola på en ny plats gör att kommunen kan spara pengar för barackbyggnader under byggtiden.

I Tabor är det också möjligt att uppföra högre byggnader utan att landskapsbilden förstörs. Här kan även en begravningsplats/minneslund bli en vacker del av landskapet. En motions slinga kan anläggas från norr till söder genom den vackra

skogen för att öka möjligheten till naturupplevelser längs den redan nu befintliga stigen.

Den fd skolans mark på central plats mellan Västergårdsvägen och Bäckevägen kan användas för lägenhetsbebyggelse. Både seniorlägenheter och lägenheter av olika storlekar kan byggas här, med nära till kollektivtrafik och samhällsservice.

Den obebyggda marken i mitten av Bäckevägen nära lekplatsen, bör reserveras för matodling och djurhållning. Möjligheten för närodling av mat genom att reservera mark för kolonilotter eller andelsjordbruk är centralt för potentiella framtida matkriser. Området öster om Skarviksvägen söder om Solhem är lämpligt att reservera för djurhållning för att öka trygg matförsörjning och kretslopp genom återvinning av avfall för djurmat.

Miljöpartiet Öckerö anser att den obebyggda delen av norra Björkö ska omvandlas till naturskyddat område. De ekskogar och den vegetation som finns här är helt unik för kommunen och kanske hela Bohuslän, då skogen inte har brukats utan har bevarats eftersom området har utnyttjats av militären under de senast 90 åren. På den norra delen av Björkö finns flera nyckelbiotoper av betydelse för den biologiska mångfalden. De unika blåsipps- och gullviveängar liksom urskogen och strandängarna behöver skyddas från bebyggelse för människors behov av naturvistelse i all framtid.

Området vid Sörviks Kile är på god väg att bli ett motionscentrum. Där börjar slingan, en 2 kilometer lång stig som med fördel kan utrustas med elljus för att kunna utnyttjas kvällstid. Där finns ett utegym och snart en gymanläggning inomhus. I FÖP anges att Sörgårdskile kan användas för bostadsbebyggelse på vattnet. Miljöpartiet Öckerö anser att detta är helt orealistiskt då vattendjupet endast är några centimeter. Däremot borde området kunna användas som kajakcenter för förvaring och sjösättning av kajaker för öbor och turister som önskar att paddla i lä på insidan av Björkö, med låg risk för kollision med snabba motorbåtar.

Övrigt

Del 1

s. 11 Öö mest attraktivt- ej mätbart mål

Det bör finnas hänvisning till hur man hittar alla interna dokument som texterna nämner. Text genom länkar eller med dokumentnamn som gör att man kan leta reda på dem på kommunens hemsida.

s. 12 Här skrivs om GR's mål om att fördubbla kollektivresande till 2020. Från vad och vad betyder det i siffror, %? Hur långt har vi kommit nu i början av 2018? Samma kommentar rörande avfallsplan, inte öka, jämfört med vad?

s. 13 Det står att ”I kommunen märks en viss trend att hus säljs till fritidsboende”. Finns siffror på det eller är det bara en gissning? Invandring ökat!!! Kanske mer korrekt att skriva att invandring börjat ske? Eller ange någon siffra.

s. 16 Finns det möjlighet att ändra befolkningssiffrorna till nyare data? Siffra för Hönö och Grötö sid 15 stämmer ej med tabell sid 16.

Befolkningstäthet Öö jämfört med andra skärgårdsöar beror kanske på att andelen fastboende är mycket högre här än på andra skärgårdsöar i Sverige?

s. 17 Gärna data för hur många öbor som går i kommunens egen gymnasieskola, respektive skolor i andra kommuner.

s. 7 Alla barn har en aktiv fritid, skall kunna erbjudas. Öckerö kommun kan inte gå in i enskilda familjers vardag och påverka hur aktiv barnens fritid är.

s. 21 Mycket bra skrivet här, dock att kollektivtrafik skall vara på plats innan människor flyttar in är inte realistiskt, såvida inte exploatörer eller kommunen själva står för kostnaderna. Dvs bör nyexploatering i dagsläget framför allt ske i redan säkert kollektivtrafikförsedda områden.

s. 22 Hänsyn inte bara till landskapsbild utan även till bildande av mikromiljöer som är behagliga för människor att vistas i, läga platser. Speciellt när hänsyn tas till barnperspektivet är detta viktigare än att förse alla boenden med tjugiga utsikter.

s. 24 All energi som förbrukas i kommen ska vara förnybar- strategi saknas i dagsläget. När är en sådan planerad?

För MP är det obegripligt att det inte finns mål för anläggande av solceller på kommunala byggnader.

Det är dock även viktigt att ha en strategi för ökat energisparande.

s. 25 Strategi havet- viktigt att havsmiljön skyddas även om ett ökat nyttjande av havet planeras.

s. 26 Handeln går i snabba steg över till internet och många butiker/köpcentra omvandlas till platser för möten och aktiviteter som inte innebär att man bär hem en vara. Bl a finns det många som tror att ”showrooms” kommer bli allt viktigare, något som väl kan passa Öckerö kommun där stora affärer inte får rum. Om denna utveckling fortsätter kommer behovet av platser för paketleveranser öka. Detta bör finnas med i nya Öplanen.

s. 27 Beskriv vad norra och södra skärgården är i detta fall!

Platser där bastu-kallbad skulle kunna utvecklas borde finnas med. Skulle kunna öka Öckeröarnas attraktivitet även utanför högsommar.

s. 32 Vågkraft: i dagsläget finns ingen ekonomiskt försvarbar metod som är applicerbar i Öckerö kommun. Kanske dags i nästa öplan? Däremot borde kanske

havsvärme vara med?

Viktad bygglovstaxa för byggnader med olika energiåtgång stödjer MP. Jämför gärna med MPs motion om att ta bort bygglov för installation av solceller på egna tak.

P-hus Burö för att minska behovet att biltransporter till Nordöarna. Detta stödjer MP självklart eftersom det är just vad MP föreslagit fullmäktige flera gånger. Nordöarna utvecklas? Vad menas med utvecklas? De 2 bilfria öarna ökar i befolkning trots total avsaknad av sk service. Kanske kan bilfrihet vara mer attraktiv än närhet till en matbutik med begränsat utbud och relativt höga priser? Stort behov av att definiera begreppet "levande skärgård/öar". En där befolkningen ökar eller en där befolkningen trivs?

s. 65 Rörligt friluftsliv skall stimuleras, MP ser ingen direkt ansats för detta vad gäller tillfälliga övernattningstillfällena.

s. 66 Ålgräs

Det är oerhört dyrt med restaurering av ålgräsängar, bättre att förhindra förstörelse. Tillsynen av hur strandskyddet efterlevs är det billigaste sättet att minska bryggor och småbåtars påverkan på ålgräsängar. Detta bör uppmärksammas i Utblick.

Se även sid 67 yrkesfisket, fisken måste ha uppväxtområden för att det alls skall finnas fisk för kustnära fiske.

s. 68 Ordet "ätgårdsvallstudie" bör förklaras vid första tillfället ordet nämns. Vattenbrunnar återupplivas. Det bör pekas ut på karta var dessa finns? När och till vilken kostnad skall de återupplivas?

s. 70 Översvämning, gröna tak, våtmarker mm. Det borde planeras bättre för detta och markeras i karta vilka områden som är speciellt viktiga, dvs vilka småvatten och våtmarker i kommunen som skall värnas. Det finns mindre våtmarker på de flesta öarna.

s. 75 Det står att samma hänsyn skall tas till gång och cykel som bil? Varför inte större hänsyn till de oskyddade trafikanterna än bilismen?

Längs väg 575 finns flera sträckor där säkerheten för GC-trafiken borde förbättras med räcken eller dyl.

Separerat dagvatten- hur renas det? Från vägar mm? Detta bör belysas i dokumenten.

s. 76 Grönplan, natur nära bebyggelse, det är utmärkt att det tas med i plan.

s. 77 Länk till alla dokument bör finnas med.

Del 2

s. 110 Energiplanen är alltför gammal och borde enligt MP omedelbart förnyas och anpassas till Sveriges nya klimatmål.

s. 115 MKN luft överskrids på vissa platser Grötö o Kalvsund? Var och hur kommer det sig?

s. 118 Även moderna antifoulingfärger (godkända) läcker till minst 80 % ut under sommarsäsongen. Mest i hamnarna.

De flesta upptagningsplatser är idag starkt förorenade.

Utsläpp från båtar med fast toalettanordning. Det är väl fortfarande tillåtet att tömma hink?

Övrig kommentar om fritidsbåtlivet: inom planeringstiden är det sannolikt att allt fler fritidsbåtar kommer drivas med elmotor. För det behövs laddstolpar i hamnarna, något som kanske borde finnas med i Utblick.

s. 124 Stormar hinder för färjetrafiken- brostopp vanligare än stopp i färjetrafiken, se t ex Älvsborgsbron som är avstängd betydligt fler timmar per år än trafiken med färjor.

Del 3

Miljökonsekvenser, allmänt tycks en hel del i denna text inte ha uppdaterats eller kontrollerats mot del 1 och 2.

s. 6 Barnperspektivet på flytande bostäder!

s. 6 Vad gör Gbg för att inte öka belastningen på 155? Om kapacitetstaket nåtts betyder det väl att Öckerö måste minska för varje ny bostad som byggs längs 155an?

s. 7 Viktigt med ordval: inte öka trafik på 155 bör bytas ut mot det skarpare målet minska trafik trots ökad befolkning.

s. 9 och 18. Två (inte en) folkomröstningar genomfördes, med ca 2 års mellanrum. Båda gav samma resultat, befolkningen är överlag negativ till brobyggnad.

s. 16 Plan att flytta ÅVC tagen.

s. 17 Flytande bostäder annan placering här än i kartmaterialet?

Kommentar

Snöröjning kommer hanteras inom arbete med dagvattenpolicy.

Begreppet åtgärdsvalstidie är tillagt i ordlistedelen

Gällande frågor om dagvatten och våtmarker kommer dessa att belysas i en kommande Dagvattenpolicy.

I övrigt utan ändring

Göteborgs ornitologiska förening

Göteborgs ornitologiska förening (GOF) är en regionalförening inom Sveriges Ornitologiska Förening (BirdLife Sverige). I föreningens verksamhetsområde ingår även kranskommunerna (Härryda, Kungsbacka, Mölndals, Partille och Öckerö). GOF har tagit del av samrådsunderlaget som gäller en ny översiktsplan för Öckerö kommun och framför härmed våra synpunkter.

GOF är kritiska till att det på flertal öar planeras för exploatering av värdefulla naturmiljöer (naturvårdsklass 1 och 2 bland annat). Det nya förslaget må vara bättre än nollalternativet men hotar fortfarande höga naturvärden på flera platser. I miljökonsekvensbeskrivningen framgår att exploateringarna kommer ha en betydande negativ påverkan på biologisk mångfald, djur- och växtliv men ingen beskrivning på vilken hänsyn som planeras för dessa värden eller om det vid en exploatering kan bli aktuellt med kompensationsåtgärder. Inte heller kan vi förstå hur planförslaget har potential att bidra till uppfyllelse av miljömålen så som det anges i tabell 2 för Utvärdering av fokusområde Landskap (samrådshandling del 3).

Naturvårdsprogrammet (2014) är mycket omfattande och detaljerat och det vore önskvärt om dokumenterade värden bevaras och i förekommande fall sköts på lämpligt sätt för att inte utarmas och försvinna. Att exploatera en liten del (1,5 % och i denna siffra nämns bara tre exploateringar medan det planeras betydligt fler, se nedan) kan tyckas harmlöst men ur ett historiskt och framtida perspektiv så är det dessa små bitar som tillslut riskerar att leda till stor habitatförlust och lokal utrotning av känsliga arter. GOF önskar se att de rekommendationer som anges i naturvårdsprogrammet tillämpas vid framtida exploateringar vad gäller mer djupgående analyser av aktuella områden samt skötselråd för befintliga värden.

För marina miljövärden hänvisas till en inventering från 2002, det vore lämpligt med en uppdaterad sådan då mycket kan ha hänt på 16 år. Värdefulla miljöer (t ex ålgräsängar) blir allt ovanligare och det är viktigt att övervaka och värna om de som ännu är stabila. I översiktsplanen nämns att ålgräsängar ska bevaras och i naturvårdsprogrammet står att kommunen önskar genomföra marin inventering. GOF vill påtala vikten av att detta genomförs före planerade exploateringar som berör havsmiljön om det ska ha någon effekt.

Nedan följer en sammanfattning av öar där ÖP berör naturvärden (områdesnummer hänvisas till Naturvårdsprogrammets karta över naturvärden).

Fotö

Område 3. Naturvärde klass 3. Bostäder planeras på berg mellan befintliga byggnader. Ädellövsträd finns i området. En mer specifik bedömning bör göras för platsen för byggnation.

Hönö

Område 5 och 9. Naturvärde klass 3 och 2. Ligger inom område för hamnverksamhet (Klåva) som bedrivs idag. Önskvärt är fortsatt hänsyn till naturmiljöerna.

Område 8 (Sudda). Ny exploatering planeras i form av skolområde och bostäder. Där har redan en konstgräsplan anlagts men dammen finns kvar. Det är en värdefull rastlokal för fåglar, det bedrivs ringmärkning i området och flertalet rödlistade arter har identifierats. Även värdefull floralokal. Ju mer det här området exploateras ju mer påverkas värdena. GOF motsätter sig framtida exploatering här och vill se att området röjdes och dammar öppnades upp mer för att gynna de höga värden som finns samt att det tas hänsyn till den framgångsrika ringmärkningsverksamheten.

Område 7. I en del av skogen intill kyrkogården i sydöstra Hönö planeras skolverksamhet på lång sikt. Ädellövsträd bör bevaras. I skogen vid kyrkogårdsområdet häckar säkert/troligen sparvhök, härmsångare, gransångare, grönsångare, entita, gråsiska och törnskata. Möjligen häckar även turkduva, gröngöling, gök, näktergal, röststjärt, kärrensångare, rörsångare och steglits (GOF:s värdefulla häckfågelområden i Öckerö Kommun). Exploatering bör föregås av mer ingående inventeringar.

Grötö

Område 15. Ädellövskog med naturvärde klass 1. "Ädellövskog med mycket värdefull lavflora". Både bostäder och hotellverksamhet planeras i området.

Öckerö

Område 18 Lammholmen och Lammholmsviken. Hamn och utpekade utvecklingsområde samt en ny GC-väg. Grund lagun med ett flertal häckande fågelarter, däribland ejder och kentsk tärna. Strandskyddat enligt (GOF:s värdefulla häckfågelområden i Öckerö Kommun) samt rekommendation i naturvårdsprogrammet. Värdefull rastlokal enligt naturvårdsprogrammet och naturvärde klass 2 med flera rödlistade arter med strandängsflora. Bör få fortsatt strandskydd.

Björkö

Område 29 och 31. Naturvärde klass 3. Nya bostäder, service och arbetsplatser planeras. Hänsyn bör tas till strandängar och rödlistade arter.

Källö-Knippla

Område 51. 50 nya bostäder planeras i naturvärde klass 3. Innehåller rödlistade arter och platsen bör inventeras före exploatering, damm i området kan innehålla vattensalamander.

HyppeIn

Område 53. 22 bostäder varav en dominerande yta hamnar inom naturvärde klass 1. Ska enligt ÖP utredas för konflikt med bevarandemål. Inom området finns ett flertal rödlistade arter och relativt stora öppna gräsmarker med unika naturvärden som delvis är hävdade. Hävden med bete borde utökas och hela klass 1-området undantas från exploatering.

Rörö

Naturreseptatet berörs inte av exploatering men hotellverksamhet och bostäder planeras i direkt anslutning. Ska enligt ÖP studeras närmare för att inte påverka natura 2000. GOF anser att det bör bevaras ett oexploaterat buffertområde mellan reservat och planerat exploateringsområde. Utvecklingsområde utpekad i SO område 57. Hänsyn till strandängar bör tas i framtiden samt ökad hävd.

GOF anser att:

- Miljökonsekvensbeskrivningar bör tas fram för samtliga kommande detaljplaner
- Områden med naturvärde klass 1 och 2 undantas från framtida exploatering
- Övriga områden bör inventeras för att rättvisa kompensationsåtgärder ska kunna utformas.

Kommentar

Noterar områdesvisa hänvisningar till naturvårdsprogrammet.

En behövsbedömning görs inom ramen för detaljplanearbete. Denna ligger till grund för huruvida en miljökonsekvensbedömning skall göras.

Flytande bostäder skall utredas innan de uppförs. Justering av planförslag för att tydliggöra att marin inventering skall utföras med hänsyn till känslig miljö och havslevande arter.

Björkö samhällsförening

Björkö Samhällsförening vill betona vikten av att tillräckliga resurser ges till utvecklade kommunikationer mellan Björkö och de sammanbyggda öarna i kommunen och mellan Björkö och fastlandet/Göteborgsregionen.

För att Björkö ska kunna utvecklas, både som attraktiv boendeort och för fler besökare, är det också viktigt att kollektivtrafiken på ön utökas, med busstrafik även kvällar och helger.

Vi ser det också som högst angeläget att etablering av ny skola och varierade bostadsformer snarast kommer igång.

Kommentar

I planförslaget hänvisas till pågående utredning om färjetrafik mellan Björkö och Öckerö.

Hyppeles samhällsförening

Föreningen vill att Öckerö kommun tar med i Översiktsplanen en möjlighet att få flytande bostäder på Hyppele efter Sandtångsvägen. Det skulle i första hand vara ett Vandrarhem men det finns plats för flera olika bostadsformer.

Kommentar

I Hyppeles hamn medges olika former av utveckling efter utredning i detaljplaneprocess. Ett tillägg i text har gjorts för att tydliggöra att även flytande bostäder för övernattningsverksamhet är en möjlig utveckling.

Öckerö ö-råd

Den samlade texten är en intressant sammanställning om strukturer, regelverk och överenskommelser som styr utvecklingen i vår kommun och därmed tydligt redogör för de möjligheter och begränsningar som vi har att iakttaga. Innehållet borde vara i varje kommuninvånarens intresse att ta del av.

De allmänna beskrivningarna visar med stor tydlighet att intentionerna är att bevara de västra delarna av främst de stora öarna i så orört skick som möjligt. En del påverkan har redan gjorts vilket poängterar vikten av att inte ytterligare bebygga dessa områden. Skadan som redan skett skall inte förvärras. I detta instämmer Öckerö Ö-råd till fullo. Kommunens planer att tillskapa en vandringsled från Burö till Klåva, en del av Skärgårdsleden, borde rimligtvis befrämjas av en så orörd natur som möjligt längs sträckningen. Även av detta skäl bör ytterligare bebyggelse väljas bort.

Vårt fokus har för övriga delar av texten lagts på planerna för ön Öckerö.

1. Vi ser positivt på planerna för Öckerö Centrum, att bebyggelse skall ske MEN att stort arbete skall läggas på framtida utformning för att få en harmoniskt struktur och en human känsla vid vistelse inom området. Utformningen av den slutliga detaljplanen och kommande etableringsavtal är viktig för att uppnå detta.
2. Presentation av att tillskapa flytande bostäder ser vi mycket positivt på. Då risken för framtida havsnivåhöjning är överhängande är detta ett klokt sätt att bygga. Största fördelen i nutid är att det härigenom sparas landområden som istället kan nyttjas av allmänheten samtidigt som efterlängtda nya boenden skapas. Placeringen av dessa i grunda vikar med en känslig miljö för havslevande arter behöver dock hanteras på ett ansvarsfullt sätt.
3. Vårt kraftfullaste negativa yttrande rör de förslag till nya boenden inom området i Brevik (2 st) samt Hjälvik. Öckerö Ö-råd har tidigare inlämnat yttranden vid förslag till detaljplan för Norra Brevik och Hjälvik som i detalj redogör för anledningarna till dessa ställningstaganden. Vi väljer att i denna skrivelse inte upprepa dessa utan hänvisa till tidigare inlämnat material samtidigt som vi framför att även förslag om byggplaner i område norr om Norra Brevik faller inom de områden som vi anser skall bevaras orörda.

Kommentar

Område C, Norgården/Kärrsvik i samrådshandlingen är inte med i utställningshandlingen.

Flytande bostäder ska utredas innan de uppförs, bland annat med hänsyn till känslig miljö och havslevade arter.

Grötö ö-råd

Grötö

I den nya översiktsplanen öppnas för nybyggnation av ca 20 bostäder , exkl. eventuell exploatering av Västerhav.

Grötö ö-råd ser detta som en rimlig omfattning, men på grund av Grötös speciella karaktär och förutsättningar vill vi påpeka, och påminna om, följande:

- Den nya bebyggelsen bör växa fram organiskt, inte allt på en gång. Det klarar varken ”vägarna” eller naturen.
- Vägar till de tänkta exploateringsområdena måste byggas/anläggas innan några hus kan bli aktuella. Idag handlar det till stora delar om stigar.

- Bebyggelsen bör vara småskalig och anpassas till övrig bebyggelse och öns karaktär.

I övrigt framkommer våra synpunkter på planen i det som redovisas från fokusgruppen.

Kommentar

Noterat.

Björkö

Björkö är viktig för grötöborna av många skäl. Därför lämnar vi också synpunkter avseende Björkö.

- Sedan bilfärjan vändes för att anpassas till de nya busshållplatserna på Lilla Varholmen har trafiksituationen och säkerheten vid angöringen på Björkö försämrats väsentligt. Där har ingen konsekvensändring gjorts, vilket gör att fotgängarna inte har någonstans att ta vägen utan tvingas korsa vägen samtidigt som bilarna kör av färjan.

- Kommunikationerna på Björkö måste ses över. Bussen kan med en bättre tidtabell (ex. senare turer) bli ett realistiskt alternativ till bil. Det skulle avlasta miljön och Grönevik och göra servicen på Björkö mer tillgänglig för kalvsunds- och grötöbor.

Det allra bästa vore en buss som går hela vägen in till Göteborg centrum, åtminstone vissa tider på dygnet.

- Vi ser mycket positivt på att göra Björkö till ett nav för de tre öarna Kalvsund, Grötö och Björkö. Det skulle betyda mycket om servicen på ön byggdes ut. Det är oftast enklare för kalvsunds- och grötöbor att utträta ärenden på Björkö än på Öckerö.

Kommentar

Noterat.

Rörö ö-råd

Det viktigaste för att de mindre öarna skall överleva är att infrastrukturen hänger med och byggs ut så att det möjliggör byggnation för nya bostäder och att allmänna kommunikationer (färjor, bussar) håller hög tillgänglighet och turtäthet för att möjliggöra arbetspendling till/från Göteborg med omnejd.

I planförslaget ska område A,B och D utredas för bebyggelse på kort sikt. Hotellförslaget är OK. Alla nya bostäder som byggs på hela ön skall ha krav

på åretruntstandard. Längs kusten, långsgående förslag för flytande bostäder, förordar vi att området används för näringsverksamhet, vandrarhem eller liknande tillfälligt boende.

Kommentar

Noterat.

Tillväxtmålen för Öckerö kommun medger inte ytterligare exploatering på kort sikt.

Planförslaget revideras och innehåller riktlinjer för att all ny bebyggelse av bostäder i kommunen skall följa permanentboendestandard.

Intresseföreningen Hälsö vänner

Hälsö Varv

Markområdet Hälsö varv har en lång historia som varvsområde. Vi anser att det är viktigt att området förblir industriområde för kustnära verksamheter. Området används idag som uppläggningsplats av fritidshåtar och med en verkstad för reparation av båtar. Utövarna har ett långt arrende hos markägaren, vilket säkerställer att just marin verksamhet kommer att bedrivas där. I ett sådant område kan man inte ha ett gångstråk för människor, något som föreslås i förslaget. Det är verksamhetsutövaren som av säkerhetsskäl bedömer vem som ska vistas på området. På ett industriområde är det fullt naturligt att viss störande verksamhet kan förekomma. Ev. störande verksamhet kan, som på alla industriområden, begränsas till viss tid på dygnet.

Kwia

I förslaget står att det ska utvecklas hamn i Kwia. Detta behövs inte eftersom det är en hamn. Vi anser att Kwia ska förbli hamn och ev. utveckling där ska begränsas till sådant som ska vara i hamnar, t.ex. båtplatser och sjöbodas.

Personfärja Björkö

Tror inte att det är Tjolmen ev. resenärer från Björkö vill resa till. De vill naturligtvis resa till Öckerö för att besöka kommunhus, apotek, systembolag osv. Låt färjan trafikera södra delen av Björkö, där man ju planerar en omfattande bostadsbebyggelse och alltså måste planera för t.ex. buss, till Bratten, Öckerö.

Kommentar

Hälsö varv - Noterat

Kwia - Noterat

Utredning för personförja ska genomföras för sträckan Öckerö-Björkö. Revidering av planförslaget i enlighet med det.

Hälsö fiskehamnförening

Hälsö Fiskehamnsförenings (nedan kallad Hamnen) kommentarer till Översiktsplanen (ÖP), i detta dokument, inriktar sig huvudsakligen på frågor som rör Hamnen och dess verksamheter. Avsnitten 3 till 5 nedan följer rubriker i Utblick Öckerös avsnitt för Hälsö, sid 44-46. Avslutningsvis tas några frågor upp av mer allmänt Hälsöintresse.

Vad är bra med ÖP

- Hamnen uppskattar att ”utveckling av hamnar” samt ”besöksnäring” är viktiga frågor.
- Likaså är det mycket positivt att hamnar/centra får bevara sina olikheter och därmed vara unika besöksmål. Tidigare har känslan varit att alla hamnar skulle stöpas efter samma mall.
- Mycket positivt är att dialog med Hamnföreningarna anses ”oerhört viktigt”. Hamnen har inte alltid haft samma uppfattning som kommunens tjänstepersoner eller anlitate arkitekter. Det är också så att Hamnens representanter inte agerar i personligt egenintresse utan arbetar för medlemmarnas och för Hälsö samhälles bästa.
- ”Skärgårdsleden” är en bra tanke.
- Högvatten/översvämningsaspekten uppmärksammas.

Kommentar

Noterat.

Vad är dåligt med ÖP

- Det skrivs om att dialog med hamnföreningarna är ”oerhört viktigt”, men detta har inte skett.
- Högvattenproblematiken kringgås på ett uppseendeväckande sätt.
- Skärgårdsleden kallas för ett ”övergripande intresse”, vilket inger oro för ingrepp på kulturminnesklassad bebyggelse/miljö vid Varvsvägen.

Kommentar

Ett förbättrat samarbete och initiativ till dialog är kommunens ambition.

Bostadsområden är flyttade, bland annat med hänsyn till översvämningsproblematik.

Hälsö hamn

- Det är inte utvecklingen av verksamheter som är det viktiga. Grundläggande verksamheter, ex-vis minigolf, finns redan! Vad som kan uppfattas som ett ”outnyttjat område”, en relativt stor öppen gräsyta i hamnens inre del, används bl.a. för det årliga Midsommarfirandet på Hälsö. Detta lockar mycket folk och gästande båtar och husbilar.
- Vad gäller utvecklingen av hamnen ser Hamnföreningen det som sin viktigaste uppgift att omvandla den tidigare fiskehamnen till en fritidsbåthamn. Detta innebär tillskapande av båtplatser genom nya bryggor inom det som en gång varit fiskehamnens område. Detta är ett kostsamt och långsiktigt arbete. Två etapper, som innebar anskaffande av flytbryggor genomfördes 2006 och 2014. Ytterligare utbyggnad är planerad. För att få ekonomi är det viktigt att också kunna erbjuda båtplatser till boende utanför Hälsö och för gästande båtar, vilket samtidigt måste vara positivt för besöksnäringen.
- Ett problem vid utvecklingen av hamnen är kommunens och Länsstyrelsens snäva uppfattning om vad som är ”Hälsö hamn”. Detta påpekades även vid arbetet med Programplan för Hälsö hamnar och sattes på sin spets vid Hamnens försök att utveckla Sundet (se nästa punkt).
- Sundet är en av Hamnens fastigheter, Hälsö 1:174, och det tidigare enda inloppet till Hälsö hamn. Sundet användes av fiskebåtarna för torkställningar för nät. Kvar av detta är tio bryggor på Sundets västra sida, som Hamnen har vidmakthållit. Hamnens avsikt är att på sikt utöka gästhamnen med bryggor i Sundet. Genom Skärgårdsleden skulle dessa bryggor anslutas till hamnen i övrigt, samtidigt som Skärgårdsleden skulle få en mycket bättre sträckning. Ett problem är därvid att Sundet klassats som strandskyddat. Påpekas därvid bör att genom Skärgårdsleden förbättras strandskyddets syfte att göra området mer tillgängligt för allmänheten. Dessutom måste framhållas att Hamnens möjlighet att finansiera Skärgårdsleden på Hamnens område är helt beroende på intäkter från denna utökade gästhamn. Här efterlyses verklig dialog med både kommun och Länsstyrelse för att förklara problematiken och finna goda lösningar.

Kommentar

Noterat, föranleder inga åtgärder i översiktsplanen.

Kilen

Kilen utgörs av Hamnens fastigheter Hälsö 1:168-170 och 1:173. Hamnen har hela tiden (även vid diskussioner om Programplan för Hälsö hamnar) motsatt sig Kilen som utvecklingsområde av flera skäl:

- För grunt för husbåtar och allt annat än småbåtar
- Brett bryggstråk skadar, genom utfyllning mm, grunda bottnar.
- Flytande bostäder olämpligt ur:
 - o bullersynpunkt, p.g.a. närhet till tungt trafikerad väg
 - o trafiksäkerhetsynpunkt, p.g.a. närhet till tungt trafikerad väg
 - o barnperspektivet, p.g.a. närhet till tungt trafikerad väg
 - o högvattensynpunkt; även om bostäderna flyter, så måste man kunna ta sig till och från!

Kommentar

Planförslaget är reviderat, Kilen är i utställningshandling inte föreslaget som utvecklingsområde.

Bastholmen

Den del av Bastholmen (västra delen) som är Hamnens mark, Hälsö 1:145, är i stort sett fullt utnyttjad för sjöbodar, vinteruppställning av båtar och som ställplats för husbilar sommartid. Den enda förändring/utveckling som Hamnen ser är en utbyggnad av sjöbodar.

Hamnen ser inga problem med att promenadstråket passerar här utan något behov av åtgärder.

Observera! Alternativet ”tät skärgårdsbebyggelse” (som väl är ett arv från Programplan för Hälsö Hamnar) måste bort! Detta är helt befängt ur högvattensynpunkt! Även om man kan bygga högt, så kan man inte ta sig till eller från vid högvatten.

Kommentar

Planförslaget är reviderat, Bastholmen och norr därom föreslås för utveckling av sjöbodrar och mindre verksamheter kopplat till besöksnäring.

Övrigt Hälsö

a) Varvsvägen

Varvsvägen får inte "uppgraderas" i meningen breddas eller genom annan påverkan på fastigheter, trädgårdar, murar eller staket. Detta område är klassat som kulturminne och är en stor del av det historiska Hälsös "själ".

b) Skärgårdsleden

Strandpromenaden Skärgårdsleden får inte heller "göra våld" på befintlig miljö/bebyggelse i området kring Varvsvägen. Leden får här utnyttja Varvsvägen.

c) Kwia

Planprogrammets förslag på bostäder på hamnplanen i Kwia måste helt avskrivas p.g.a. högvattenproblemet. Förslag, som hörts, att bygga förråd och garage på plan 1 och bostäder på plan 2 är helt befängt!! Man måste kunna ta sig till och från sin bostad! Hur göra det med meterdjupt vatten runt bostaden? Sedan kan man undra hur förrådsinnehåll och bilar skall hanteras.

d) Trafik och kommunikationer

Under "Trafik och kommunikationer" i avsnittet om Björkö, sid 62, står "Ett reservat för personfärja mellan Björkö hamn och Hälsö/Tjolmen ska utredas för att öka Björkös koppling till de sammanhängande öarna". Detta står inte omnämnt i avsnittet om Hälsö. Hamnen har svårt att se hur detta skulle kunna göras på ett tillfredsställande sätt. Detta bör beskrivas bättre både med avseende på placering och funktion för att kunna kommenteras. I annat fall bör texten under avsnittet Björkö tas bort.

Kommentar

Skärgårdsleden ska gå längs Varvsvägen utan att påverka vägen.

Planförslaget är reviderat, inga bostäder föreslås i Kwia.

Planförslaget är reviderat, personfärja mellan Öckerö hamn och Björkö hamn ska utredas.

Björkö hamn

Vi vill härmed lämna följande synpunkter på förslaget till översiktsplan, men väljer att begränsa dessa till att huvudsakligen omfatta de delar av förslaget, som påverkar verksamheterna i Björkö Hamn.

Vi konstaterar att förslaget i de delar som berör Björkö Hamn i allt väsentligt överensstämmer med de riktlinjer för utveckling av hamnen som utarbetats av styrelsen i Björkö Hamn- och Fiskareförening och som antagits av föreningens medlemmar. Vi har därför inget att erinra mot dessa delar av förslaget, men vill ändå förtydliga vår uppfattning enligt nedan – speciellt med tanke på att planen tänker sig 400 nya hushåll – och därmed troligen ett behov av drygt 300 nya båtplatser.

Björkö hamn/centrum

Med Hamnföreningens senaste markköp har möjligheterna för att anlägga en yttre hamn (norr om befintlig hamn) och båtuppställning inom hamnområdet förbättrats. Behovet av båtplatser (förtätning av befintlig hamn kan ge ca 40-50 platser) och uppställningsplatser bedöms därför kunna tillgodose de närmaste årens bostadstillskott. Uppställningsytorna kan sommartid användas som ställplatser för den växande skaran husbilsbesökare. På sikt kan emellertid ytorna komma att behöva användas för andra ändamål, vilket är ett skäl till att området kring Bessekroken bör göras tillgängligt för båtuppställning.

För att tillgodose det resterande behovet av ca 250 båtplatser, föreslår vi att området strax norr om hamnen (utanför tidigare Björkö S36) i planförslaget markeras som en tänkbar expansion av hamnen. Gällande detaljplan medger att vattenområdet används för anläggning av bryggor.

Den gällande detaljplanen för hamnområdet begränsar idag hamnens utveckling, eftersom den på de tillgängliga byggrätterna endast tillåter verksamheter inom ramen för begreppet Hamntrafikändamål. Kommunen arbetar nu med en ny detaljplan för ett mindre avsnitt i den norra delen av hamnområdet för att möjliggöra en etablering av andra verksamheter. Detta planarbete bekostas av hamnföreningen.

Det är på sikt önskvärt att detaljplanen också för resterande delar av området förändras, för att möjliggöra byggande av anläggningar för verksamheter inklusive korttidsboende och samhällsservice. Kostnaden för detta arbete är emellertid så hög, att det utan en kommunal insats inte kan genomföras inom tiden för översiktsplanens aktualitet.

Trafik och kommunikationer

Trafikstruktur, kopplingar och stråk

Huvuddelen av vägarna inom hamnområdet ligger på mark som tillhör hamnföreningen. Trots att dessa vägar nyttjas av allmänheten och trots att de utgör tillfartsvägar till områden utanför hamnområdet, så finns inga avtal mellan kommunen och föreningen som reglerar hur ansvaret för drift och underhåll skall fördelas mellan parterna. Det formella ansvaret för drift och underhåll vilar idag på hamnföreningen, även om kommunen i praktiken och enligt en muntlig överenskommelse tagit på sig ansvaret för vinterväghållningen av vissa partier. Hamnföreningens planer på en upprustning av vägnät och en förbättring av trafiksäkerheten inom hamnområdet överensstämmer med intentionerna i översiktsplanen. Dessa arbeten kan emellertid inte belasta hamnföreningens medlemmar utan bör huvudsakligen utföras med stöd av kommunala medel.

Det är alltså av stor betydelse för utvecklingen av hamnområdets trafikstruktur, att den påbörjade diskussionen avslutas och att ett avtal upprättas för att klarlägga ansvaret för dessa frågor.

Färjetrafik

Hamnföreningen ställer sig positiv till ett personfärjeläge i anslutning till hamnområdet och har redovisat tre möjliga lokaliseringar av detta. Samtliga tre förslag innebär stor påverkan på hamnens verksamheter och får betydande konsekvenser för hamnens utveckling. Det är därför angeläget att ett nära samarbete etableras mellan kommunen och hamnföreningen i frågan och att en noggrann konsekvensanalys utförs av de olika förslagen. Enligt planförslaget skall ett reservat för personfärja mellan Björkö hamn och Hälsö/Tjolmen utredas. Enligt vår uppfattning bör utredningen inrikta sig på en direktförbindelse mellan de viktigare målpunkterna Björkö hamn och Öckerö centrum ("Doktors brygga").

Parkering

Vi understryker vikten av att kommunen tar sitt ansvar när det gäller omhändertagande av bilburna besökare. Fler parkeringsplatser på kommunal mark måste anordnas i nära anslutning till besöksmålen för att stimulera besöksnäringen. Dagens situation, där hamnföreningen på egen mark svarar för huvuddelen av öns besöksparkeringsbehov, är inte hållbar.

I det fortsatta planarbetet bör därför avsättas ytor för lämpliga och strategiskt placerade parkeringsplatser för besökande.

Bebyggelse

Bostäder

För Björkö hamns vidkommande, som öns centrum, är det viktigt att utbyggnaden av bostadsbebyggelsen görs i en takt som motsvarar bostadsbehovet för befolkningsökningen i kommunen. Byggandet måste göras i en takt som möjliggör en parallell och naturlig tillväxt av servicefunktioner som t.ex. kommunal service, verksamhetslokaler, detaljhandel och båtplatser med tillhörande upplagsytor.

Sydvästra Björkö

Området kring Bessekroken har i planförslaget markerats som utvecklingsområde. Den västra delen av detta är det enda område på Björkö som utöver Björkö hamn har både vattenkontakt och anslutning till körbar väg. För att använda området på ett ändamålsenligt sätt bör delarna väster om Skarviksvägen helt avsättas för båthantering och annan marin verksamhet.

Den nuvarande återvinningsstationen bör flyttas till östra sidan om Skarviksvägen där även andra anläggningar utan behov av vattenkontakt kan lokaliseras. Återvinningsstationen med sina containrar och inlämnade produkter medför i sin nuvarande placering nedskräpning i området och utgör idag ett tråkigt första intryck när man kommer som besökare till Björkö.

Ett förtydligande bör därför göras i översiktsplanen, där området som helhet markeras som verksamhetsområde i stället för utvecklingsområde och där de västliga delarna specificeras som område för marin verksamhet.

Övrigt

Hamnföreningen har nyligen förvärvat fastigheten Björkö s:36. En mindre del av denna ligger norr om gränsen för planområdet. En justering bör därför göras av plangränsen i hamnområdets norra del, så att denna sammanfaller med hamnområdets nya fastighetsgräns.

Kommentar

Noterat, föranleder inga åtgärder i översiktsplanen.

Öckeröarnas Naturskyddsförening

Rent allmänt tycker Öckeröarnas Naturskyddsförening, nedan förkortat ÖNF, att Utblick är ett mycket välformulerat och lättläst dokument. Vi anser också att det framförs väldigt många kloka och miljömässigt förnuftiga tankar.

Nedan har vi listat några punkter där vi önskar förtydliganden eller att innehållet ändras.

FNs 17 globala mål borde nämnas någonstans i dokumenten. I del 3?

Biotopskydd

Biotopskydd nämns i texten som ett sätt att skydda värdefulla mindre naturområden. ÖNF har följande förslag på sådana:

- Skjutbanan Björkö (orkideer, granspira bl a)
- Brevik (orkideer)
- Hyppeln våtmark (myrlilja om den fortfarande finns kvar)
- Hjälvik (strandvallmo)
- Grötö södra kärret (Bohusläns största bestånd av kärrknipprot, *Epipactis palustris*)
- Grötö ekskogen

Allmänt om naturreservat

Lägg någonstans beskrivning av vad skillnaden är mellan naturreservatet Rörö (statligt, ägs och sköts av Västkuststiftelsen) och Ersdalen (kommunalt, vem äger marken?). De flesta människor vet inte skillnaden.

Bostäder på vattnet

De platser som föreslagits i kommunen för flytande bostäder är samtliga på grunda områden. ÖNF tror inte sådan exploatering kommer att godkännas av följande skäl:

För byggande av nya bostäder i dessa områden kommer detaljplaneändring krävas varför strandskyddet kommer återinträda samtidigt som dispens för nybyggnation av bostäder knappast lär bli möjlig. Att förlägga stora skuggande byggnationer medför utskuggning av bottarna, bottnar där annars ålgräs skulle kunna växa. Då man idag även anser att pontonbryggor inte är önskvärda i grunda områden p g a deras skuggeffekt, pumpeffekt mm lär knappast hela huskroppar kunna vara bättre. Vad skulle hända om bottenmiljön efter husbyggen försämrades så att viken skulle bli otjänlig för bad mm, skulle då bostäderna kunna bebos? Vi rekommenderar diskussion med Länsstyrelsen om dessa planer innan flytande "utlovas" i nya Ö-planen.

Fiske

Det påpekas på flera platser i dokumenten att Öckerö kommun vill värna yrkesfisket. För att få proportion på detta vore det bra att ta reda på hur många

som heltidsförsörjer sig på yrkesfiske. Att ha båtar registrerade eller ha licens säger inte mycket om hur stor försörjningsgrad dessa personer har.

I Sverige lär det väl idag vara så att sport- och fritidsfisket omsätter minst 10 gånger större belopp än yrkesfisket? Öckeröarna med sin närhet till storstad borde kunna utveckla sportfisket på sätt som inte uppmärksammats tidigare och kunna vara bas för besöksnäringen.

På ett par stället skrivs också att Öckerö kommun skall vara ett centrum för hållbart fiske. Vad som menas med detta?

Det skrivs också att Öckerö skall ha yrkesfiske även efter fiskereformer. Vad menas med det? Fiskereformer är ju avsedda att värna fiskbestånden, skall Öckerö motverka det?

Hållbar trafik

ÖNF vill påpeka att hållbar trafik inte är samma sak som minskad trafik, det senare är troligen vad som måste till för att på allvar motverka klimatförändringar. Ordet hållbar skall ju inkludera social, ekonomisk och miljömässig hållbarhet. För klimatpåverkan är det ju endast de miljömässiga målen som är relevanta. Rent allmänt bör det i texterna klart påpekas vad som menas.

Det är från texterna svårt att förstå vad som verkligen gäller färjornas bränsle och vilka färjor som åsyftas.

Konkret: Kommunens personfärja gick över till HVO-bränsle år 2017. Har någon av de andra gjort det?

HVO-bränsle medför ju att klimatpåverkan minskas, men är det så att även avgaserna är renare med detta bränsle?

Vilka färjor är det som har katalytisk avgasrening?

Strandskydd

40% strandskydd, det vore bra om det skrivs ut hur mycket som gäller vatten och hur mycket som gäller land.

Även om kommunen idag följer strandskyddslagstiftningens intentioner och inte ger dispenser för exploatering i strandskyddade områden lär det, enligt vad ÖNF erfar finnas en hel del olagligt uppförda bryggor, röjningar och annat i strandskydd. En informationskampanj i kombination av ökad tillsyn borde planeras för att stävja detta. Det kan inte nog påpekas att ekologiskt välmående stränder och grunda bottnar är en förutsättning för att erbjuda kommersiellt viktiga fiskarter goda uppväxtområden.

Ålgräs

"Ålgräs en av 4 sorters sjögräs", ÖNF trodde att det bara finns en art på Västkusten, *Zostera marina*. Kanske skulle det vara bra med en text som

förklarar att ålgräset är ett äkta gräs som blommar, föröka sig med frö och vissnar på hösten. Det är beroende av klart vatten för att få tillräckligt med ljus.

Snabbgående motorbåtar i grunda områden har en mycket negativ påverkan på befintliga ålgräsängar och för återetablering av ålgräset. Det står i Utblick att ett Hänsynsområde planeras i det utvidgade naturreservatet Vinga (södra Fotöskärgården). Öckerö kommun borde överväga om fler Hänsynsområden kunde införas i kommunens vatten.

Hamnar

Bra text om att hamnar skall kunna nyttjas för transporter inte bara förvaring av båtar i sjön. Det vore bra om det framkom ur dokumentet vilka hamnar som är ägda av kommunen. Kan kommunen verka för att alla hamnar skall utnyttjas mer miljömässigt bra, t ex med att stödja aktiviteter som syftar till mindre användning av antifoulingfärger? T ex genom stödja införande av båtborsttvättar och förvaring av småbåtar på land sommartid? Det kan mycket väl vara så att användning av antifoulingfärger snart kommer begränsas eller förbjudas. Det vore klokt av kommunen att i Utblick ta höjd för en sådan förändring av lagstiftningen.

Naturminnen

ÖNF vill påpeka att på flera av öarna finns mycket fina naturminnen värda att bevara. Med detta menar vi arter som visar hur marken tidigare använts, stengärdesgårdar som markera var utmark för bete funnits och tydliga inägor där odling skett. Denna tidigare användning återspeglas ofta i de arter som idag finns kvar. Med värnande av naturminne menar ÖNF även att inplanterade arter som konkurrerar ut de kustanknutna arter som tål det salta och ofta karga klimatet. Som exempel kan nämnas att barrträd, gran, tall, vresros, ginst mm inte är naturligt anpassad i kustklimatet.

Våtmark

På öarna finns fortfarande flera platser med våtmarker, om än ganska små sådana, utöver Rördammen och Sudda. Även de mindre våtmarkerna är ytterst viktiga att värna om då de har stor betydelse för att inte havet övergöds. I många kommuner nyanläggs idag våtmarker för just det syftet, något som är betydligt dyrare än att bevara dem som finns. Det är viktigt att påpeka att enligt EUs Vattendirektiv (införd i svensk lagstiftning) får ingen försämring av hav eller andra vattenförekomster ske.

Rörö

ÖNF är tveksamt till om en vindkraftspark verkligen kan etableras utanför Rörö, pga fågelsträck och närhet till Natura 2000.

Naturhotellet, ÖNF klart negativa till detta då det kommer inkräkta på upplevelsen av naturreservatet, ett av de bäst skötta och värdefulla i hela Bohuslän.

Grötö

På Grötö finns ett av Bohusläns rikaste bestånd av Kärrknipprot, två varianter, gul och vit. Detta område borde markeras med mörkgrönt i kartan!

Areell näring

ÖNF undrar varför inte det omfattande betet och uppfödningen av får på Rörö nämns som areell näring? Området omfattar mer än 100 ha och betas för närvarande av drygt 50 får.

Gör man avgränsning pga om lantbrukaren är mantalsskriven i kommunen? En annan avgränsning skulle kunna vara om det enligt Jordbruksverket finns aktiva "produktionsplatser" i kommunen. Om man väljer det senare är det flera öar som har sådana produktionsplatser.

Skälet till att ÖNF vill poängtera detta är att aktiv djurhållning är möjlig på många av öarna och kan ju medverka till att öka antalet arbetsplatser.

Kommentar

Vikten av våtmark kommer tydliggöras i kommunens framtida dagvatten-policy. Inga åtgärder föreslås i översiktsplanen i Rördammen och Sudda.

I arbete med antagandehandling ska kommunens betesmarker tydligare beskrivas i avsnittet djurhållning under Areella näringar.

Övriga synpunkter noteras.

Företag

Skanova AB

Skanova AB har tagit del av rubricerat ärende och vill meddela att det ej finns något att invända mot planen.

Om eller hur Skanovas anläggningar blir berörda av föreslagna exploateringar, får avgöras vid detaljplaneläggning.

Kommentar

Noterat.

Änghus

Änghus meddelar att de tillsammans med markägare är positiva till exploatering av område F i samrådshandlingen, Tallvägen om ca 60 bostäder.

Argument till exploatering av bostäder

- Stor hänsyn kan tas till topografi och markägare har en ambition att bevara terrängform och höjdskillnader.
- Kommunalt vatten och avlopp kan anslutas till från Hälsövägen.
- Närhet till busshållplats, 90 m från området. En gångväg ska byggas från lokalgatan till hållplatsen.
- Flera argument anförs för att motivera en specifik exploatering.

Kommentar

Tillväxtmålen för Öckerö kommun medger inte ytterligare exploatering på kort sikt, Tallvägen planeras till efter 2040.

Tullhuset

Bakgrund

Näringsidkaren har jobbat i Hönö Klåva sedan 1991 och drivit verksamhet sedan 2002. Således har denne varit med och sett dess utveckling och förändring under många år. Otroligt många förändringar har varit till godo både för Hönö Klåva men också Öckerö Kommun i stort. De flesta förändringar har skett utan någon direkt plan, mål eller vision. Det har istället varit enskilda fastighetsägare

med utvecklingsintresse, näringsidkare som vill framåt och i några fall en kombination av de båda som stått för utvecklingen men utan någon direkt plan.

Förslag för framtiden

För att Hönö Klåva skall fortsätta ”blomstra” i framtiden behövs dialog och engagemang i form av en handlingsplan. Vi är säkert många som tycker och tänker att det borde vara så eller så och det är säkert bra. Många önskar en större gästhamn för kommersen på sommaren, andra vill ha lägenhetsplan på tredje våningen för ett levande Klåva året om, några önskar tillbaka 50 talet med bara fiskebåtar och ingen business, en del tror att ett stort hotell är det enda rätta, några ser förbindelse till Långholmen och dess område som en möjlighet, ytterligare andra tror att parkeringsfrågan måste lösas eller att fler busslinjer löser frågan på att locka nya besökare osv. Förslagen är många, tankarna säkert goda och idéerna bra men hur vi än vänder och vrider på allt så är det bara tankar och idéer. Frågan är hur alla dessa förslagen skall bli verklighet och vem skall bestämma vad?

I min värld är det självklart Öckerö Kommun som måste bjuda in till tankarna kring utveckling av Hönö Klåva men det är knappast de som själva skall stå för utvecklingen av området. Det måste ske i samverkan mellan Öckerö Kommun, mark- och fastighetsägare, näringen och områdets invånare. Jag tror det är viktigt att fördela rollerna vem som gör vad och att finna en modell för detta. Jag tror vidare att trivs invånarna i Öckerö Kommun med och i Hönö Klåva så blir de dem bästa ambassadörerna för området och ett självklart besöksmål för invånare och turister i framtiden.

Därför är mitt enkla men lika självklara förslag att arbeta i samverkan så att allas intressen kommer området till gagn. Dock tror jag det behöver göras på ett professionellt sätt med en projektledare som är anställd för uppdraget. Jag tror det för att det är svårt att driva ett projekt med så många intressenter utan samverkan och utan en projektledare som för projektet framåt.

Lika givet är det att använda BID modellen som arbetsform. Fördelarna är många - den utgår från allas intressen i samverkan, alla parter är ägare av projektet, formen är välbeprövad dessutom med lyckat resultat, arbetet är professionellt och framförallt den leder till förändring, utveckling och framgång.

Som sagt jag har en massa förslag på åtgärder som skall göras i Klåva men för mig är det viktigare att finna en arbetsform som kan omsätta idéer till handling och mål till verklighet istället för ytterligare år av prat och gnabb. Det är dags att ta fatt i frågan på allvar helt enkelt och för det krävs utan tvekan samverkan.

Kommentar

Projekt med arbetsformen BID pågår för Källö-Knippla. Uppstart av projekt för Björkö hamn. Inom ramen för översiktsplanen genomförs inga förändringar.

Janab Marin AB

Vi som ägare till markområdet Hälsö Varv, Hälsö 1:345 avger härmed vårt yttrande i rubricerat ärende.

Det har i dagarna kommit till vår kännedom att Öckerö kommun håller på med en översiktsplan för Hälsö. Detta var för oss markägare en överraskning. Är inte en sådan här viktig fråga befogad att informera oss om eller är vi alltid skyldiga att hålla oss uppdaterade om vad Öckerö kommun har för pågående projekt?

Hälsö Varv är sedan år 1913 ett varvsområde och nuvarande hyresgäst bedriver marin verksamhet i både verkstad och hamn, såsom upptagning och förvaring av båtar, reparationer samt försäljning och installation av nya motorer och annan teknisk utrustning.

Precis som ni nämner i er samrådshandling så är verksamhetsområdena en brist på Öckerööarna. Hälsö Varv skapar sedan många år tillbaka flertalet arbetstillfällen och ger Hälsö en levande miljö.

När det gäller industriverksamhet så gäller omfattande säkerhets- och ansvarsregler vilket absolut inte möjliggör någon kombination av industriområde och rekreativområde. Vi instämmer därför med Hälsö Väners yttrande att Varvsvägen fungerar ypperligt som promenadstråk förbi verksamhetsområdet både nu och i framtiden.

Kommentar

Planförslaget ändrat, Varvsvägen används som promenadslina Skärgårdsleden.

Privatpersoner

Vid samrådet av förslag till översiktsplan 2040 för Öckerö kommun har 55 yttranden från privatpersoner inkommit. Yttrandena har sammanställts i temaområden och lyfter de mest frekventa åsikterna per ämne. Liksom övriga yttranden finns dessa att ta del av i sin helhet hos Öckerö kommun.

Bostäder

Bostäder enligt samrådsförslaget

Frågan om hur stor tillväxtökning vi vill att öckeröarna ska ha, har lyfts från flera privatpersoner. Det framförs bl.a. att kommunen har naturliga begränsningar i yta och det påverkar även möjlighet att uppnå god samhällsservice så som skola och omsorg. Vems vilja är det som tillgodoses då kommunen ständigt skall expandera? Någon gång kommer man väl till den punkten då man måste ta ställning till de fysiska begränsningarna som en skärgårdskommun bestående av öar avgränsade av havet utgör. Vad blir bättre utav att man bygger nytt och högre och spränger berg och förstör de unika miljöer vi har för alltid?

Det är inte enbart naturen som utgör det attraktiva och unika med våra miljöer utan även den unika bebyggelsen och bebyggelsemönstret där skalan utgör en viktig parameter. Tillskottet av bostäder som översiktsplanen medger skulle kunna vara ett sätt att höja servicenivån och attraktiviteten generellt, förutsatt att bostäder anpassas till miljön. Om det däremot en exploatering sker på bekostnad av natur och miljö riskerar det att minska kommunens attraktionskraft i ett längre perspektiv. En uttrycker en risk att öckeröarna förvandlas till ett "Manhattan".

När översiktsplanen redogör för vad som framkommit under fokusgruppsarbetet skrivs: "Fler hyresrätter, flerbostadshus och billiga hus efterfrågades samt bostäder för seniorer och äldre. Bevarande av grönområden utmed öarnas västra sidor upplevdes av många deltagare som positivt". Flerbostadshus planeras i bl.a. Öckerö Nya Centrum, men några visioner om hyresrätter eller billiga hus finns inte i planförslaget

Det är positivt att kommunen tar ställning till att motverka segregationen och ge bättre möjligheter för fler att bosätta sig/bo kvar inom kommunen. Förhoppningen är att kommunen i detaljplanearbete ser till att säkerställa att det byggs olika typer av bostäder såsom olika bostadsstorlekar, olika upplåtelseformer och olika hyresnivåer. Tillgången till billiga hyresrätter inom kommunen är ytterst begränsad och därför finns det stora möjligheter till att förbättra fördelningen om kommunen ställer krav i kommande markanvisningar. Farhågor om att bygga för dyrt har lyfts, idag har 20-30-åringar och

ensamstående väldigt få boendemöjligheter i vår kommun. Nybyggnation av lägenheter kan göras på mark som redan är exploaterad. Bygg på befintliga hus med en eller två våningar. Befintliga villor skulle också kunna byggas om till lägenheter i större utsträckning än vad som görs idag. Finns det någon planering inför kommande anvisningar hur detta skall hanteras?

Kommentar

Tillväxtmålen för Öckerö kommun är 80-120 nya invånare per år enligt antaget mål i översiktsplanen. Det är angeläget att diversifiera bostadsmarkanden samt att tillskapa hyresrätter för att skapa möjligheter för unga att bo kvar/bosätta sig i kommunen. Flerbostadshus innebär en större effektivitet i markutnyttjande.

Ett arbete för att ta fram nya riktlinjer för markanvisning startas 2018.

För att minimera risken för överklaganden och onödigt långa byggprocesser, förordar vi att det görs detaljplan, där lucktomter identifierats. I ett område med utomplansbestämmelser, kan det bli kostsamt att detaljplanlägga för att man identifierat en eller ett fåtal lucktomter, men ett övervägande bör ske.

Återuppta gärna tomtkö igen för de som är uppväxta på öarna. Alternativt förköpsrätt vid budgivning eller liknande. Det skulle vara positivt för medborgarna i kommunen.

Kommentar

I samtliga lucktomter ska detaljplan föregå byggnation. Hur lucktomter hanteras i detaljplaneskede är en fråga som hanteras i senare skede. Förslaget noteras.

Förslag om att återuppta tomtkö noteras, det föranleder ingen åtgärd inom ramen för översiktsplanen.

Om man räknar samman alla de möjliga bostäder som i förslaget identifierats och kvantifierats, område för område, ö för ö, så finner jag att det finns möjlighet till totalt 1 780 bostäder (utan att räkna med eventuella flytande bostäder). Det totala behovet under planhorisonten (2020-2040) beräknas till 700-1 000 bostäder (baserat på kommunens långsiktiga tillväxtmål enligt bostadsförsörjningsprogram 2015-2020, 35-50 bostäder per år). Det finns alltså potentiella möjligheter att bygga någonstans mellan 78% och 154% fler bostäder än vad som behövs under perioden. Det är inte bara marken för bostadsändamål

som kan anses vara begränsad, även tillgången till natur och grönområden är begränsade i kommunen. Eftersom kapaciteten väsentligt överstiger behovet, och tillgången till orörd naturmark är en begränsad resurs, så bör översiktsplanen innehålla en prioritering av identifierade utbyggnadsområden. Några områden ska kanske reserveras för bostäder efter planens horisont 2040. Några områden bör strykas som reservat för bostäder till förmån för att säkerställa natur.

Antalet bostäder som medges är för högt och bör reduceras. Mellan 0-10 år medges 1 500 bostäder, det innebär en ökning om 25% på 10 år. En planerad bebyggelseutveckling utan en relevant etappindelning som möjliggör mer än 3 gånger så många bostäder som den förväntade befolkningsökningen kräver riskerar att påverka ekonomin negativt. Att bygga på platser som tidigare bedömts som skyddsvärda exempel på Öarnas särart kan också påverka ekonomin negativt.

Eftersom redan pågående detaljplanearbeten finns med som nya utbyggnadsområden i översiktsplanförslaget bör dessa detaljplaner läggas på is tills denna tydligare etappindelning är klar. Högst upp på denna lista bör naturligt komma de utbyggnadsområden som enligt kommunen är störst, dvs södra Björkö och Öckerö centrum.

Kommentar

Revidering av planförslaget, utställningshandlingen medger 1 200 bostäder fördelat på tre etapper: kort sikt, 0-10 år; medellång sikt, 10-15 år; lång sikt 15-20 år. Det är även infört ett kapitel som blickar bortom 2040.

Statistiken på befintliga hyresrätter i kommunen ifrågasätts då det torde finnas ett mörkertal av hyresgäster som hyr in sig i privatbostäder. Det riskerar att påverka idén om att behovet av hyresrätter är högre än av det är, vilket i sin tur kan leda till att kommunen väljer att bygga högt och ej anpassat till befintlig bebyggelse. Resultatet kan bli att vi förstör våra unika miljöer. Det efterfrågas en definition av vad ordet högre byggnation innebär så att man förstår kommunens intention med hänsyn till vår känsliga kontext. Vilka referenser och goda exempel kan man hitta på höga hus i våra miljöer för att bemöta kommuninvånarnas vilja att bebygga varsamt i samspel med befintlig bebyggelse och natur? Vore inte tidigare traditionell parhusbebyggelse ett bättre mer anpassat sätt att förtäta och tillskapa nya hyresrätter på öarna framför de senaste förslag som framläggs i översiktsplanen och som saknar anpassning till såväl skala som kontext? Går inte "förtätning och byggande av högre bostadshus underlättas" stick i stäv med antaget kulturmiljöprogram där det tydligt framgår att ny bebyggelse skall underordna sig befintlig? Om man nu ämnar att frångå detta varför har man

då tagit fram ett sådant program och borde inte ett sådant ställningstagande utvecklas och förklara tydligare och bättre?

Kommentar

Synpunkten noteras.

Planen syftar till att öka antalet boende och verksamma på öarna. Det bör klargöras tydligare vad kommunen eftersträvar, inte bara i sammanfattningen, utan på alla ställen i dokumentet.

I kommunens planläggning vägs bl.a. avstånd till kollektivtrafik och service in som viktiga faktorer för nybyggnation och sådana lägen är prioriterade för byggnation. Målet är 90% av ny bebyggelse i anslutning till kollektivtrafik. Det bör i konsekvensbeskrivningar framgå hur man ser på de 10% av den nya bebyggelsen som, när målet 90% är nått, ligger längre bort än 300 m från kollektivhållplats.

I översiktsplanen skrivs "Det är en utmaning att behålla åretruntboende, i kommunen märks en viss trend att hus säljs till sommarboende". Inga visioner finns i planen hur man tar sig an denna utmaning, eller vad man gör för att hindra att nyproducerade bostäder säljs till sommarboende. Ett rakryggt klargörande vore att kommunen har i stort sett inga möjligheter att påverka hur bostäder säljs på marknaden.

Kommentar

Upplåtelseform kan även vid exploatering styras via exploateringsavtal och markanvisning. Översiktsplanens syfte är att möjliggöra utveckling och tillkomst av bostäder ämnat för helårsboende, i enlighet med kommunens vision om en levande skärgårdskommun. Ingen yta är avsedd för ändamålet fritidsbebyggelse.

Hönö

Flera yttranden menar att kommunens förslag i skrivningen under E) Mossen, är ett bra förslag. De framför att "lång sikt" tas bort och då har kommunen frihet att själv besluta om när det är läge att genomföra bostadsbyggnation där. Vägen och problemet med att Mossen inte kan trafikförsörjas på tillfredsställande sätt har tidigare medverkat till negativt planbesked. En arbetsgrupp bestående av fastighetsägare är villiga att ta fram en vägutredning vars resultat lämnas in i samband med planbesked. Arbetsgruppen kan tänka sig olika typer av byggnation, villor, flerbostadshus, bostadsrätter, hyresrätter, ekoby etc. Ett yttrande påpekar att hus som uppförs här inte bör ge ett visuellt dominerande

intryck från grönområdet i väster, då det skulle påverka värdet av grönområdet. Det angivna området inte bör utvidgas västerut i en framtid, med tanke på naturvärden. Det är inte lämpligt med flerbostadshus i detta område då det är svårt att få dessa att harmoniera med närliggande naturområden. // Trafiksituationen måste ses över innan Mossen bebyggs ytterligare. Falkvägen är idag privat och för dålig för att klara mer trafik.

Låt nybyggnationen av lägenheter ske på de redan exploaterade markerna och bygg på dessa på höjden. Finns många lägenhetsområden på Hönö där det inte skulle spela någon roll med ytterligare våningar. Befintliga villor kan också byggas om eller ut till mer lägenheter i större utsträckning än vad som görs idag.

Bostäder Oxelvägen – viktigt att tänka på att inte föra in all trafik via Slånbärsvägen då den redan har mycket trafik till hela slånbärsvägen då Almvägen är mycket smal och delar av slånbärsvägen alltid har bilar parkerade längs gatan. Positiv till bostäder i området bara man löser frågan om en säker och trygg miljö för alla barn som bor i området.

Bostäder Hemvärnsvägen, område D, riskerar att kräva omfattande sprängningsarbeten och därmed skapa svåråterställt sår i naturen. Bergformationer kan inte återställas.

Grönområdet Hönö 2:384 som ligger i direkt anslutning till Hönö Hembygdsgård måste förbli ett grönområde. Med ett samhälle och levnadsstil där vår nya folkjukdom är utmattning och depression, när vi dagligen vistas i onaturliga miljöer är bevarandet av Hembygdsgården av största vikt. Den är en länk till våra rötter, vår historia. Hembygdsgården behöver en ordentlig parkering för att kunna överleva och få fortsätta att vara en viktig del av vårt kulturarv. Det ska finnas möjlighet för hembygdsgården att utöka i framtiden.

Tomtmark belägen i korsningen Breviksvägen/saltasviksvägen, rakt över kyrkogårdsförvaltningens lokaler föreslås för bostäder. Detta område används till rekreation och friluftsliv och är därför viktigt att bevara som sådant.

Kommentar

Tillväxtmålen för Öckerö kommun medger inte ytterligare exploatering på kort sikt. I en översiktsplan ska en långsiktig försörjning för bostäder föreslås, i det ingår att prioritera mellan områden baserat på lämplighet utifrån kommunens mål och strategier.

I ett detaljplaneskede utreds trafiksituation i syfte att skapa trafiksäker framkomlighet.

Vid kommande byggnation av bostäder prioriteras flerbostadshus.

Angående Oxelvägen, trafiksituationen skall beaktas vid planläggning här.

Angående Hemvärnsvägen, med hänsyn till kommunens tillväxtmål återginns inte Hemvärnsvägen som förslag till utveckling av bostäder i utställningshandlinten.

Reviderat planförslag, utställningshandlingen innehåller inga förslag till byggnation på "lucktomter".

Kommunen ska arbeta fram en grönstrukturplan som karterar grönområden i tätbebyggt område i syfte att klarlägga vilka grönområden som ska bevaras och vilka som kan bebyggas.

Hälsö

Hälsö huvud, en del av varvsområdet, är olämpligt som "bostäder på lång sikt". Det är olämpligt eftersom området ligger mycket lågt. Vid stormar har marken eroderat och fastighetsägaren har återfyllt. Gränisar till bullrande verksamhet, varv och båthamn. I och med klimatförändringar förhöjs havsnivån, stormar och kraftiga skyfall ökar. Hälsö huvud är redan förtätat och tomterna är små och därför används marken gemensamt till parkering, uppställning av båtar, med mera. Trafiksituationen är ej god, se kommentar under Infrastruktur och trafik. Att markera området som "bostäder m.m. på lång sikt" är att lura politikerna. När det gäller människan i centrum så skapar förslaget stora bekymmer för berörda fastighetsägare. Hur nära mitt hus kan det bli aktuellt att bygga? Hur högt kan det bli? Kommer bryggan att vara kvar? Kommer min fasad, skorsten klara ett eventuellt sprängningsarbete? Finns det kemikalier i det gamla utfyllnadsmaterialet? Kan det bli aktuellt med att fylla ut ytterligare? Oro och osäkerhet om framtiden kan påverka lusten att bo kvar, investera m.m. Om planförslaget inte ändras kommer fastighetsägarna att drabbas ekonomiskt vid en eventuell försäljning.

Intentionerna vad avser tillgänglighet för rekreation vid Hälsö varv är goda. Verksamhet har sedan länge bedrivits där, vilket de boende vant sig vid och har en viss acceptans. Gneom att utveckla området mot besöksnäring kan detta utvecklas vilket är positivt. Om det ska bebyggas med bostäder bör det begränsas till där det är minst risk för översvämning.

Bostäder vid Tjolmen anses vara mindre lämpligt med hänsyn till att det ligger mycket nära vägen.

"Tät skärgårdsbebyggelse" i Bastholmen är negativt ur två aspekter: 1. Tillfarstvägen ligger lågt och löper risk för översvämning. det har inträffat att vägen pga översvämning varit ur bruk. 2. Idag används Basthol, en för bad, solbad, båtliv, husbilar, hamnens verksamheter m.m vilket kräver att

tillkommande bebyggelse kan samexistera med dessa användningar vilket det inte finns goda förutsättningar för.

På Hälsö finns inga fastigheter med fler än två våningar. Det är en väsentlig del av öns karaktär, som bör bevaras framför behovet av fler lägenheter.

Hamnplanen i Kilen används idag till husbils och husvagnsförvaring. Detta gör att platsen ser ganska anskrämlig ut till förfång för boende och tillresta. Så som det ser ut idag är detta inte någon attraktiv plats att komma till och att det får se ut som det gör idag ligger inte i linje med ambitionen i översiktsplanen att skapa attraktiva boendemiljöer. Vid byggnation av fler bostäder i området finns det all anledning att se över detta förhållande.

Kommentar

Reviderat förslag. Hälsö huvud är inte föreslaget för bostadsutveckling i utställningshandling.

Reviderat förslag, Tjolmen är inte föreslaget för bostadsutveckling i utställningshandling.

Reviderat förslag, bostäder ska inte tillåtas på Bastholmen.

Fotö

Skulle man välja att bygga på a, b och c är det nödvändigt att reducera i antal och utbreddhet. Allt annat vore icke motiverbart. Nödvändigt också att bygga i stil som smälter in, inte sticker ut, inte tar bort unikheten, signum och karaktär på ön. Det finns brister i VA-nätet som drabbar enskilda fastighetsägare, att öka antalet invånare väcker frågan om hur kommunen kan säkerställa att situationen inte förvärras.

Område C är ett område där barn leker, bygger koja. Det finns också stora områden med björnbärsbuskar som med glädje skördas vid mognad av boende runt omkring. Det finns också andra träd och buskar som vuxit upp genom åren. I dagsläget vet vi inte status på dammarna med fridlyst vatten-salamander. Att den största markägaren i område C sitter med i Samhällsbyggnadsnämnden sedan många år och har drivit denna fråga om exploatering av området hoppas vi inte skall påverka ert beslut. Vi vill att politikernas tidigare beslut skall bestå och att det även i framtiden skall finnas grönområden kvar där våra barn kan leka.

Ett yttrande menar att område C bör exploateras på kort sikt med hänsyn till att Fotö är en del av de sammanbyggda öarna. // Ej högre än 2 våningar.

Område A är i ett område med gammal bebyggelse och där är det viktigt att behålla skärgårdsstuket. Det bör bli färre bostäder än förslaget eftersom det annars riskerar att skapa känsla av trängsel. // Ej högre än 2 våningar.

I område B bör planen medge färre bostäder. Det är viktigt att inte bygga på höjden och det ska vara i skärgårdsstil. Om det byggs här försvinner ett område för rekreation och friluftsliv. Det finns ett höjdparti i området som inte ska bebyggas då det både från bron och havet är ett landmärke. Det blir för tätbebyggt om det byggs här. // Område B är ett bra område att bygga på, ej högre än 2 våningar.

Bevara grönområdet(prickad mark) mellan fast 1:181, 1:106,1:70,som ej tillhör fast 1:297(skolområdet).

Kommentar

Revidering av planförslaget. Område C är föreslaget för bostadsutveckling efter 2040.

En kapacitetsutredning för VA pågår och beräknas vara färdigställd sommaren 2018.

Tillagt i beskrivning om Fotö hamnplan Kilen att den ska vara en attraktiv publik plats.

Öckerö

För Öckerö nya centrum pågår detaljplanering. Men bebyggelse på hamnplan kan väl inte bli aktuellt med hänsyn till att enligt planförslaget sammanhållen bebyggelse inte skall placeras på mark under +3.5m, hamnplan ligger ju under +2.4m. Denna detaljplan bör väl då stoppas, eller kommer eventuellt bygglov att reglera byggnationen här?

Flera yttranden är negativa till exploatering av Hjälvik och Norra Brevik. Flera yttranden framför att exploateringen ska vara mer varsamt än det som är fallet i pågående detaljplanearbete. Kommunen föreslår att det bör byggas i grönområdena i väster, tvärt emot folkviljan. I översiktsplanen står: ”Särskild vikt läggs på att bevara de västra delarna av Öckerö och Hönö som inte omfattas av strandskydd”. Detta är i linje med vad många medborgare önskade enligt fokusgruppsarbete. Trots detta finns bl.a. både Norra Brevik och Hjälvik med som nybyggnadsområden för höga flerfamiljshus.

Exploatering av Hjälvik kräver att bebyggelsen smälter in i naturen så att det inte stör tillgänglighet och upplevelsen av naturområdet. Det är extra viktigt att skapa en hög attraktionsnivå i detta område, genom rätt arkitektur, rätt materialval etc. argument som framförs mot exploatering är bl.a. att föreslagen bebyggelse riskerar att dominera och privatisera området, avstånd till kollektivtrafik är för långt, ytterligare belastning av hårt belastade Norgårdsvägen, kvalitetssänkning av intilliggande badplats vilket medför försämring för friluftsliv. Yttrande påminner om att namnlista mot förslaget samlade drygt 170 underskrifter.

Detaljplaneförslaget strider mot ÖP05, som detta detaljplaneförslag lyder under, och som föreskriver verksamheter med anknytning till friluftsverksamheterna vid Prästängen, möjligen litet hotell/restaurang, som detaljplanen från 1949 möjliggör, men definitivt inte höga flerbostadshus på en dubbelt så stor tomt där den nya delen i dagsläget är grönområde. Dessutom är området i sin norra del våtmark, vilket är alldeles uppenbart för närvarande, och därför borde ha krävt dispens innan man påbörjade detaljplanarbetet. Denna våtmark ligger definitivt under +3.5m, eftersom Norgårdsvägen har en höjdangivelse på +2.5m.

I Norgården/Kärrensvik finns en överhängande risk att vandringsleder utefter kusten förlorar sitt attraktionsvärde vid byggnation. Särskilt flerbostadshus eller radhus skulle inverka negativt, speciellt om byggnationen kryper allt närmare grönområdena. Området bör inte bebyggas eftersom det är delvis våtmark och rödmarkerat på översvämningsriskkartan.

Yttranden hänvisar till att översiktsplanen skriver att västsidan på öarna inte ska exploateras.

Exploatering av Norra Brevik kan skapa känslan av att man är i ett förortsområde, snarare än i ett naturområde.

Ett yttrande påminner om de namnlistor som samlades in under samrådet för planläggning av Norra Brevik. I dessa listor skrev 3 055 personer under i förmån för att bevara det område som benämns "Norra Brevik". Kraven för namninsamlingen var

- Vi vill bevara bergstopparna och höjden i området och hålla dem fria från bebyggelse eller vägar
- Inga bergsmiljöer i planområdet skall sprängas bort för bebyggelse eller vägar
- Rekreativmiljön och landskapsarkitekturen i den yttre skärgården bör hanteras varsamt och det är inte lämpligt med fyravåningshus på Öckerös västra stränder, alldeles innanför strandskyddsgränsen.

Norra Brevik är i en landskapstyp som är ytterst speciell och bevarandevärd. Området bör sparas för framtiden som naturmark, åtminstone ytterligare 20-30 år. I detaljplaneprocessen har det genom en naturvärdesinventering framkommit att Norra Brevik har naturvärden klass 2 eller 3 (höga naturvärden eller naturvärden). Det är önskvärt att detta redovisas i översiktsplanens karta, annars ges det felaktiga intrycket att naturvärden saknas i området.

Enbart på ön Öckerö identifieras plats för 760 möjliga bostäder. 43% av alla möjliga bostäder på enbart en av tio öar. Känns det rimligt? Mellan 75% och 100% av hela bostadsbehovet på en av tio öar. Känns det rimligt? Jag är benägen att svara nej på båda dessa frågor och här är verkligen en kritisk granskning av vilka områden som bör bebyggas på sin plats. Grönytor och natur på Öckerö måste värnas och bevaras. I samrådsförslaget finns en mening som jag finner

väldigt viktig: ”Särskild vikt läggs på att bevara de västra delarna av Öckerö och Hönö som inte omfattas av strandskydd ” (sid 29). Denna skrivning harmonierar även med Kulturmiljöprogram för Öckerö kommun (2012) som tydligt säger att “ Tillgången och närheten till det öppna landskapet i den yttre skärgården är en stor resurs för Öckerö kommun. Kommunen strävar efter att hålla landskapstypen fri från exploatering” (sid.25) Trots detta är tre större utbyggnadsområden för bostäder identifierade på just de västra delarna av Öckerö vilka inte omfattas av strandskydd, men helt eller delvis faller inom landskapstypen “den yttre skärgården”, dessa är Hjälvik, Norra Brevik och Norgården/Kärsvik. Mot bakgrund av;

- Planens egen intention avseende de västra delarna av Öckerö,
- kulturmiljöprogrammets tydliga strävan att inte exploatera den yttre skärgården,
- Det förhållandevis stora exploateringstrycket på ön Öckerö enligt planens “inventering” av tänkbara markområden,
- Planens totala överkapacitet i antal möjliga bostäder jämfört med föreliggande behov,
- Opinionslägent och folkviljan som synliggjorts i de samråd som hållits avseende förslag till detaljplaner för Norra Brevik samt Hjälvik,

så bör ju åtminstone Norra Brevik och Hjälvik strykas från listan över möjliga utbyggnadsområden för bostäder under planperioden.

Lucktomter på Öckerö bör bevaras i befintligt skick (om grönområden) och formuleringen att alla tomter över över 1000 kvm passar för flerbostadshus går stick i stäv med den övergripande formuleringen att gestaltning av nya hus skall anpassas till omkringliggande bebyggelse.

E. Ekelundsvägen, är också till största delen våtmark och rödmarkerat.

F. Tallvägen, här finns ingen våtmark eller rödmarkering!! Och området ligger definitivt inte så vindutsatt som område B, C och D.

Eftersom prioriterade utbyggnadsområden är Södra Björkö och Öckerö Nya centrum bör nybyggnation inom område B, C, D och E skjutas på framtiden, även om detaljplaner under granskning finns för område B och C.

Kommentar

Planarbete pågår för område Norra Brevik och Hjälvik och dessa områden hanteras därför i särskild ordning.

Planförslaget kommer omarbetas till antagande handlingen i syfte att inga ytor ska vara vita.

Revidering av planförslaget, totalt medges 500 bostäder på Öckerö varav 430 på kort sikt, 60 på medellång sikt och 10 på lång sikt. I kapitlet efter 2040 föreslås 60 bostäder på Öckerö ö

Hyppeln

Kulturmiljöutredningen har avgränsats felaktigt.

Det finns ett flertal platser som skulle kunna innehålla ett eller flera hus. Det bör finnas riktlinjer för hur förtätning ska ske. Riktlinjerna t.ex. bör ange minimistorlek för nya tomter samt anpassning till kulturmiljön.

Ytterligare områden/tomter för utveckling av bostäder visas i kartbild.

Kommentar

Insänt material om avgränsning för kulturmiljö tas med som underlag i arbete med uppdatering av kulturmiljöprogrammet.

På Hyppeln finns en detaljplan med flera befintliga byggrätter. Därför är inga utbyggnadsområden för Hyppeln med i utställningshandlingen.

Inga riktlinjer för förtätning har tagits fram i arbete med översiktsplan.

Kommunens tillväxtmål medger inte fler bostäder fram till 2040.

Björkö

Område "Bångebo" i översiktsplan omfattar ett större område än det som är detaljplanelagt idag. Det utökade området inkräktar både på riksintresse filuftsliv samt på strandskyddat område. Är det värt att exploatera för bostäder när det innebär negativa inskärnkningar för friluftsliv och strandskydd? Förslaget är även negativt ur trafiksynpunkt då det hamnar långt ifrån närmaste busshållplats. Hur dagvatten ska omhändertas och hur det ska renas framkomer inte i planförslaget.

Det planeras in många bostads och utvecklingsområden på Björkö i planförslaget. Det är då väldigt viktigt att inte rusa iväg och bygga mycket på en gång. Då hänger inte infrastrukturen med gator, trafiksäkerhet, förskolor och skolor med. För att bidra till positivt inflöde av bostäder på ön bör det därför nybyggas maximalt ca 10-15 hushåll per år. När Samsmarkas 18 hus byggdes för drygt 10 år sedan genererade det 35 barn på bara den gatan.

Den planerade byggnationen på sydvästra Björkö har, med ovanstående hänsyn till byggtakt, chans att bli riktigt bra. Här har kommunen chans att styra utseendet med välformulerade byggregler. Området ligger i början av "Havets

E6:a” och passagen mellan Kalvsund och Björkö och vidare längs Björkö västsida är ”Porten till Bohuslän”. Bygg därför detta område ,som så väl syns från havet, i bohuslänsk stil. Det bör märkas att man nu har kommit till Bohuslän. För ideér kan inspiration hämtas från många av Bohusläns kommuner som lyckats väl med nybyggnation i havsnära läge som passar in i sitt sammanhang.

De nya bostadsområdena ”Tabor” och ”Björkö södra samhälle” föreslås i planförslaget innehålla 35-50 resp. 300 bostäder. Denna fördelning bör utredas närmare. Min bedömning är att antalet bostäder kan ökas betydligt i ”Tabor” och att antalet i samma omfattning bör minskas i ”Björkö södra samhälle”. Båda områdena bör innehålla bostäder med olika upplåtelseformer. Jag vill också understryka vikten av att utbyggnaden av de båda bostadsområdena görs i mindre etapper och i en utbyggnadstakt som följer det behov av nya bostäder som genereras av en naturlig befolkningstillväxt i kommunen och som möjliggör en god social integration av de nyinflyttade till Björkö.

Kommentar

Revidering av planförslag, område Bångebo är inte föreslaget för utveckling av bostäder i utställningshandling.

Rörö

Även om naturen är unik så är det angeläget att befolkningen på ön kan leva kvar och utvecklas. Befolkningen på Rörö minskar. Ön behöver få en starkare ekonomi. En del i detta kan vara en utökad bostadsbebyggelse. En ökad mångfald så att skola, förskola och affär kan stärkas och få en större omsättning, men ytterligare byggnation bör anpassas till övrig bebyggelse. Det behöver byggas fler hus på Rörö för att stärka typ skola, förskola och affär.

Ca 14 nya friliggande villor föreslås i område D), kallat Västra byn. Området ligger dikt an till naturreservatet. Enligt vår uppfattning ingår aktuellt område som är en del i skärgårdslandskapet och uppfattas av många som att det ingår i naturreservatet. Här går det hästar och får och betar för att hålla markerna öppna. Intill och delvis inom det planerade bostadsområdet finns fynd av bl.a. ljunögökontröst (rödlistad som sårbar) och granspira (nära hotad). Området klassas också som riksintresse för naturvård. Vi ser det som motsägelsefullt att bebygga detta område när det finns annan mark att tillgå. I Planprogrammet samrådshandling 2013-11-01 sidan 8 står det tydligt att ny bebyggelse endast ska ske i området 10a (Hästtången) och del av området 10c (söder om fotbollsplanen). ” Dessa områden är relativt plana och lättillgängliga och exploatering här innebär mindre risk för påverkan på naturreservatet. Det bedöms att dessa områden och möjligheterna att förtäta den befintliga bebyggelsen på Rörö räcker för att tillgodose bostadsbehovet på ön inom de närmaste åren”.

Marken öster om fotbollsplanen kallas i folkmun för Nordängen (område A i Översiktsplanen, Hästtången). Nordängsvägen börjar vid Apelviksvägen leder österut och vidare söderut ned till Hästtångsvägen, sista biten är vägen en stig. Flera yttranden anser att Nordängarna ska vara prioritering nummer ett, när det gäller byggnation på Rörö. Tillsammans med översiktsplanens föreslagna lucktomter innebär detta ett tillskott på upp till 45 bostäder på Rörö. Nordängen är ett ca 21 000 m² stort område där det finns plats för över 30 tomter. Då Nordängen består av många privata fastighetsägare är det angeläget att kommunen är positiv och ger stöd i de grundläggande strukturerna. Marken är relativt jämn och lätt att bebygga.

Vi tycker att alla hus som byggs skall ha året runt-standard. Flerbostadshus tror vi kan bli svåra att placera även om vi tycker att det är viktigt att de finns för att fler skall ha råd att bo på Rörö. Viktigt är att alla hus som byggs passar in bland den befintliga bebyggelsen.

Kommentar

Reviderad etappindelning, utbyggnad av bostäder genom förtätning av lucktomter föreslås ske på kort sikt, 0-10 år, omfattande ca 10 bostäder.

Reviderad etappindelning, område D), kallad Västra byn föreslås utbyggnad av bostäder på medellång sikt, 10-15 år.

Reviderad etappindelning, område A, kallad Hästtången föreslås utbyggnad av bostäder på medellång sikt, 10-15 år.

Arkitektur

Att ha kontroll över arkitekturen på öarna är viktig. I en del kommuner har man tagit hänsyn till den rådande byggkulturen och medvetet satsar på bygdens historia. Det oroar mig att de hus som i fortsättningen byggs av exploatörer eller av kommunen själv, byggs utan att ta hänsyn till den kulturen som ändå finns på öarna när det gäller att bygga.

Det är väsentligt att all byggnation sker på ett sådant sätt att den utformas i harmoni med dels den omgivande närmiljön men också med skärgårdsmiljön i stort. Förtätning av bostadsområden ställer än större krav på byggnader för att det inte skall skapa områden som blir mindre tilltalande och därmed minska i popularitet. Högre hus, parkeringsplatser och högt belägna byggnader innebär att skärgårdsmiljön får sig en törn och det krävs alltså att dessa utformas och integreras med varsam hand för att smälta in på bästa sätt. Här krävs att landskapsarkitekter och arkitekter samarbetar och att man inte sparar på resurser i en tidig fas av planeringen. Genom att på detta sätt skapa en för människan harmonisk miljö så kommer det på längre sikt att betala sig flerfalt

i form av ett ökat attraktionsvärde. Detta kan t.ex. innebära att trevåningshuset i ett helhetsperspektiv kan ge ett större mervärde än fyrvåningshuset på vissa platser även om det kostar mer initialt. Likaså kan ett väl utformat hus både vad gäller form, färg och materialval ha samma effekt.

Det återkommer på flera ställen i planen att ”utformning och arkitektur på bebyggelsen är en prioriterad aspekt eller av hög prioritet”. Det är väldigt positivt att man tar detta på allvar men man skulle önska att detta skall gälla generellt och inte bara på vissa platser. Att ställa högre krav på utformning och anpassning av byggnader till omgivningen är något som skapar en hög attraktionskraft och på sikt ett mer välmående samhälle. Är det möjligt att styra upp detta i kommande detaljplaner? Flerbostadshus på lucktomter kan alltid medföra en försämrad och förfylad visuell miljö framförallt med tanke på krav på parkeringsplatser och därmed större asfalterade ytor. Detta är något som man bör beakta framför allt med hänsyn tagen till befintlig bebyggelse. Man bör undvika att bygga iögonenfallande flerbostadshus eller högre hus som påverkar upplevelsen av att vistas i naturområdet. Bebyggelse ska smälta in i naturen så att det inte stör tillgänglighet och upplevelsen av naturområdet. Rätt arkitektur, rätt materialval etc. för att skapa en hög attraktionsnivå är extra viktigt på en sådan här plats.

Positivt att man värderar utformning och arkitektur högt på tillkommande bebyggelse längs väg 155 för att skapa ett landmärke. Frågan är hur detta krav skall kunna hanteras i en detaljplan? Finns det styrmedel som kan säkerställa att denna ambition innehålls i praktiken?

Det finns vilja och behov av att bevara den unika skärgårdsmiljön som finns på öarna. Krav bör ställas på tillkommande byggnader att de ska följa normen, det vill säga ha träfasad och orange tak.

Kommentar

Öckerö kommun har inte ett enhetligt uttryck i bebyggelsen. I många områden finns det därför inte stöd för att ställa specifika krav på utformningen. I kulturmiljöer ska krav på utformningen ställas. Det är angeläget att tillkommande bebyggelse kännetecknas av ”god arkitektur”, vilket delvis är en subjektiv bedömning.

I detaljplan kan vissa aspekter regleras under utformningsbestämmelser t.ex kulör, fasadmaterial, taklutning etc. Ett annat instrument är att använda markanvisningstävling, där ytterligare krav på utformning kan ställas.

Flytande bostäder

Flytande bostäder smälter inte in i miljön vid Hälsö Kilen. Om viken ska bebyggas oavsett med sjöbodan, bryggor eller bostäder av mer permanent slag måste viken muddras. Redan vid medelvattenstånd är viken för grund för att ens tänka tanken – dessutom finns/har funnits skyddat ålgräs i viken. // Södra Kwia skulle kunna användas för boende i sjön, förutsatt att kajen återställs.

Flera privatpersoner har påpekat att det inte framkommer hur många bostäder det kan röra sig om per område och inte heller när i tid dessa är aktuella att exploatera. Flera yttranden är generellt positiva till flytande bostäder.

Förslaget med bostäder på vattnet i Sörgårds kile (östra Björkö) är svår genomförbar med ta tanke på det mycket begränsade vattendjupet och en annan lokalisering bör övervägas.

Flytande bostäder låter spännande och skulle t.ex. kunna ligga vid "Vekastet" och i viken vid fotbollsplanen (Rörö).

Kommentar

Revidering av planförslaget, Hälsö Kilen är inte föreslaget för utveckling av flytande bostäder i utställningshandling.

Revidering av planförslaget, per område för flytande bostäder anges att det är ca åtta bostäder som förslås.

Hönö

Röd kil mot rödhamnen. Estetiskt brott att förstöra denna vackra vik. Detta vackra område som möter oss och turister när vi kommit av färjan. Denna biotyp är väldigt viktig för bl.a sjöfågel som födosöker på grunt vatten. Rödlistade arter förekommer i viken. Bör skyddas och bevaras.

De flytande bostäder som planeras till området i viken utanför Bustaden, 6, Hönö inkräktar starkt på stadsbilden och utsikten för nuvarande bostäder belägna nära vattnet vid Bustaden. Rödlistade fågelarter finns i vikarna.

Kommentar

Flytande bostäder ska föregås av utredning för att säkerställa att växt- och djurliv inte hotas.

Område 6, vid Bustaden, för flytande bostäder är inte med i utställningshandlingen.

Förslag på nya bostadsområden

Hälsö

Använd Tjolmen för nybyggnation av bostäder. Gällande de 22 nya bostäderna på Hälsö som kommunen planerar att bygga föreslår vi att dessa byggs söder om nuvarande bebyggelse på Svanvägen.

Kommentar

Det område som föreslås i yttrandet är skyddat av strandskydd. Samhällsbyggnadsverksamheten anser inte att uppförande av bostäder på den platsen är en del av de särskilda skäl som kan motivera dispens från strandskydd.

Hönö

Gärna bostäder på Mossen. Utöka Mossenområdet norrut och länka mot området norr därom. Nya utbyggnadsområden under punkt E. Positivt att man föreslår att bygga 15 villor i ett område på Mossen som binder samman nuvarande bostadsområden. Omkringliggande bebyggelse består av villor. Vägarna är trånga, varför mindre villor anses lämpliga. Om trafiksituationen kan lösas, skall man beakta flerbostadshus. Jag föreslår att kommunen tillsätter en utredning för att lösa vägfrågorna (Falkvägen med flera vägar).

Föreslå fastighet i Bustaden, för exploatering av 36 lägenheter.

Kommentar

Tillväxtmålen för Öckerö kommun medger inte ytterligare exploatering på kort sikt.

Område i Bustaden ligger i Jungfruviken, ett av Hönös mest attraktiva rekreationsområden.

Björkö

Fastighetsägare framför att område Bångebo, B2, förlängs österut eftersom en överklagan om strandskyddsgräns lämnats till regeringen.

Kommentar

Området Bångebo, B2, är inte föreslaget för bostadsutveckling i utställningshandling eftersom kommunens tillväxtmål uppnås till 2040.

Fotö

Bygg på Söö där finns bra möjligheter för kommunikation. Att bygga nytt där innebär att det inte behöver byggas på de andra områdena och därmed störs inte den bebyggelse som redan finns.

Förtätning kan ske med ca 4 villor mellan Vindilsvägen och Egnahemsvägen. Ett hus kan uppföras i områden vid Vivi-viken, utan att störa besökande till badviken.

Kommentar

Det område som föreslås i yttrandet är skyddat av strandskydd. Samhällsbyggnadsverksamheten anser inte att uppförande av bostäder på Söö är en del av de särskilda skäl som kan motivera dispens från strandskydd.

Kommunens tillväxtmål medger inte exploatering av fler bostäder under översiktsplanens tidshorisont.

Öckerö

Föreslå fastigheter som utökar område F), kallad Tallvägen, för exploatering av 24 bostäder.

Kommentar

Tillväxtmålen för Öckerö kommun medger inte ytterligare exploatering på kort sikt.

Verksamheter

I översiktsplanen skrivs: "En viktig näring för Öckerö kommun är fisket, kommunen skall fortfarande vara ett centrum för hållbart fiske". Vad innebär detta? Astrid Fiske är förvisso Sveriges största fiskeföretag, men har väl lika stor verksamhet i Danmark. Det hållbara fisket styrs väl av beslut på hög politisk nivå och MSC:s regler, så på vilket sätt är Öckerö ett centrum för hållbart fiske? Antalet fiskare i kommunen lär vara strax över 100 st (att jämföra med de ca 1000 anställda i kommunen som tillhör Kommunal). Ö-varvets köp av den fallfärdiga Björnhuvudskajen gör det förvisso möjligt att där förtöja stora fiskebåtar, men vad är det som gör att fisket är en viktig näring för kommunen? Det skrivs i översiktsplanen att: "Kommunen skall verka för att yrkesfisket skall ha hamnar på Rörö, Björkö, Öckerö, Hönö och Fotö även efter fiskereformer" I dagsläget verkar den statliga fiskepolitiken vara att begränsa fisket för att öka den ekologiska hållbarheten. Varför skall det då finnas 5 fiskehamnar i kommunen?

Alla referenser till fiskenäringen talar mer för nostalgi och tillbakablick än de visioner om framtiden i en globaliserad värld en översiktsplan skall innehålla.

Översiktsplanen anslår att: ”Tillskapande av arbetsplatser är en prioriterad fråga för hela kommunen, men särskilt i hamnar”. Hur har man tänkt lösa detta om bebyggelse inte skall placeras på nivåer som understiger +3.5m, hamnplaner ligger i dagsläget under denna nivå. Dessutom bör det väl också gälla att de nya arbetsplatserna i hamnarna ligger inom de 300 metrarna från kollektivhållplats.

En privatperson föreslår campingplats på fotbollsplanen vid Långesand på Öckerö. Plats för tält, husbilar, småstugor, bygg duschar/tvätttrum, kiosk, fint att bada nedanför, gör bryggor, solaltaner, sandstrand. Det skapar sommarjobb för ungdomar.

En privatperson anser att bostadsområdet intill Långesand påverkas negativt av tillkommande verksamheter.

Generellt önskas fler vandrarhem på våra öar och bra cykelvägar för att satsa på turismen. Specifikt önskas ett havsbadshotell med konferensanläggning och spa med fokus på outdoor.

Kommentar

Långesand är ett prioriterat område för utveckling av verksamheter. I detaljplaneskedet ska utredningar genomföras för att säkerställa att boende inte drabbas av buller.

På några platser föreslås verksamheter

Angående havsbadshotell så föreslår inte översiktsplanen något sådant.

Hälsö

Varför placera masshanteringsplats på Hälsö när det byggs mest på Öckerö och Hönö? Är det inte bättre med hantering i närheten av där det byggs? I direkt anslutning till förskola är det inte lämpligt med masshantering. Området mellan Burövägen och förskolan är inte lämpligt för massadeponi. Anledningen är att området vid högvatten är vattensjukt och risken för urlakning är stor.

Hälsö hamnområde bör asfalteras och snyggas upp. Utveckling av hamnområdet med verksamheter är positivt samtidigt som det bör finnas krav på att eventuella tillkommande eller för all del även befintliga byggnader utformas på ett för hamnen tilltalande sätt.

En privatperson menar att Bastholmens uppställning av husvagnar och bilar fungerar bra. En annan privatperson menar att strandpromenad kan vara trevligt under förutsättning att den utformas på ett sätt som gör att den inte domineras

av husvagns-, husbils-, båtuppställning. // Bastholmen bör snarare reserveras för utveckling av hamnens verksamhet, mot en utökad besöks- och näringsinriktning i kombination med t.ex. promenadstråk.

Bryggstråk med sjöbodar och smålokaler etc. i Kilen är ett välkommet inslag som skulle kunna innebära en positiv utveckling för området. För att ta ställning till flytande bostäder måste detta utredas ytterligare för att man skall förstå vad det innebär. // Vi tycker att idén med brett bryggstråk, sjöbodar, smålokaler med hamnanknytning låter intressant, men detta kräver en utredning, då det finns kända bestånd av ålgräs inom området. Sträckan mellan Hälsö hamn och Svanvägen, alltså Kilen, skulle vinna på att knytas ihop, i synnerhet eftersom vi förordar en utbyggnad av t ex seniorboende söder om nuvarande bostäder på Svanvägen.

Hälsö hamn bedriver ett eget utvecklingsarbete i linje med vad som föreslås. Till viss del, t ex minigolfbana, är redan realiserad sedan länge, liksom andra aktivitetsanläggningar, såsom boulebana och gräsytor för gemensamma trivselarrangemang.

När det gäller det förslagna, överordnade strandpromenadstråket, har hamnföreningen en gång föreslagit ett sådant, men fick då inte gehör för förslaget av kommunen. En sådan anläggning är kostsam och såväl investeringar som drift- och underhållskostnader nämns inte och tidigare möjlighet till finansiering är sannolikt inte längre möjlig. Tanken med ett sammanhängande promenadstråk, som t ex kan ansluta till "slingan" på Hälsö norra delar, är tilltalande, men vi ser, som sagt åtskilliga problem, eftersom det finns en rad intressenter, som fastighetsägare och berörda, men ingen investerare och finansiär för drift- och underhållskostnader.

Kommunen har tidigare underlåtit att vidmakthålla kajer i södra delen av Kwia, tills kommunen såg det som säkrast att förstöra dessa. Om nu kajer ska iordningställas för promenader utgår vi ifrån att kommunen återställer kajer man förstört samt över tid tar ansvar för vidmakthållandet, liksom de nyinvesteringar som krävs i hamnområdet och längs promenadstråket. Hur kommunen ska kunna bygga en anläggning på en fastighet man inte förfogar över är dessutom inte klarlagt.

Kommentar

Revidering av planförslaget, masshanteringsplats på Hälsö är borttaget.

Bastholmen, - Noterat

Revidering av planförslaget, Kilen är borttaget som utveckling för det rörliga friluftslivet, förutom Skärgårdsledens slinga.

Flytande bostäder ska utredas i kommande planering, bland annat i arbete med översiktsplan för havet, s.k. "blå ÖP".

Hyppeln

Positivt att hamnen tillåts att utvecklas. En befintlig detaljplan medger att ett område utvecklas för turism/stugor. En del är planlagt som allmänt ändamål vilket kommunen bör fundera på om det går att utveckla. Det bör möjliggöras att Hyppeln och andra mindre öar kan satsa på turismnäring.

Kommentar

Noterat.

Rörö

Det är angeläget att skapa nya arbetstillfällen på ön. Alla måste inte pendla från Rörö. Det är därför angeläget att t.ex. skapa verksamheter där olika arbetsuppgifter kan utföras med moderna datorer och bredbandsuppkoppling. Denna verksamhet behöver inte vara tråkiga industribyggnader utan det är angeläget att verksamheten väl smälter in i övrig ö-bebyggelse. Olika typer av hantverk, lättare industri och vandrarhem borde också vara möjlig att etablera. Fisket kommer förhoppningsvis alltid vara en viktig del i "Rörös näringsliv". Rörö är i stort beroende av fiske. Det är därför angeläget att bredda arbetstillfällen med andra verksamheter såsom t.ex. vandrarhem, hantverk, och mindre kontor, så att fler människor kan leva på Rörö året om och uppleva skönheten med Rörö.

Hur utvecklar man en ö till att vara långsiktigt hållbar och samtidigt behålla dess karaktär med unika kultur- och naturvärden. Vad är det värdefulla (som inte får röras) och unika med Rörö? Vilka framtidsvärden ska tillföras ön? Hur kan ön hållas levande utan att skola, förskola och affär läggs ner? Hur ska förändringen ske i praktiken?

Öckerö kommuns planprogram 2013/2014 och översiktsplan är ett bra underlagsmaterial i denna diskussion/process. För att lyckas tror vi att det behövs en samverkan mellan politiker, kommun, enskilda och olika organisationer, typ Rörö-Öråd. Kommunen har en viktig roll att samordna och leda denna process. Det är angeläget att den långsiktiga kompassriktning som kommunen tar fram hålls och inte frångås av kortsiktiga exploateringsintressen.

Det finns planer på ett hotell och fyra villatomter i anslutning till det nuvarande naturvårdsområdet. Det har talats om ett naturhotell. Vad är ett naturhotell? Vilken garanti finns det för att endast naturintresserade kommer att bo där? Vår åsikt är att hela denna tomt borde införlivas med naturvårdsområdet och inte bebyggas med varken hotell eller villor utan bli ett med naturvårdsområdet. Villabebyggelse och hotellverksamhet intill naturreservatet kommer att påverka

det unika strövområdet över till klapperstenstranden. Ett av skälen till avslag på vår tidigare ansökan 2014 om tomter för villabebyggelse utmed Apelviksvägen på vår tomt var närheten till naturreservatet. Vad är det som har förändrats? Vart har dessa krav att värna naturen tagit vägen när man planerar att spränga och bygga i direkt anslutning till reservatet? Det är vår förhoppning att Länsstyrelsen kommer att värna om reservatet och säga nej till detta våld på vår vackra natur. Vi tror att ett stort hotellbygge skulle förstöra mer än det tillför och frågan är hur stor beläggningen skulle bli. Ett vandrarhem skulle kunna byggas nere i hamnen istället, i anslutning till parken, eller varför inte ett flytande vandrarhem?

Med dagens snabba uppkoppling kan man arbeta varsomhelst. Vi vill se uppmuntran för att egenföretagare inom alla näringar etablerar sig på Rörö. Fisket är viktigt och fler fiskare bör uppmuntras att göra Rörö till sin hemmahamn. Vi tycker också att de gröna näringarna bör uppmuntras; odling och djurhållning. Alla gräsplättar behöver inte bebyggas med villor.

Kommentar

Bostäder = bostäder, arbetsplatser...

På andra öar har projekt med arbetsformen BID startats upp. Att utarbeta en arbetsform för utveckling av Rörö är av intresse för kommunen.

Hönö

Skapa småbåtshamn i viken vid Bustaden, där förslag om bostäder på vatten ligger. Även nedanför Fotöbron (öster om bron), där det redan finns en nedfart, kan skapas småbåtshamn.

Kommentar

Noterat.

Björkö

Området kring Besskroken på södra Björkö har i planförslaget markerats som utvecklingsområde. Den västra delen av detta är det enda område på Björkö som utöver Björkö hamn har både vattenkontakt och anslutning till körbar väg. För att använda området på ett ändamålsenligt sätt bör delarna väster om Skarviksvägen helt avsättas för båthantering och annan marin verksamhet. Den nuvarande återvinningsstationen bör flyttas till östra sidan om Skarviksvägen där även andra anläggningar utan behov av vattenkontakt kan lokaliseras. Återvinningsstationen med sina containrar och inlämnade produkter medför i sin nuvarande placering nedskräpning i området och utgör idag ett tråkigt första intryck när man kommer som besökare till Björkö.

Ett förtydligande bör därför göras i översiktsplanen, där området som helhet markeras som verksamhetsområde i stället för utvecklingsområde och där de västliga delarna specificeras som område för marin verksamhet.

Kommentar

Ingen ändring i planförslaget till utställningshandlingen

Centrum

Hönö

Det blir fler tomma lokaler i Hönö Klåva, flera yttranden menar att kommunen bör över möjligheten att planändra för att tillåta boende i övervåningarna i lokaler och butiker i bottenplan.

Olika åsikter om tillgänglighet till Långholmen framkommer. Några menar att bro över helt bör uteslutas med hänsyn till båt- och djurliv. De flesta är positiva till att öka tillgängligheten till Långholmen.

Ett yttrande menar att vi bör ta bort bilarna från Klåva för att skapa en mysig gågata i mitten ut mot kajen, med affärer och restauranger på sidorna.

Flera yttranden har varit positiva till förslaget om att genom gestaltning skapa ett mer trivsamt centrum. Ett yttrande menar att ett torg hade varit positivt. Ett yttrande menar att lekplats bör finnas i Klåvaområdet.

Gör lägre bryggor och pontoner i hela yttre hamnen i Hönö Klåva för mer välkomnande hamn med plats för många mer båtar att lägga till, nu är det en stor hamn som knappt används.

Flera yttranden har varit positiva till att Pinans entréläge genom gestaltning kan få ett mer välkomnande intryck. Ett yttrande framför att det gärna får bli ett riktigt resecentrum och innehålla kontorshotell.

Ge plats för möjligheten att bygga ett större hotell i Klåva då möjligheten till övernattning är mycket begränsad.

Parkering och biltrafik kan i framtiden läggas i östra hamnen i Klåva och attraktivt gångstråk utmed kajkanten kan skapas. En varnande tanke med biltrafik i Klåva är att det till största delen är vi öbor som handlar och besöker Klåva, ofta till/från jobb med bilen. Tillgängligheten är förmodligen viktig för överlevnaden.

Kommentar

Efter utredning kan bostäder tillkomma i Klåva centrum, företrädesvis i våning ovanför verksamhet.

Planförslaget medger efter utredning båt eller brygga till Långholmen.

Angående Pinan som kollektivtrafiknod...

Angående kontorshotell föreslås ett verksamhetsområde för kontor söder om väg 155.

Hotell och möjlighet till övernattningsverksamhet medges genom planförslaget.

Öckerö

Öckerö centrum bör i första hand ta hänsyn till den industri och småbåtshamn som finns. Detta så bef. verksamhet inte påverkas negativt över tid.

Natur och kultur

Först och främst så skall man skilja på naturområde och naturområde. I ytterlighetsfallen av grönområden pratar vi om vildmark i ena änden av skalan till parker i den andra. I Öckerö kommun finns inte några egentliga parker, men däremot områden som vi kan kalla eller åtminstone uppleva som vildmarksområden. Sen finns det också grönområden som oftast har berövats sin status som vildmarksområden i och med att bebyggelsen har krupit allt närmare och blivit visuellt dominerande. De senare är emellertid inte betydelselösa då de medger möjligheter, framförallt för kommuninvånare, till rekreation och lek för både vuxna och barn.

Det är kanske trots allt den så kallade genuina vildmarken som ger de mervärden som krävs för att upplevas som speciella. Dessa landområden med tillhörande vattenområden finns fortfarande i Öckerö kommun men det är uppenbart att behovet av bostäder har naggat dessa områden i kanten och därigenom reducerat naturområdenas attraktionsvärde. Desto större anledning att försöka vidmakthålla dessa områdens storlek och status på en nivå som man kan kräva för att det skall upplevas som vildmark. Dessa områden får man anse vara något kommunens största tillgång, till glädje inte bara för kommuninvånarna utan också som rekreativsområde för tillresande i närområdet, turister och båtfolk.

Vissa grönområden kan betraktas som länkar mellan mer orörda områdena och här bör bebyggelse anpassas till miljön på ett sådant sätt att naturupplevelsen kan vidmakthållas vid dessa passager. Detta innebär att flerbostadshus och speciellt då högre byggnader bör undvikas i eller intill dessa områden.

Fler mötesplatser för barn och familjer. Det finns inte många lekplatser och ställen för att umgås med andra familjer utöver badplatserna. Skapa naturlekplatser som smälter in i miljön med möjlighet till grillning och lek.

Det är jättebra med orörd natur men det kan också vara bra att göra det tillgängligt för invånare och besökare. Tänker att det kanske kan finnas fler gångstråk, lekparkar i anslutning till stränder och vatten.

Använd får som får beta på fler ställen. Både bra för miljön och fin attraktion.

Kommentar

Angående mötesplatser och lekplatser så kommer en inventering ske i och med grönstrukturplanen.

Skärgårdsleden ska ge tillgänglighet till kustnära naturområden på de sammanbyggda öarna.

Noterat

Hönö

De markområden som finns orörda idag kanske kan få lov att förbli orörda utan att oåterkalleligen förstöras.

Att utveckla behöver inte nödvändigtvis betyda att bebygga varje kvadratmeter. Att utveckla kan också vara att ta hand om det som redan finns - att förbättra och utveckla det. Att växa utan att tänka långsiktigt och hållbart är enbart dumdrigt. Vi har en naturligt begränsning genom att kommunen består av öar. Behåll istället den genuinitet som finns genom att värna om de få fria ytor som finns kvar, kommunen kommer annars att bli som vilken förort som helst och natur som tagits i besittning kan aldrig återskapas.

I området Sudda förekommer rödlistade fågelarter. Resterande lilla yta av kvarvarande biotop med dess speciella egenskaper bör skyddas från ytterligare exploatering.

Natur-, kulturarv och historiska miljöer bevaras och utvecklas för kommande generationer står att läsa i översiktsplanen. Varför är inte bergsknallen i korsningen mellan Klåvavägen och västra vägen med inom markeringen kulturmiljö kan man då undra? Det framgår tydligt av kulturmiljöprogrammet att befintliga bergsknallar utgör värdefulla element för vår unika miljö och därför ska bevaras varför ett sådant naturskönt inslag som tydligt avgränsas mellan två befintliga vägar känns ytterst märkligt att "fila bort". Det står att läsa att västra vägen är en av öarna mest välbevarade bebyggelsemiljöer varför ett sådant ställningstagande blir extra känsligt.

Kommentar

En grönstrukturplan ska arbetas fram, den ska ge vägledning inför detaljplanering och bygglov, bl.a. för att säkerställa att "länkar" mellan större naturområden bevaras.

Angående Sudda. Så beskriver översiktsplanen området södra Sudda som en betydelsefull våtmark där rödlistade arter förekommer. Södra sudda, söder om befintlig idrottsanläggning, ska därmed undantas exploatering, frånsett bostadsområdet i sydspetsen.

Denna översiktsplan låter fler markområden förbli orörda jämfört med föregående översiktsplan.

Hälsö

Flera yttranden som menar att det är bra med gångbro till Burö, samt att låta Burös natur vara orörd.

Befintliga promenadslingan behöver tydliggöras på kommunens skisser. Behovet av promenadslinga på Hälsö/Stuvö är redan uppfyllt. Slingan börjar vid förskolan och runt Stuvö. När man kommer till Stuvö-hamnen kan man med fördel fortsätta genom den gamla bebyggelsen och vidare till Hälsö hamn.

Idén att bygga en spång integrerad med promenadstråk över Hälsö hamn som löper från Skäggholmen till en av flytbryggorna i hamnen låter sig inte göras. Båtarna som ligger på insidan av flytbryggan kommer inte att kunna att ta sig ut från sina båtplatser – ska hamnen minska antal båtplatser förorsakar kommunen Hälsö hamnförening intäktsbortfall med minskat antal uthyrningsbara båtplatser. Fågel- och övrigt djurliv kommer att påverkas mycket negativt med strosande besökare bland ruvande fåglar och skrämman bort dem. I häckningstider undviker vi bofasta i möjligaste mån att gå ut på Skäggholmen.

Kommentar

Promenadstråket över Hälsö hamn, över Skäggholmen ska föregås av utredning för att säkerställa fågel- och djurliv samt minimera påverkan på båtplatser.

Fotö

Det vore önskvärt att badplatsen i sydväst kunde upprätthållas. En välbesökt och trevlig badplats som behöver underhållas. Här finns (eller fanns) en trevlig gångbro ut till den lilla ön och ett trampolinfäste. Även om det är som jag förstår ett privatägt område så är badplatsen av allmänt intresse och belägen i ett rekreativt område. Det föreslås att kommunen utreder möjligheten för kommunen att rusta upp och underhålla denna plats för bad.

Kommentar

Kommunen har inte som ambition att ansvara för fler än dagens 13 kommunala badplatser.

Rörö

Det är angeläget att strandskyddet värnas och att marginal tas så att strandskyddet inte äventyras vid t.ex. höjda havsnivåer. Att kunna vandra runt hela Rörö är angeläget och det är viktigt att visa var det är möjligt att vandra runt ön, öster som väster.

Allén utmed Apelviksvägen är i dåligt skick. Enligt vad vi har hört så planterades den av Rörös skolbarn runt 1920. Vi tycker att den är viktig att bevara och en fin del av miljön på ön. Därför tycker vi att allén bör ses över av en arborist, underhållas samt att de träd som är döda byts ut mot nya.

Kommentar

Noterat

Infrastruktur och transporter

På flera ställen nämns att detaljplaner skall hantera trafik eller att den inte bedöms öka vilket enbart är naivt. Även med ökad användning av kollektivtrafik. Mer realistiskt är istället säga som det är att det är en bilburen befolkning och göra förslag och lösningar efter detta. Biltrafiken kommer öka med ökad exploatering.

Infrastrukturen är avgörande för att behålla kommunens attraktionsnivå. Med en ökad befolkning kan man förmoda att behovet av en ökad kapacitet på både färjor, kollektivtrafik och väg 155 efterfrågas. Detta måste tillfredsställas om vi skall få den ovan nämnda rörligheten som krävs för en långsiktigt fungerande kommun. Utan en väl fungerande infrastruktur blir det mindre intressant att bo kvar eller bosätta sig i kommunen. Denna fråga är kanske därför mer avgörande än någon annan för att människor skall se Öckeröarna som en attraktiv plats att bo och leva på.

En fast förbindelse är inte medtagen i planförslaget mer än att mark reserverats för en sådan förbindelse. Däremot så är det kanske något som man bör ha i bakhuvudet om 1 500 nya bostäder planeras med tanke på ovanstående om vi ser att färjetrafik, kollektivtrafik och vägar når sitt kapacitetstak och därmed inte kan erbjuda en tillfredställande servicenivå för kommunens invånare och dess verksamheter. Om man av den anledningen ser nödvändigheten av en fast förbindelse föreslås att man utreder möjligheten att bygga tunnlar istället för broar eller en kombination av dessa. Detta skulle innebära ett mindre intrång i

skärgårdsmiljön både visuellt och ur bullersynpunkt och broarnas begränsande segelfria höjder skulle inte påverka hamnarnas attraktionskraft.

En positiv aspekt av att bygga i lugn takt är för att säkerställa att kommunikationen med färjorna inte blir försämrade. Flera yttranden påminner om att medborgarna har valt att ha kvar färjorna. Det är bara Öckerö kommun och Gotlands kommun i hela Sverige som inte har fast förbindelse vilket jag tycker kommunen borde lyfta fram mer och vara stolt över.

Ett yttrande påpekar att reservatet för fast förbindelse bör utredas och att det är Hönö Pinan som borde vara platsen för angöring med hänsyn till kommunikationerna inom kommunen.

Problemet med pendling på väg 155 är inte löst. Ingen realistisk lösning på detta problem verkar finnas, lika lite som det funnits tidigare, såvida inte ny väg med nytt vägnummer skapas på landsidan.

Markreservat har avsatts för fast förbindelse till fastlandet. Är markreservat ett krav från Trafikverket? Kravet fanns med redan inför ÖP05, men avfärdades av kommunen på flera ställen i samrådscommentarerna, eftersom befolkningen vid 2 folkomröstningar avfärdat fast förbindelse. Är det politikernas vision att det blir en fast förbindelse trots resultat av folkomröstningar? Eftersom planförslagets horisont är 2040, längre än nuvarande färjors uppgivna livslängd, så borde det klart framgå vad den politiska visionen är i brofrågan.

VA-systemen närmar sig kapacitetstaket, och är i dåligt skick. Med ökat antal boende torde inte översyn av näten vara tillräckligt. Finns det annan åtgärdsplan? Intresset från entreprenörer att dra ledningar till nordöarna verkar vara mer än svalt av KS-handlingar att döma.

Ett yttrande framför att ingen expansion av boende inom Öckerö kommun ska ske innan en brolösning till grannön Hisingen är på plats. Personen menar att kommunen systematiskt avfärdar problematik som alstras på väg 155 från Öckerö kommun. Problematiken är bland annat köer, olycksrisker, utsläpp och buller. En bro skulle även öka attraktiviteten genom förkortare restider för kollektivtrafik.

Kommentar

Översiktsplanen medger fast förbindelse genom utpekad reservat. Det finns till dags dato inte underlag för att vidare fastställa reservatets utbredning eller vilken typ av fast förbindelse som kan vara lämplig. Översiktsplanens reservat utgår dels ifrån Göteborgs stads reservat för väg på fastlandssidan och dels från en utredning av dåvarande Vägverket 1998. Utredningar, inklusive en eventuell åtgärdsvalsstudie, genomförs i syfte att minska en ansträngd situation på väg 155.

Planens positiva syn på utökad kollektivtrafik och utbyggnad av gång- och cykelvägar uppskattas. Men att biltrafiken och därmed bilinnehavet skall minska i den omfattning att antal parkeringsplatser i nya bostadsområden planeras till 0,5/lägenhet, är inte realistiskt.

Gällande kommunens vision i översiktsplanen: vi behöver fokusera på småskalighet. Det gäller såväl vägar som bebyggelse. Vägarna som byggs i kommunen är raka och breda och huvudsyftet är att ta sig fram lätt och fort. Samtidigt smalnar man in bland annat på Norgårdsvägen, utanför apoteket mm av olika anledningar kanske men troligtvis för att minska hastigheterna. Att vägarna är bredare där trafiken skall ledas från ö till ö kan man ha viss förståelse för men inte inne bland bebyggelsen.

Olika åsikter framkommer om gång- och cykelbro över Lammholmen mellan Pinan och Öckerö centrum. Det påpekas att det är ett fågelskyddsområde, att tidsvinsterna blir marginella jämfört med nuvarande gång- och cykelväg Öckerö centrum till Pinan. Det påpekas även att det är positivt med förbättrade kommunikationer mellan Öckerö centrum och Pinan.

Det behövs en buss som kör mellan Burö färjeläge och Klåva för att ge kommunens boende möjlighet att besöka Klåva och särskilt på kvällar och helger.

Att göra det tillgängligt med kollektivtrafik är också viktigt, särskilt de de centrum man tänker sig. Idag tar onödigt många bilen, men med bättre kollektivtrafik så slipper vi detta. Hyrcyklar gör att våra turister kan ta sig runt. Flödena för besökare funkar inte riktigt idag. Restaurangerna får svårt att få folk som inte kan ta sig med annat än bil hem. Jag har hört många föreningar och restauranger som hittar egna lösningar och erbjuder transporter, då det inte finns tillräckligt bra kollektivtrafik.

Flera yttranden påpekar att det är int om parkeringsplatser i Klåva. Ett yttrande föreslår en flytande parkeringspråm/båt eller bygg ett parkeringsdäck.

Satsa på säkra cykelbanor och begränsa bilåkandet. Vi har många smala gator som tex kan enkelriktas för att skapa plats för cykelbanor. Ett exempel är Heinövägen. De cykelvägar som planeras bör inte ligga längs de stora vägarna utan skydd mot vägen. Då används de inte, utan vi som föräldrar låter hellre barnen cykla på mindre gator utan cykelbana för att ta sig tex ner till Klova.

Kommentar

I översiktsplanen redovisas inga parkeringstal.

Planering av kommunens vägar görs inte i översiktsplanen. Trafiksäkerhet är ett prioriterat mål att uppnå.

Ingen revidering av gång- och cykelbro Öckerö centrum till Pinan.

Angående säkra cykelbanor, projekt för säkra skolvägar är planerat. Synpunkter om att enkelrikta gator på Hönö samt utformning på cykelbanor vidarebefordras till berörd enhet.

Ta bort busslederna inne på smågatorna och satsa på busstrafik på stora vägarna. Detta förkortar bussresan till stan. Idag ligger busshållplatserna väldigt nära de boende. Men det är ändå många som tar sig till pinan för att kunna vara mer flexibel med bussresan hem. Bättre då att kunna hoppa på och av i anslutning till Hönö/Öckerövägen där det även bör finnas mycket plats för cyklar vid busshållplatserna.

Kommentar

Planering av kollektivtrafik görs i samarbete med Västtrafik som är huvudman för kollektivtrafiken.

Kostnaden för drift och utbyggnad av nya och bef. reningsverk bör redovisas redan nu för att kunna göra ställningstagande om planeringen av nya bostäder är rimlig. Detta med tanke på den höga belåningsgraden för Öckerö kommun. Den mark man tar i anspråk för ändamålet bör också beaktas.

Kommentar

Noterat

Hälsö

Utred behov av parkeringshus på Burö färjeläge. Behövs ett parkeringshus? Går det nyttja ytan som i samrådsförslaget medger masshantering?

Hälsö huvud saknar en helhetslösning. Fastighetsägare som har gränser mot föreslaget bostadsområde skall ha tillgång till ändamålsenlig väg. Detta gäller också sjöbodarna och magasinet. Räddningstjänst skall kunna verka vid en eventuell storbrand. Området borde göras om till en "gårdsgata" ett område som fungerar som en gård, ett allaktivitetsområde där bilarna bara får framföras med största möjliga omsorg.

Idag är det stora problem med att framför allt bil- och mopedtrafiken håller mycket högre hastighet än den tillåtna. Få respekterar tillåtna hastigheten och gör vansinniga omkörningar. Innan en allvarigare olycka sker måste kommunen åtgärda detta och på något sätt stävja fortkörningarna. Risken för olyckor vid t ex badplatsen på Tjolmen under sommaren är mycket stor. Hela genomfartsleden på Hälsö är en stor olycksrisk också med tanke på kappkörningarna till färjorna oavsett man ska till färjorna på Hönö Pinan eller Burö. Idén med sjöbodarna utmed Tjolvsvägen (i Kilen) gör trafiksituationen ännu värre med risk för påkörningar och farliga omkörningar.

Yttrande menar att en breddning av Varvsvägen innebär att man måste göra stora ingrepp i fastigheterna utefter vägen. Renhållningens fordon har kört utmed Varvsvägen i alla år och har inte haft problem med framkomligheten.

Varvsvägens trafiksäkerhet kan förbättras exempelvis med en flytt av skolan ovan. Vi ser ingen annan möjlighet, som breddning av vägen. Den är inte möjlig utan inlösen av fastigheter och skulle allvarligt och negativt påverka den unika skärgårdsmiljön, med smala, slingriga vägar.

Vi välkomnar förslaget om en bro till Burö. Vi ser det som gynnsamt för besöksnäringen och en efterfrågad tillgång till naturområden som idag inte kan nås utan båt. Befintliga näringsidkare, som Evas Café i Hälsö hamn och hamnens gäster, tillfälliga sommargäster och andra besökare, uppskattar och värdesätter slingan högt. Med ökad tillgänglighet till Burö, skulle detta förstärkas och förhoppningsvis stärka dessa verksamheter.

Vi förstår behovet av en förbättrad pendelparkering, men vill peka på den unika skärgårdsmiljön och behovet av att en sådan måste anpassas till denna miljö. Vi skulle vilja se en trafikplan som utvecklats mot bakgrund av nya planerade personfärjor.

Kommentar

En utredning för parkeringshus vid Burö färjeläge pågår.

En ändring i texten om Varvsvägen har gjorts, Varvsvägen ska utredas för att öka säkerhet och framkomlighet, hänsyn ska tas till de kulturvärden som finns i kulturmiljön.

Hyppeln

Ett yttrande påpekar att biltrafiken kör sakta på Hyppeln, varför vägar inte behöver breddas. Det viktiga är istället att arbeta för att skapa snabba och bra förutsättningar för att resa kollektivt. Långsiktigt bör kommunen arbeta för att komplettera med en personfärja som går mellan nordöarna, via Öckerö centrum vidare till Stenpiren eller Lilla Varholmen. Det påpekas att det saknas en strategi

för att koppla nordöarna till någon av kommunens tre centrum, vilket leder till en trafiklösning som sätter bilen främst, istället för människan i centrum. I övrigt var skribenten positiv till förslaget nya vägar, även om en kvarvarande tomt blir relativt smal.

Kommentar

I planförslaget hänvisas till kommande utredningar om personfärjetrafik mellan Björkö och Öckerö, nordöarna samt till lilla Varholmen.

Björkö

En utökning av personfärjetrafiken genom färja till/från Björkö Hamn ser vi som mycket positivt. Det skulle ge bra förutsättning för bättre kommunikation mellan öarna samt utveckling av hamnområdet på Björkö.

För att få till en fungerande trafiksituation på Björkö och för att minska de kumulativa effekterna på väg 155 så undrar vi vilka konkreta åtgärder kommunen kommer att vidta? De åtgärder som beskrivs i samrådshandlingen är väldigt övergripande och det är ej säkerställt att allt detta kan genomföras. Möjligheten till anläggande av GC-banor längs befintliga vägar är mycket begränsat då vägarna är smala och husen ligger tätt intill. Noteras bör också att på Björkö finns det bara kollektivtrafik dagtid på vardagarna med turtäthet mellan 30 och 60 minuter. All annan tid måste transporter ske till/från alla färjor med bil, moped, cykel eller till fots. Finns det mer information om kommunens kommande planer avseende utveckling av kollektivtrafiken på samt till/från Björkö? I dagsläget är busstrafiken på fastlandet inte anpassat efter färjetiderna vilket innebär långa väntetider på Lilla Varholmen.

I utredningen om ett reservat för en personfärjeförbindelse mellan Björkö och de sammanbyggda öarna bör huvudinriktningen vara att skapa en direkt förbindelse mellan Björkö hamn och Öckerö centrum. Den nya förbindelsen bör knyta samman dessa två viktiga målpunkter utan omstigningar och väntetider för resenärerna.

Kommentar

Noterat.

I planförslaget hänvisas till kommande utredningar om personfärjetrafik mellan Björkö och Öckerö, nordöarna samt till lilla Varholmen.

Rörö

Vi föreslår att Nordängsvägen från Apelviksvägen och öster ut byggs som en bank för att skydda Nordängarna mot översvämning. Detta innebär att befintliga

hus i ”hörnet” Apelviksvägen-Nordängsvägen skyddas. Apelviksvägen bör också vid behov höjas så att boende vid Apelviken kan trafikera vägen utan att vägen översvämmas. Detta bör tas med vid utformningen av planen. Den föreslagna vägbanken samt höjning av marknivån kan innebära att Nordängarnas nordöstra del kan bebyggas om tillräckliga markhöjningar utförs. Fördelen är att mer fastigheter är med och säkrar Nordängsvägen.

Vi skulle vilja se en färjelinje från Nordöarna till Stenpiren i Göteborg.

Förra sommaren visades en elfärja upp på öarna, vi skulle gärna se att en sådan gick mellan öarna för att förenkla resor för cykel- och persontrafik.

Lösningen med direkturer till Rörö under ombyggnaden av färjeläget på Hyppeln har gjort resorna till ön betydligt enklare och borde bli en permanent lösning, kompletterad med turer för dem som jobbar runt på öarna, t.ex inom hemvården. Alltså en tydligare behovsstyrd färjetrafik.

Vi måste satsa mer på och göra det lättare för gång- och cykeltrafik. Biltrafiken är inte framtiden.

Kommentar

Noterat.

Fotö

Cykelväg är bra.

Trafiken på Egnahemsvägen kommer att öka med bostäder vid skolan och området nere vid stora vägen. Hur tänker kommunen med detta. Behöver vi leda in mer trafik in i ön?

Kommentar

Noterat.

Hönö

GC för sträckning i närheten av västra vägen-gårdavägen mellan Klåva och Öckerövägen; Säkerheten bör förbättras för gående och cyklister. Västra vägen är smal så här behöver man tänka lite vidare, ett alt. kan vara att köpa loss smala remsor av tomter för att kunna skapa GC inne mellan husen från ex vis Långebergsvägen vidare mot Bergagård.

Farleder

I samrådshandlingen nämns på sid 64 och 72 reservatet för en ev framtida broförbindelse mellan Hisingen - Björkö - Öckerö. Kommunen bör bevaka sitt

intresse av att farleden mellan Björkö och Öckerö får tillräcklig segelfri höjd så att inte trafiken med segelfartyg mellan Göteborg och Marstrand tvingas utanför denna viktiga vattenväg.

Om fartygen blir hänvisade till att gå utomskärs väster om kommunen kommer detta inverka negativt på gästhamnarna i kommunen och motarbeta planens ambitioner (sid 33, 41, 71, 100, 101) att utveckla båtтуриism och besöksnäring. Planen bör således på sid 107 (Sjöfart) kompletteras med krav från kommunen att nämnda farled behöver ha en segelfri höjd om minst 35 m. Om inte, blir bilden på sid 7 4 endast en vision utan verklighetsförankring.

Kommentar

Ingen åtgärd. Riksintresse för farled nummer 106 och 107, belägen mellan Öckerö och Björkö, har 75 m skyddad höjd samt 6 m skyddat djup för farled.

Omsorg och annan samhällsutveckling

Satsa på förnybar energi. Vi bygger för våra barn och barnbarn. Jag tror att de uppskattar att vi satsar på miljön. Vindkraftsparken ovanför Rörö tycker jag är en jättebra idé.

Vindbruksplanen bör omvärderas med en realistisk ekonomisk kalkyl i botten, den bör heller inte tas upp i ÖP alls. Öckerö kommun skall inte blanda sig i denna typ av ekonomiska risktagande. Den bör även utvärderas ur den påverkan den gör för de unika naturvärden vi har i kommunen.

Kommentar

Inom ramen för ny energiplan ska såväl energiproduktion om energin användning genomlysas.

Kommunen anger att man avser att avyttra en stor del av sin markreserv som finns på Björkö för att åstadkomma intäkter till kommunen. En stor tillkommande exploatering på Björkö bör rimligen även innebära stora behov av kapacitetsökningar avseende el, vatten och avlopp samt utbyggnad av vägnätet. Har detta beaktats i planeringen? Finns det en övergripande kostnadsanalys avseende kostnader och intäkter med som underlag till ÖP som visar hur exploateringen påverkar kommunens ekonomi? Finns det någon redovisning över hur kostnader och intäkter är tänkt att fördela sig under hela utbyggnadsperioden?

Kommentar

Kostander för exploatering kan regleras genom exploateringsavtal. Den etappindelning som gjorts till utställningshandlingen medger en hållbar utveckling för kommunen.

Ett stort problem i många samhällen idag är att det byggs & asfalteras för mycket. Den naturliga avrinningen vid nederbörd försvinner.

Kommentar

En plan för hantering av dagvatten ska genomföras.

Flera yttranden menar att det är bra att Öckerö kommun försöker att klimatsäkra samhällsplaneringen - då det är förutsättningen för ett hållbart samhälle.

Samtidigt är det en utmaning att finna rimliga avväganden. Landhöjningen har på hundra år varit 30 cm och sett från ett hundraårsperspektiv har Rörö växt, men framtiden är oviss och nu indikerar mätningarna att havsnivån ökar med 3mm per år. Osäkerheten i dessa prognoser är dock stor. Låt oss tillsammans arbeta för kloka beslut. Översiktsplanen och planprogrammet är ett bra underlag i denna process. Kommunen har en viktig roll att skydda boende mot eventuellt stigande vattennivåer. Detta gäller inte bara planerad bebyggelse utan också befintlig bebyggelse.

På sid 13, vänsterspalten, påtalas de klimatförändringar som blir alltmer sannolika och det är glädjande att på sid 31, högra spalten se att "samhällsviktiga funktioner och sammanhållen bebyggelse ska inte placeras på nivåer som understiger +3.5m, med hänsyn till översvämningsrisk". Många områden i planen som utpekats för framtida bebyggelse ligger under denna nivå, de flesta med delar under +2.5m. Det finns inget i planen som talar för hur man skall åtgärda detta. Skall man valla in marken, som i Holland, eller skall man höja den? Hur gör man i detaljplaner som ännu inte vunnit laga kraft, men där områdena finns med som nya utbyggnadsområden i förslaget till översiktsplan? Eftersom en översiktsplan skall vara vägledande för detaljplaner, och därmed bygglov, kommer man med hänvisning till översvämningsrisken att inte bevilja bygglov även om detaljplanen vunnit laga kraft?

Kommentar

Husägare har alltid det yttersta ansvaret att skydda och vid behov återställa hus och tomt. Även boende eller fastighetsägare ska ha en beredskap för att möta en översvämning. För fysisk planering handlar klimatanpassning bland annat om att i nya planer hantera frågor om lokalisering och utformning av verksamheter och bebyggelse och om nödvändigt avsätta tillräckliga skyddsavstånd utifrån förväntade framtida klimatförhållanden. I det fall det uppstår önskemål eller behov av att lokalisera bostadsbebyggelse på sådana nivåer där det finns sannolikhet för översvämningar ska en riskanalys tas fram. I befintlig bebyggelse ska teknisk infrastruktur och grönstruktur hanteras strategiskt för att svara mot klimatförändringar. Eftersom klimatförändringar innebär osäkerheter och kräver långsiktighet är det en utmaning för beslutsfattare. För befintlig bebyggelse, för vilken fastighetsägaren bär det yttersta ansvaret, hänvisar översiktsplanen till framtida arbete lett av utsedd samordningsansvarig.

Flera yttranden är positiva till föreslagen minneslund på Björkö.

Kommentar

Noterat.

Kartmaterialet som finns håller mycket låg kvalitet vilket för det svårt att granska förslagen. Detta bör göras om och texter bör kopplas till områden på kartan.

Kommentar

Noterat.

Man talar om en levande skärgårdskommun med människan i centrum likaså om en socialt hållbar kommun men jag saknar en tydlighet som lyfter de yngsta kommuninvånarna talan. Barnperspektivet saknar ett tydligt fokus i översiktsplanen vilket är anmärkningsvärt med hänsyn till regeringens remiss om att göra barnkonventionen till svensk lag 2020. Att man har som ambition att alltid bära med sig checkfrågan om hur barnperspektivet tillgodoses är positivt men vilken strategi finns för att säkerställa de allra yngstas fritid också bli meningsfull? Vilka ytor öronmärks för dessa ändamål? Man pratar om att bygga seniorboende som endast är att tillgå för den äldre generationens invånare men det mycket begränsade antalet lekplatser på öarna som utgör en viktig del

av barnens utveckling skrivs det inget om. Jag tycker därför att en del av de små gröna lungorna mellan bebyggelsen som översiktsplanen pekar på som framtida potentiella utbyggnadstomter också borde bevaras som platser för såväl fri som arrangerad lek.

Kommentar

Kommunen skall ta fram en grönstrukturplan för att identifiera och säkerställa viktiga grönytor för både lek, rekreation och ekosystemtjänster.

Skola

Mycket positivt med planering för skola och äldreboende.

Hälsö

Om befintlig skola flyttas och placeras i anslutning till förskolan kan skolhuset användas till bostäder för äldre. // Förordar att kommunen överväger en flytt av Hälsö skola hit. Det skulle minska trafiken på den smala Varvsvägen och underlätta för dem som kommer med buss. En samlokalisering underlättar även för föräldrar som har barn på förskola och i skolan. Vi ser också en möjlighet till en helt ny, integrerad 0 -12 års skola. Beroende på skolornas utveckling på Nordöarna, skulle en sådan skola, med en väl planerad framtida utbyggnadsmöjlighet, kunna utvecklas för de fyra öarna i norr, allt eftersom underlaget förändras.

Bevara Hälsöskolan (riv den inte).

Integrera idrottslokal vid bollstigen med skola/förskola, det ger en ökad tillgänglighet till bastu, omklädning och nyttjande av natur. Problematik finns med översvämning runt Bollstigans infart, det behöver åtgärdas.

Kommentar

Ingen förändring i planförslaget.

Hönö

Flera yttranden har varit helt eller delvis negativa till utveckling av omsorgsområde på Nästås. Följande argument har framförts: Nästås är en rullstensås från istiden som är väl värt att bevara för framtiden. Uppe på åsen finns fundamentet från Hönös första lotsutkik, platsen bör vara R-märkt. Det finns en mycket gammal husgrund 1700-tal i backen, säkerligen den också R märkt. Detta område används flitigt som öns enda pulkabacke och som utflyktsmål för öns alla skolbarn. Det bör också påpekas att hus som byggs på rullstensåsar är speciellt utsatta för Radon.

Det är väsentligt att Vipekärrs förskola blir arkitektoniskt väl utformade för att smälta in i den omgivande naturen.

Betelskolan är idag centralt belägen i barackliknande lokaler och ger ett dåligt intryck för samhället i stort. Förhoppningsvis är detta något tillfälligt och att man på sikt kan skapa något som bättre smälter in i miljön.

Kommentar

Gällande Nästås. Det är prioriterat att utöka antalet boende för äldre. Genom att bereda möjlighet för olika sorters boende, t.ex seniorboende, trygghetsboende och äldreboende möjliggör vi för en balans mellan behov och utbud av bostäder för äldre. Planförslaget är förtydligat, delen med pulkabacke ska bevaras som naturmark. Planförslaget tillåter även förskola i området. Förekomst av fornlämningar utreds vid eventuell framtida detaljplaneprocess.

Gällande Vipekärr. Noterat

Gällande Betelskolan. Noterat.

Hyppeln

Möjligheten för att göra en minneslund på Hyppeln bör utredas. Som det är idag kan man inte få ligga på den ö man fötts, levt, jobbat och avlidit på. Tidigare har man på ett enklare sätt än idag kunnat välja att få sin aska spridd i havet. Då detta alternativ blivit svårare att få till stånd väljer antagligen många bort detta alternativ i dagsläget. Det finns ett flertal lämpliga platser på Hyppeln där man kan göra en vacker och värdig plats för en minneslund. Ytterligare skäl som talar för en minneslund på Hyppeln är att kyrkogårdarna på huvudöarna börjar bli fulla, kommunens beslut att likabehandla samtliga öar i kommunen samt inte minst göra det lättare för de efterlevande anhöriga att besöka och hedra den avlidne.

Kommentar

Ingen förändring i planförslaget.

Björkö

Hur många tillkommande förskoleplatser respektive skolplatser beräknar ni behöva för de tillkommande bostäderna?

Ur säkrare trafikmiljö synpunkt föreslår jag att parkering byggs på ängen väster om Bäckevägen strax söder om nuvarande infart till Västergårdsskolan samt att

ny skola byggs på östra sidan av Bäckevägen. Så blir det en sammanhållen enhet. Att förtäta byggnationen i befintligt område skapar mindre lektytor.

Nuvarande skola och gymnastiksal behöver rivas och ge plats för framtiden. Ny skola är utlovad till hösten 2020 och Björköborna sätter sin tilltro till politiker och tjänstemän att låta barnen få ändamålsenliga lokaler för både skola och fritids. I dagsläget tror jag inte gymnastiksalen ingår i byggprojektet men ett effektivare nyttjande av tomtmarken för nybyggnationen vore bra. Idag står Gymnastikhallen ”lite mitt i” Gällande nya översiktsplanen för nuvarande skolområdet ser det ut att även rymma bostäder på den marken. Minska dock inte barnens fria utomhus. Den kommer ändå minska per barn när skolan fördubblas.

Den föreslagna bostadsbebyggelsen centralt och öster om nuvarande skolan bör utgå. Området bör i stället avsättas som utvecklingsområde alt. område för komplement till skolverksamhet och samhällsservice.

Kommentar

Reviderat planförslag, område för skola har utökats österut.

Allmänt om öp

Med dåligt formulerade mål och visioner i en plan är det svårt att utvärdera den, vare sig det gäller om utfallet överensstämmer med målen i planen eller om plandokumentet förbättrat senare planering. Nu gällande översiktsplan, ÖP05, verkar inte ha gjort vare sig det förra eller det senare, varför den förklarats inaktuell och skall ersättas med den planerade ”Utblick Öckerö – en inblick i framtiden” med tidsperspektivet fram till 2040.

Enligt Boverket bör en bra översiktsplan bl.a. vara kort och koncis, eftersom många översiktsplaner är tjocka, överskådliga, svårlästa och behäftade med begreppsförvirring. Den bör också vara lätt att följa upp och ändra. Utblick Öckerö är tyvärr knappast i linje med Boverkets rekommendationer. Utblick Öckerö är en 200 sidor lång översiktsplan som kan kokas ned till två sidor vika finns på sida 5 i del 3 av översiktsplanen.

Kommentar

Kommunens ambition har genomgående varit att skapa ett tydligt och användbart dokument.

Icke tillgodosedda synpunkter

Kommentar

Hur kommunen har tillgodosett och inte de inkomna synpunkterna går att utläsa under respektive yttrande.

Samhällsbyggnadsförvaltningen 2018-03-09

.....
Lena Boman
Planarkitekt, Öckerö kommun

.....
Andreas Beutler
Plan- bygg och miljöchef, Öckerö kommun

